

soldaat overzee 45 - 48

***het dagboek van mijn vader
en
zijn brieven aan mijn moeder***

Coen Rams

Copyright © 2017: Coen Rams
Vormgeving Coen Rams
Illustraties: Nico Rams / Coen Rams

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

**Het dagboek
van mijn vader**

en

**Zijn brieven aan
mijn moeder**

Voorwoord

Mijn vader heeft nooit met mij over zijn tijd in Nederlands Indië kunnen praten. Zodra een gesprek met hem te persoonlijk werd of voor hem te dichtbij kwam, ging hij over op een ander onderwerp of vluchtte in de revueteksten en anekdotes doe ik al zo vaak had gehoord.

Hij was naar Indië gegaan om oom Henk, de broer van mijn moeder, te helpen bevrijden. Die was, als sergeant van het K.N.I.L. (Koninklijk Nederlands Indisch Leger), door de Japanners gevangen genomen en later aan de Birma spoorweg gestorven. Of hij al voor zijn vertrek wist dat hij was overleden, is mij nooit duidelijk geworden. Nu weet ik dat hij al op 13 november 1943 is gestorven. Hij ligt begraven op het militaire begraafplaats Thanbyuzayat in Myanmar, het vroegere Birma.

Ook Jacques de Koning, een broer van mijn moeder is in diezelfde tijd naar Indië vertrokken. Naar mij werd verteld met hetzelfde doel.

Tijdens zijn verblijf in Indië heeft hij een dagboek bijgehouden. Hij heeft dat voor zijn dood(26-2-2002) aan de schoonzoon van zijn toenmalige vriendin gegeven, die het op zijn beurt in 2016 aan mijn oudste zus heeft overgedragen. In de zaken die na de dood van mijn vader door mijn zus zijn meegenomen, zaten ook de brieven die hij vanuit Indonesië aan mijn moeder, toen zijn vriendin, had gestuurd.

In boeken, archieven, artikelen en op internet heb ik gespeurd naar materiaal dat dit verhaal voor mij compleet kon maken. Het dagboek en de brieven heb ik gebundeld en met de achtergrondinformatie die ik heb verzameld in dit boekje samengebracht. Niet al mijn vragen zijn beantwoord, maar ik ben blij dat op deze wijze zijn verhaal heb leren kennen.

Coen Rams.

Korte Inhoudsopgave

Soldaat Nico Rams	bladzijde	7
Dagboek van Nico Rams	bladzijde	19
Morrib Beach, Malakka	bladzijde	27
Semarang Midden Java	bladzijde	39
De akkoord van Linggadjati	bladzijde	53
Eerste Politionele Actie	bladzijde	69
Terug naar Semarang	bladzijde	101
Naar huis	bladzijde	117
Revueteksten	bladzijde	129
En verder	bladzijde	135
Geraadpleegde bronnen	bladzijde	137

Soldaat Nico Rams, 200125001, II- 6 RI

Korte voorgeschiedenis

In het najaar van 1944 naderden de geallieerden Zuid Nederland. Nadat operatie Market Garde(17 september 1944) was mislukt, wisten de bevelhebbers dat ze voorlopig nog niet de Rijn over konden steken. De smalle corridor die door deze actie was ontstaan naar Nijmegen en de Betuwe, werd in de maanden oktober en november verder uitgebreid totdat de troepen uiteindelijk op 9 november de Duitsers over de Maas hadden teruggedreven.

Het zuiden van Nederland was bevrijd, maar er was veel schade doordat de Duitsers op hun terugtocht op sommige plaatsen felle tegenstand hadden geboden. Het bevrijde deel van Nederland moest weer worden opgebouwd. De administratieve diensten waren ontwricht, de bevolkingsregisters waren vaak door ambtenaren gesaboteerd. Collaborateurs, landverraders, zwarthandelaren en gedeserteerde Duitse soldaten moesten worden gearresteerd, vastgezet en bewaakt. Voedsel moest worden gedistribueerd en energievoorzieningen moesten worden hersteld. Belangrijke objecten moesten worden bewaakt. Er was geen leger meer. De soldaten van de Prinses Irene brigade hadden samen met de Engelsen Tilburg en Oosterhout bevrijd en waren daarna doorgestoten naar de Sprang Capelle en Keizersveer. Ze kregen andere gevechtstaken en werden door het geallieerde opperbevel elders ingezet. Breda was bevrijd door Poolse troepen en deze hadden de Moerdijkbrug bereikt.

In de bevrijde dorpen en steden hadden plaatselijke commandanten van de Orde Dienst hun manschappen vaak al voor de daadwerkelijke bevrijding gemobiliseerd en ondersteunden de geallieerde commandanten met het uitvoeren van allerlei taken. Deze groepen werden onderdeel van de Nederlandse Binnenlandse Strijdkrachten Bewakingstroepen en waren opgedeeld in districten.

Naast deze bewakingscompagnieën waren ook Stoottroepen actief in bezet gebied om Duitse infiltraties te voorkomen. Ook deze eenheden, voornamelijk voortgekomen uit het voormalige gewapende verzet, vielen eveneens onder het bevel van de Nederlandse Binnenlandse

Strijdkrachten. Deze waren in aanvang vaak gekleed in blauwe overal met oranje armband.

Direct na de bevrijding was er aan van alles gebrek. Uniformen waren niet of nauwelijks beschikbaar en uit overzichten van de gebruikte wapens blijkt dat deze voornamelijk bestonden uit buitgemaakte Duitse geweren.

Ook de huisvesting was gebrekkig evenals de uitrusting. Het was een kleurrijk geheel. Veelal liepen de jongens of in eigen burgerkleding of in overal en op eigen schoenen. Aangezien schoeisel in oorlogstijd een grote schaarste was, waren ook de schoenen niet meer van optimale kwaliteit. In het Nationaal Archief in Den Haag zijn verschillende brieven te vinden van commandanten die klagen over de kwaliteit van de materialen of het gebrek er aan.

Kon. Nederlandsche Binnenlandsche Strijdkrachten Bewakingstroepen

Districts-Commando

No. _____

Onderwerp: OOSTERHOUT, 22 Januari 1945. *021*

Antw. op schr. d.d. _____

No. / 83.

Gedieve bij uw antwoord steeds onderwerp, datum, sectie en afdeling alsmede No. van dezen brief te vermelden

In aansluiting op mijn schrijven d.d. 20 dezer betreffende de door mij ingezonden controle-lijsten, deel ik U mede, dat daarop twee namen voorkomen: M.A. Rams en N.A. Rams, welke op 4 Januari 1945 in dienst moesten worden genomen in verband met Geallieerde opdrachten aan ons gegeven in de gemeente Oosteind, alwaar genoemde personen ook woonschtig waren.

Hopende dat dit door U in orde zal worden bevonden, teken ik

De Districts-Commandant.

Aan
den Bevelhebber Nederlandse Strijdkrachten
Hoofd Afd. Binnenlandsche Strijdkrachten.

E.A. Versaavel.

Document gevonden in het Nationaal Archief in Den Haag

Zoals uit het bovenstaand document blijkt, werd Nico Rams samen met zijn broer Rinus op 4 januari 1945 op bevel van de Engelse legerleiding opgenomen in de 1e compagnie van het District Oosterhout. Uit archiefstukken blijkt dat deze eenheid o.a. allerlei bewakingstaken in de omgeving van Oosterhout uitvoerde: het Markkanaal tot aan Terheijden, het Wilhelminakanaal tot aan de Donge, Patrouille lopen in Den Hout en Dorst. Ook de polder van

Oosteind, het geboortedorp van beide broers, behoorde tot het operatiegebied van deze eenheid.

Oorlogsvrijwilligers

Tijdens de tweede wereldoorlog waren in Londen plannen gemaakt om Nederlandse troepen na de bevrijding van ons land deel te laten nemen aan de oorlog met Japan. In 1944 werd een plan van aanpak opgesteld. De Koninklijke Landmacht zou na de oorlog als volgt worden georganiseerd:

- *Een interventie-eenheid (expeditionaire macht) die zou bestaan uit een legerkorps met 2 of 3 divisies (60.000 man);*
- *15 gezagsbataljons Infanterie (GBI) voor de beveiliging van Nederlands Indië (15.000 man)*

Ook werd afgesproken dat Nederland troepen zou leveren voor de bezetting van Duitsland als dat was gecapituleerd.

De interventie eenheden zouden bestaan uit zogenaamde lichte infanterie bataljons naar Engels model. Deze eenheden waren vooral bedoeld voor acties achter het front. Zij hadden geen zware wapens zoals kanonnen, tanks of pantserwagens.

De gebeurtenissen volgen elkaar in zo'n snel tempo op, dat het vooral plannen waren die nog niet concreet waren uitgewerkt. Wel was duidelijk dat er voor de inzet van dienstplichtigen in Nederlands Indië eerst de grondwet moest worden gewijzigd. Bovendien was de bevolkingsadministratie nog niet op orde zodat ook hier eerst werk van gemaakt moest worden. Daarom werd gekozen voor de werving van vrijwilligers. Op 1 oktober 1944 werd een Koninklijk Besluit uitgevaardigd voor het werven van vrijwilligers.

In een klein boekje met de titel "Nederlanders Kent Uw Plicht", werd uitgelegd wat de bedoeling was, wie er oorlogsvrijwilliger konden worden, wat de mogelijkheden waren, de positie in de maatschappij en hoe de zaak financieel zou worden geregeld. Bovendien was belangrijk dat de vrijwilligers overal ter wereld konden worden ingezet waar de minister dat noodzakelijk achtte. Er kwamen in de bevrijde gebieden bureaus die

de aanmeldingen coördineerden en al vrij snel bleek dat de animo om zich aan te melden groot was. Ook toen Nederland volledig bevrijd was werden in het gehele land bureaus ingericht en ook hier was de belangstelling groot.

Er werd besloten om voorrang te geven aan leden van de Binnenlandse Strijdkrachten en de bewakingseenheden van de Nederlandse Binnenlandse Strijdkrachten. De overige belangstellenden werden geregistreerd en naar huis gezonden.

Uit de administratie van het districtscommando van de 1e compagnie van het district Oosterhout blijkt, dat Nico Rams tot 16 maart 1945 deel uitmaakt van deze eenheid. Daarna komt zijn naam niet meer voor op de overzichten. Het is aannemelijk dat hij direct hierna de overstap heeft gemaakt naar het 1e bataljon van het zesde regiment infanterie deze eenheid werd ook wel aangeduid met 1-6RI. Dit bataljon was gelegerd op de Frederik Hendrik kazerne in Vught. Daar werden ze behoorlijk aangepakt door Engelse instructeurs en Nederlandse onderofficieren die hun opleiding hadden gehad in Frankrijk. Uit twee brieven aan zijn vriendin Jopie wordt duidelijk dat hij is ingedeeld bij de 4e compagnie van het bataljon (4-1-6RI) en wat hij zoal heeft meegemaakt tijdens en direct na de bevrijding.

✉ Te velde 8 juni 1945

Beste Jopie,

Vanwege dat mijn gedachte weer eens naar u gaan, richt ik weer eens een schrijven tot u. Ik maak het nog goed en hoop van u hetzelfde. Ik zit thans in het soldatenleven zoals je misschien al wel weet. Ik zit op het ogenblik in Vught in de kazerne alwaar we opgeleid worden voor Duitsland of Nederlands Indië. Ik stel het goed in het soldatenleven.

Alleen zit ik nu met een gekneusd been te kijken. Ik lig heel deze week al op bed en hoop over een paar dagen weer te lopen. Zo weet je ter loops niet wat je eigenlijk de ganse dag moet doen hè. Ik heb deze dag al zeven brieven geschreven. En nu het bijna 19:30 uur is en ik me weer lig te vervelen, schrijf ik een paar woordjes naar u. En Jopie hoe gaat het met je zuster, is deze al beter of ligt ze nog te bed. Het is te

hopen van niet, want ik vind ze zo'n goede ziel. Ik ben een week of vier geleden met de motor nog eens naast je thuis gekomen, maar ik durf niet aan te komen want ik was bang dat je me de deur zou wijzen. Ik heb met mijn motor stil gestaan bij u voor de deur. Misschien kom ik spoedig weer wel eens naast u, want ik moet regelmatig naar Bergen op Zoom. Jopie wat ik vragen wilde, is uw broer ook in dienst voor het vaderland of heeft hij genoeg ervan sinds 1940. Ik zou graag naar Indië gaan als ik ervoor goedgekeurd word. Jopie ik ga nu eindigen met vele groeten van mij, de Nederlandse soldaat Nico Rams. Doe de groeten aan uw zuster en broer.

Zo is mijn adres Jopie

Aan N. Rams soldaat 4-1-6RI
Regno. 126234
Royal Netherlands Forces
B.Li.T

✉ Te velde 28 juni 1945

Liefste Jopie

Even neem ik dan het potlood ter hand om u een paar woordjes. Ik zit nog steeds in ... Misschien kom je dat wel te weten, maar niet in Breda. Ja het is de gewoonte dat het 6^e in Breda ligt, maar nu is dat niet zo. We zijn hier in opleiding voor de infanterie. Maar ik denk dat we allemaal naar Indië gaan. Het is te hopen dan tenminste. Want daar verlang ik naar. Want hier in Nederland is niets voor mij. De meeste meisjes in Holland gaan met de Polen of Canadezen of Engelse soldaten uit en de Nederlanders komen niet meer in aanmerking. Het is wel beroerd, maar ja u vroeg ook op de kaart hoe dat het thuis was. Nu met vader niet zo goed, want die ligt al drie maanden te bed. Maar dat is in hoofdzaak te

wijten aan mijn broer, die nog niet uit Duitsland is teruggekeerd. Verder gaat het nog al. Een broer van mij, die negen maanden politiek gevangen heeft gezeten, heb ik vanuit België wezen ophalen. Toen ben ik nog naast jullie gekomen, maar ik durfde niet aan te komen, want ik dacht wat zouden die mensen zeggen als ik daar aan kom. Maar ja als ik dan nog een keer in Breda ben, kom ik vast weer eens aan. Want ik las in de kaart van je dat je me nog niet vergeten was. Ik heb ook vaak aan je gedacht. Vooral in de dagen van onze bevrijding. Want ik dacht hoe zouden ze het er daar van af brengen. Zou een van hen gewond zijn of zouden ze vertrokken zijn naar een andere plaats ik wist niet of dat ik er over denken moest. Ik zat toen bij het Engelse leger al bij, want ik ben in Hilvarenbeek al bij de Engelsen gekomen toen was ik bij de prinses Irene troepen. Het was een zware strijd, maar ik vocht voor de vrijheid van ons eigen land wat mij zeer dierbaar was en nog is. Nu sta ik voor de bevrijding van ons dierbaar Indië. Want ik ben voor alles goedgekeurd. Als ik voor mijn vertrek nog een paar dagen verlof krijg, kom ik vast een keer naar u als het tenminste goed is. Ik neem nu in gedachten afscheid van u en hoop u spoedig eens te treffen. Ik kom zondag thuis met verlof maar ga zondag ook weer weg. Ontvang verder vele groeten aan jullie allen maar vooral aan Jopie van je vriend Nico.

NAJAAR 1945

In de loop van 1945 volgen de gebeurtenissen elkaar snel op. Duitsland capituleert en de strijd in Azië wordt beslecht met het bombarderen van Hiroshima (6 augustus 1945) en Nagasaki (9 augustus 1945) met atoombommen. Op 15 augustus capituleert Japan en op 17 augustus roepen Indonesische nationalisten onder leiding van Soekarno en Hatta de republiek Indonesië uit.

De geallieerden waren op deze situatie totaal niet voorbereid. Er waren gewoonweg niet voldoende troepen beschikbaar om de Japanse troepen te ontwapenen, de in kampen ondergebrachte Europeanen te bevrijden en het gezag te herstellen.

In Japan, Thailand, Birma en Singapore waren de geallieerde troepen betrekkelijk snel aanwezig. Nederland had in die periode vrijwel geen troepen in Azië paraat om Nederlands Indië te bezetten. Ook had het niet de beschikking over voldoende transportmiddelen om troepen te vervoeren. Er waren weliswaar Nederlandse troepentransportschepen, maar die stonden onder geallieerd bevel en deze schepen waren hard nodig om de geallieerde troepen en materieel te vervoeren.

Het bevel van de South East Asean Command ging van Amerikaanse over in Britse handen en Mountbatten werd de opperbevelhebber. Hij gaf prioriteit aan de herbezetting van de Britse gebieden in Zuidoost Azië en het evacueren van de Britse krijgsgevangenen en burgers. In Indië bleven de Japanners verantwoordelijk voor de rust en orde en de Nederlanders die in kampen waren ondergebracht moesten voor hun eigen veiligheid daar blijven. Er was weer voldoende voedsel en de Japanners waren wat aardiger, maar ze bleven gevangenen.

RAPWI teams (Recovery of Allied Prisoners of War and Internees) werden wel naar Indië gestuurd om de krijgsgevangenen en interneringskampen op te sporen en de inwoners van deze kampen te ondersteunen. Als daar om gezondheidsredenen of als de veiligheid in gevaar was, werd overgegaan tot evacuatie.

In september 1945 was de situatie op Java, waar het grootste deel van de Nederlanders en Indische Nederlanders verbleven, rustig. Op 15 september verschenen een Britse en een Nederlandse kruiser in de baai van Batavia(nu Jakarta). Dit leidde tot onrust onder de Indonesische nationalisten die dit een bedreiging vonden voor de jonge republiek Indonesië. Er vonden in de loop van de maand een aantal gewelddadige botsingen plaats tussen jonge nationalisten en Nederlanders en tussen nationalisten en Japanners.

Omdat Mountbatten niet over voldoende troepen beschikte om heel Nederlands Indië te bezetten, besloot hij om troepen te sturen naar enkele sleutelposities: Batavia en Soerabaja op Java en Medan en Padang op Sumatra. Maar snel daarna volgden op Java Semarang en Bandoeng en Palembang op Sumatra.

Nederland is niet van plan Indië op te geven. Het parlement en een groot deel van de bevolking steunt de regering. Luitenant Gouverneur generaal van Nederlands Indië dr. H.J. van Mook onderhandelt namens Nederland met de Indonesische Nationalisten.

De Nederlandse regering besluit om de reeds gevormde bataljons die waren samengesteld uit oorlogsvrijwilligers versneld naar Indië te sturen. Dit hoewel hun training nog niet is afgerond. Op 16 september vertrekt het Limburgse 2-12RI naar Engeland, gevolgd door het eerste en het derde bataljon Stoottroepen en 2-14RI. Zij vertrokken op 11 oktober met de Alcantara vanuit Engeland.

Het OorlogsVrijWilligers-bataljon 2-6RI is voortgekomen uit een voormalig bewakingsbataljon uit noord Limburg. Toegevoegd aan de 21st Army Group deed dit bataljon vanaf eind 1944 dienst langs de Maas en was het gelegerd in Lottum, Cuyk en Weert. In 1945 werd een deel ingezet in het grensgebied bij de Achterhoek. Halverwege 1945 was het bataljon verzameld in Weert en belast met de bewaking van het vliegveld Venlo.

In september 1945 werd dit Bataljon aangevuld met leden van het zusterbataljon 1-6RI. Het hele bataljon werd ondergebracht in twee voormalige kloosters in Sittard(Leijenbroek en Mariahof)

Leijenbroek in 2017

✉ Te velde 18 oktober 1945.

Liefste Jopie

Even nog een woordje naar u. Ik maak het nog goed en hoop van u het zelfde. Ik zit nog steeds hier in dat pokkegat te kijken en hebben het niet naar mijn zin. Er moet een oplossing komen, het zij verlof of anders weg van hier, want ik ben niet van plan om ziek te worden. Lieve Jopie ik heb dan uw brief ontvangen, Maar Janus van der Corput zit niet bij ons. Want ik zit in Leijenbroek terwijl Janus in Mariahof zit, zo ongeveer een half uur lopen elkaar. Ik ben twee avonden achter elkaar naar hem toe geweest, want zijn vrouw is nog steeds hier en weet nog niet wanneer ze weg gaat zegt ze. Nu Janus treft het wel goed, die heeft nu nog een dag of 10 licht de goed. Dus die kan voorlopig nog niet uit de voeten. Nu ben ik ook van plan eens naar huis te komen, maar ik doe het niet goed. Vooral nu ik nog steeds zonder straf zit. En nu in aanmerking kom voor de ring en dat is nog al wat waard. Maar ja daar is helemaal niets aan te doen.

Ja liefste ik doe het allemaal voor u, anders was ik al thuis geweest hoor. Want ernaar verlangen doe ik hoor. Als het hier goed was dan was het wat anders maar die zeer slecht in één woord gezegd. Je moet hier ziek worden of je wil of niet. Want vuil en koud en dikwijls maar half te eten. Nu daar zal de vrouw van Janus wel meer over vertellen. Want wie heeft het nu mooi aangezien hoe of dat het er hier aan toe gaat. De ligging is hier ook slecht. Zo slapen we niet meer in bedden net als in Vught, nee de strozak los op de zolder en dan stof en vuil. Ik doe nu dan ook voor mij en met de anderen alle moeite om het schoon te krijgen. En dat is heel goed gelukt. Maar nog is het niet klaar hoor en dat zal niet komen. Dan zijn er alle ramen zowat kapot. In één woord het is niet om te doen om maar het moet. Dit gebouw is al drie keer afgekeurd voor soldaten. Maar hij ziet wel wij zitten er nog in en wie weet hoelang nog. Men zegt nu dat wij dinsdag vertrekken, maar ik geloof het nog niet hoor. Ik moet het eerst zien eer of dat ik het geloof. Ik zal dan altijd als het mogelijk is telegram weg doen naar u. Maar wij zitten nog altijd van de stad dus dat gaat niet gemakkelijk. Zo ook

vandaag mochten we weer de ganse dag de poort niet uit, dus niet gezellig voor vele jongens. Maar ja orde is orde. Ik voor mij vind het vervelend omdat dan de meeste jongens op hun kamer blijven en ik niet rustig aan mijn studie door kan werken. Want hij is nu zeer zwaar, maar daar kom ik ook wel weer mee klaar. Dat moet tenminste en voor geen gevaar schrik ik terug hoor. Dat weet u wel hè schatje.

Maar nu wel anders. Als ik zo met Janus en zijn vrouw aan het praten ben, dan voel ik me zo eenzaam en verlaten. En dacht ik geregeld had ik nu mijn liefste Jopie ook maar bij dan was ik niet zo eenzaam. Want iedere avond als ik zo alleen thuis ben ma dan denk ik steeds aan je en heb ik soms een tijd als dat ik met mijn gezicht in het kussen lig en een traantje laat. Niet uit weemoed maar vanwege de grote liefde die ik nu meer aan u kan tonen. Ik weet als dat u mij ook lief hebt en steeds aan mij denkt. Ik hoop Jopie als dat ik niet naar Indië hoef, maar daar Duitsland moet vertrekken, dan kom ik regelmatig eens een keer met verlof. En nu twee jaar het is wel veel te lang eer dat we elkaar weer zien. Maar ja als men er zo tegen aan kijkt, dan duurt het lang twee jaar. Als ik hier maar weg was, dan zou de tijd beter opschieten. Want hier is de toestand hopeloos. Er zijn er al vele jongens tussenuit, die zonder vol lof zijn vertrokken en nog niet zijn weergekeerd. En zo volgen er nog meer hoor. Schatje misschien ik ook nog wel hoor. Ik zal zolang hier blijven als ik kan, maar als het me te moe wordt, dan is het uit met de zaak en kom ik naar u toe. Zonder eraan te twijfelen. De toestand is gewoonweg hopeloos hier en daar vandaan als dat de jongens zo lastig worden hè. Wij hebben nu een andere compagniescommandant en dat is ook al geen verbetering in de zaak hoor. Maar ja dat heeft niets met de liefde van ons te maken zal je zeggen. Nu ja dat is wel zo, maar je wordt toch een beetje onverschillig in zo'n zaak hoor. En als het nu maar wat dichterbij was nu dan was ik al lang thuis geweest hoor. Maar ik zal me maar troosten hoor met het zaakje dat hier heerst. En hoop spoedig nog eens een keertje met verlof te kunnen komen. Want in Indië is het niet zuiver hoor. Er wordt weer verwoed gevochten hoor en

de oud Nederlands Indië soldaten vechten weer met nieuwe troepen mee.

In Engeland is een staking en daarom duurt het zolang eer of dat we weg gaan. Ontvang verder vele groeten aan vrienden en bekenden. Want ik eindig met de pen, maar in gedachten ben ik steeds bij mijn onvergetelijk vrouwtje. Ontvang verder vele groeten voor uw zuster Jeanne en vader. Maar ontvang zelf de meeste groeten van mij, uw liefhebbende en onvergetelijke soldaat Nico. In gedachten een omhelzing met vele zoenen van mij die steeds aan u denkt.

Mijn hart is voor altijd gebroken, dat altijd aan jou toebehoort.

Als u een telegram wil sturen is zo het adres:

soldaat N. Rams

4-II-6RI Army No. 126234

(Leijenbroek) Sittard

Als ik moet vertrekken dan stuur ik die pullover wel terug.

OORLOGSVERKLARING

Ten tijde van het aanstaande vertrek van 2-6RI is in Nederland bekend gemaakt dat Soekarno Nederland de Oorlog heeft verklaard. Het hoofdkwartier van het Indonesische volksleger heeft een proclamatie uitgevaardigd. waarin de oorlog wordt verklaard aan de Nederlanders, Indo-Europeanen en Ambonezen op Java.

De proclamatie beveelt de Indonesiërs een guerrilla oorlog te beginnen:

"Wanneer de zon ondergaat zijn wij, het Indonesische volk, in oorlog met de Nederlanders. Bij deze verklaring bevelen wij. dat alle Indonesiërs hun eigen vijand zullen vinden, een Nederlander, Indo-Europeaan of Ambonees. Oorlogswapens zijn alle soorten vuurwapens, ook vergif, vergiftigde pijlen, brandstichting en alle soorten wilde dieren bijvoorbeeld slangen. De guerrilla oorlog zal gelijke tred houden met de economische oorlog. Aan geen enkelen vijand mag voedsel worden verkocht. De markten moeten streng bewaakt worden en zij die voedsel verkopen aan onze vijanden zullen streng gestraft worden."

DAGBOEK VAN SOLDAAT NICO RAMS

14/10/1945. 's Avonds om 5:00 uur vertrokken wij vanuit de kazerne en kwamen om 5:30 uur aan op het station, alwaar een zeer grote menigte inwoners aanwezig was. Vele, zeer vele mensen, leefden met ons mee. Maar intussen is de trein voor ons binnen gekomen. En wij onder menig traantje en applaus het station op. Na alles gereed gemaakt hebben, vertrok de trein precies om 6:00 uur onder daverend applaus van menig toeschouwer. Lange rijen volk stonden langs de spoorbaan tot aan Maastricht. De ganse nacht hebben wij doorgereisd totdat wij in de morgen in Calais aankwamen.

Uit Limburgs dagblad 15-10-1945

Naar Indië

Het 2^e bataljon van het 6^e R.I. is zondagavond uit Sittard vertrokken met bestemming Indië. Door onvoorziene omstandigheden was het vertrek 6 dagen uitgesteld. Honderden burgers deden onze jongens, die gepakt en gezakt naar het station marcheerden, uitgeleide en namen hier hartelijk afscheid. Op het station werden door den bataljonscommandant, maj. Jansen een afscheidswoord tot de verschillende troepen gericht. De soldaten vertrekken naar Calais waar zij ingescheept worden om zoo spoedig mogelijk hun doel in Ned. Indië te bereiken.

15/10/1945. Na eerst daar in een doorgangskamp te hebben gegeten en gewassen, zijn we rond 10:00 uur aan boord gegaan voor de overtocht naar Dover. Prachtig is het om met zijn mooie witte kust in de verte te zien liggen. Zo verliep dan de bootreis naar Engeland vlot en goed. En zo kwamen wij dan in Dover aan. In Dover stapten we in de trein naar Wokingham waar wij in een doorgangskamp terecht kwamen.

16/10/1945 – 26/10/1945. Deze dagen hebben wij altijd in het kamp gezeten. Een keer zijn we naar de stad Reading gegaan. Klaar maken voor de reis.

Op 27 oktober 1945 gingen ze naar Southampton waar werd ingescheept op de Nieuw-Amsterdam. Op 28 oktober werd zee gekozen met aan boord ongeveer 5000 militairen, o.a. van de bataljons de Jagers, 8 RI en 11 RI een aantal matrozen en N.I.C.A. personeel. Op 3 november, na een zware storm in de Golf van Biskaje, arriveerden zij in Port-Saïd. Via het Suezkanaal en de bittermeren werd koers gezet naar het eiland Ceylon. Aanvankelijk was het bedoeling dat ze de haven van de Hoofdstad Colombo zouden binnenvaren, maar het werd Trincomali aan de andere zijde van het eiland. Daar kwam Rode Kruis personeel aan boord. Op de Nieuw-Amsterdam werden talrijke festiviteiten georganiseerd, o.a. bingo, wedstrijden, theorielessen, er was een dansorkest van 11 RI en er werd zelfs op het dek geëxerceerd.

📅 27/10/1945. De reis begon van Wokingham naar Southampton. Die reis verliep ook weer zeer vlot het was een nachtreis.

28/10/1945. Wij vertrokken 's morgens om half zeven met het schip de Nieuw Amsterdam uit Southampton. Een Nederlands schip dat zeer prachtig en modern ingericht is. Wij hebben nog maar enkele uren gevaren of wij zitten in de Golf van Biskaje.

29/10/1945. Nog steeds in de golf van Biskaje en het schip deint van links naar rechts van voor naar achter en velen zijn er ziek van. Voor het eerst wacht gehad op een Nederlands schip als ordonnans.

30/10/1945. In de nacht zijn we de Golf door en komen in de straat van Gibraltar. Het is zeer prachtig om te zien. Aan de ene kant Spanje en dus het vasteland van Europa en de kust van Noord Afrika aan de andere kant. Nog in de avond zagen wij Gibraltar en Tanger 2 grote havensteden die prachtig waren verlicht en de kust is er zeer prachtig. Wij zitten dus inde Middellandse Zee.

31/10/1945. In de vroege morgen zien wij de stad Algiers al. Ook een zeer prachtige stad en nogal groot. Wij varen steeds twee en een half tot drie mijl onder de kust door.

✉ Op zee 31 oktober 1945
's avonds om 8:00 uur Engelse tijd

Liefste Jopie,

Hier ben ik dan met een paar woordjes in het Nederlands. Ik maak het nog goed. Goed gezond en wel. Na een paar dagen van zeeziekte ben ik dan thans weer geheel en al opgeknapt. Wij zijn dan zondagmorgen vanuit Engeland met de Nieuw Amsterdam vertrokken. En vertoef thans in de Middellandse Zee. De eerste uren verliepen goed en we zijn goed door de mijnenvelden gekomen. Waar wij wel een beetje bang voor waren. Maar ja dat is weer voorbij. Toen kwam die zeeziekte van vele jongens en daarbij moest ik nog op wacht ook als ordonnans. Nu die tijd heb ik daar doorgebracht met slapen dus nogal goed hè. Voor de rest ging alles goed. Nu is mijn zeeziekte over. Wij zijn dus met de nieuw Amsterdam om 6:00 uur in de morgen vertrokken. Tegen de middag was er geen kijker meer die van Engeland nog iets kon ontdekken. Toen kregen wij de Golf van Biskaje, dat was het zwaarste stuk van alles. En dan die storm er bij. Maar ja dat is nu voorbij en wij maken het goed. Gisteren, 30 oktober, zijn wij de straat van Gibraltar gepasseerd. Dat was prachtig in één woord gezegd. Daar kun je twee wereld delen bekijken: Afrika en Europa. Prachtig. Vandaag zijn wij Algiers gepasseerd, dat was ook prachtig. Hij vaart nu vast onder de kust door opdat wij alles goed kunnen bekijken. Nu Algiers was prachtig die stad die tegen de berg is opgebouwd. Maar ja dat is nu ook weer voorbij. De kust is zeer prachtig in één woord. De ganse dag hebben wij al land gezien en dan krijg je meteen een heel ander gevoel. Buiten dat water en nog eens water. Je wordt er gewoon waterig van. En je weet daar heb ik heel gauw last van hè schatje. Ik wou als dat ik me nou eens per telefoon met u kon verbinden. Ik geloof niet dat ik zomaar uitgesproken kwam hoor schatje. Ik schrijf deze brief naar u omdat wij maar een brief luchtpost aan de eerste haven waar wij aankomen af mogen geven. Wel vraag ik als dat u het nieuws, natuurlijk per brief of anders persoonlijk bij mij thuis laten weten hoe of het er met mij bijstaat. Ik zou gans de brief wel met reis gelegenheid kunnen volschrijven, maar dat is de bedoeling nu helemaal niet schatje. Mijn snorretje dat heb ik er nu weer af gesneden hoor, dus je kunt me zonder snor terugverwachten hoor lieveling. Naar het schrijven moet je maar niet te nauw kijken, want het trilt

hier heel de tijd op de boot en ik moet klein schrijven daar het anders te gauw vol is. Uw broer zit ook op de boot en die maakt het ook weer goed. Want die is ook zeeziek geweest, maar ook niet zo erg net als ik. Want ik heb ook bijna gans de tijd geslapen de eerste dagen. De reis verloopt goed er is nu een beetje onweer op komst, maar uiteraard nog al aardig weg voor. Ik hoop spoedig post van u te mogen ontvangen want ik heb nog steeds geen post ontvangen van u dat is wel jammer, maar ja we moeten naar Soekarno want die gaat weer flink tekeer in ons Indië. Hij is in gevecht met onze troepen van het Nederlandse leger. Maar als er onze commandotroepen zijn, dan zal die vent wel gauw kalm zijn hoor. Wij zitten nu met van alles en nog wat op de boot. Dames van de NICA Narva. Maar de dames dat loopt nogal af hoor. Dat zijn er niet veel. Het is hier nu de zee kalm is, iedere dag wat anders. Nu deze avond is het weer dan een bioscoop en dan dit en dan dat. Morgen donderdag heb ik weer wacht. Ik moet hier nu regelmatig dienst doen als ordonnans. Ze zeggen dat ik een goeie vlugge ben en die moeten ze hier net aan boord hebben. Maar ja dat mag hem niet hinderen. Je komt er een tijd beter mee door hen. Beter als niks doen. Want daar word je gewoon gek van. Doe ze bij ons thuis de beste groeten van mij en zeg als dat ze het mij niet kwalijk moeten nemen, maar dat ik maar één brief bij luchtpost mag schrijven en laat hem thuis ook maar even aan mijn ouders lezen. Er zijn ook verschillende brieven onderweg, maar die zullen wel een tijdje onderweg blijven denk ik. Doe alle vrienden en bekenden de groeten van mij en zeg dat ik het nog goed maak. Vooral bij Adriaansen. Ik zal spoedig wel meer schrijven ,want nu mogen wij niet veel schrijven over je weet wel hè. Ik zou wel willen dat u bij mij was of jij bij mij. Want ik verlang nu zeer sterk naar u, nu al zo lang van u af ben. Maar ja er is niks aan te doen die mensen moeten ook verlost worden van die dwingeland. Heb je al iets van uw broer gehoord uit Indië. Ja toch zeker. Laat dat ook even weten als je een adres van hem hebt, stuur het dan meteen over naar mij. Nu moet ik weer gaan eindigen met vriendelijke groeten voor vader en zuster Jeanne van mij Nico.

Maar ontvang zelf de meeste en hartelijke groeten met in gedachten een omhelzing met 1000 zoenen van mij uw liefhebbende soldaat Nico Rams. Nu tot een spoedig weerziens en de hartelijke groeten voor mijn vader, moeder, Jan, Dingeman, Rinus, Piet, Janus, en Corrie en Jeanne. laat spoedig thuis weten schatje, want daar verlangen ze naar.

📅 1/11/1945. Het weer is zeer mooi en de zee erg kalm. Wij passeren de provincie Tripoli en het eiland Pantelleria. Daarna komen ons zes onderzeeboten tegemoet en dat moeten Fransen zijn. Tegen de avond zien wij een vissersboot die door acht man is bemand. Vermoedelijk zijn het Marokkanen aan de vlag te zien. Om 12:00 uur in de nacht zien wij seinen van een schip. Ja die vroegen waar wij naartoe gingen.

2/11/1945. Niks geen bijzonderheden, we zitten in volle zee.

3/11/1945. Tegen de middag om 11:00 uur komt Egypte in zicht. We zullen nu om ongeveer 2:00 uur in Port Saïd zijn en dat komt om 2:00 uur in zicht. Het is hier erg warm.

4/11/1945. Wij zitten de ganse dag in het Suezkanaal en stomen door naar Suez. Het is aan beide zijden een zeer mooi gezicht en voor het eerst zien we palmbomen evenals kamelen. Langs het Suezkanaal is een zeer mooie verkeersweg die druk bereden wordt. Tegen de avond komen we in Suez aan waar druk gewerkt wordt om olie en water aan boord te krijgen.

5/11/1945. We zitten in volle zee en er is letterlijk niets te beleven. De dagelijkse bezigheden gaan gewoon verder. Zo komen wij aan 11 november en zitten nog steeds in volle zee zonder bijzonderheden.

11/11/1945. In de avond kwam om 9:00 uur alarm, want er was vermoedelijk een man over boord geslagen. Na een uur wat gedraaid te hebben terwijl de zoeklichten alles afzochten en appèl kwam het bericht: oké door varen.

✉ 11 november 1945

Mijn allerliefste Jopie,

Even neem ik de gelegenheid ter beste om u weer een paar woordjes te schrijven. Ik maak het nog goed en hoop van u het zelfde te mogen vernemen. Het is nu zondag en nog steeds zijn wij in volle vaart. Maar niets als water, wij

worden er gewoon gek van. Maar ja wij maken zodoende niet veel mee hoor. Morgen dan hopen wij de haven van Columbo binnen te lopen, daar gaan al deze brieven van boord. En zullen wij onze eerste zending post van u ontvangen. Als er nu maar veel post voor mij aan boord komt, dan kan ik die eerste dagen vooruit met lezen. Want je begint je eigen zo te vervelen als dat het gewoonweg gek is. Het gaat niet zo mooi in Indië geloof ik, dus het zal voor ons niet zo gemakkelijk zijn denk ik. Maar ja daarover maken wij ons nu nog geen zorg. Deze dag zondag hebben wij heel in de verte een klein stukje land zien liggen, maar dat was maar even als dat wij dat gezien hebben. Het is vandaag dus zondag en ik heb bijna gans de nacht geslapen en ook gans de dag. Het is nu op het ogenblik 7:00 uur bij ons. Dan is het in Holland pas 3:00 uur dus een heel verschil hè. Deze nacht gaat de klok weer een half uur vooruit dus wij willen vooruit met de tijd. Als wij in Indië zijn dat is een verschil van 7:00 uur, dus bijna een normale werkdag. Het weer was op deze dag weer zo mooi. En ja we kunnen goed merken als dat wij in de natte moesson Indië aankomen. Want wij krijgen af en toe een regenbui als je nog niet buiten kan kijken. De tweede zondag als dat ik op de boot zit, is bijna om. En misschien als dat wij er nog wel een zondag op zee mee maken. Want wij zullen een paar dagen in Columbo moeten blijven omdat daar de 8-RI-jagers en 11-RI van boord gaan. En een bataljon Engelse commando's aan boord komen. Die dan met ons verder naar Indië gaan. Ja het lijkt toch wel als dat die Hollanders goede soldaten zijn van 6-RI commando. Maar ja geen woorden maar daden dat is de leus van iedere soldaat van ons Bredaas 6-RI. De bevolking zal nu wel uitzien naar de presentatie van de Nederlandse soldaten. Weet als dat wij allen ons best zullen doen hoor schatje. Hoe harder het gaat hoe beter voor ons, want ik denk des te eerder zijn wij terug in ons dierbaar Nederland of in ons dierbaar Breda. Want dat is nu moeilijk voor mij om aan te geven. Er gaat geen ogenblik voorbij of mijn gedachten gaan naar u mijn onvergetelijk duifje. Je zult wel veel post ineens van mij krijgen, want bedenk als dat ik bijna iedere dag een brief schrijf en dat die dan allemaal tegelijk weg gaan naar

Holland. Want precies aan de havens kunnen wij onze post afgeven. Mijn liefde voor u is groot en daarom denk ik vaak ieder ogenblik aan u onvergetelijk vrouwtje. Vrouwtje zeg ik, ja want eens komt de tijd als dat ik wederkeer en dan samen in ware liefde verbonden te zijn. Ja daar twijfel ik geen ogenblik aan. Ik maak vaste gedachten om spoedig naast elkaar te kunnen slapen. En in echt verbonden te zijn. Ja dat is nu als ideaal voor de toekomst. Morgen als wij in de haven zijn, dan zal ik nog een lange brief schrijven over die havenplaats. Nu moet ik weer gaan eindigen, want mijn nieuws raakt op. En morgen schrijf ik toch weer hè schatje. Doe de hartelijke groeten aan uw vader zuster Jeanne. Maar ontvang zelf de meeste goede groeten en een stevige omhelzing van mij uw liefhebbende en trouw blijvende soldaat Nico Rams.
Daag 10.000.000 zoenen.
Tot een spoedig weerziens.

12/11/1945. In De Morgen zien we in de verte land. Dat moet het eiland Ceylon zijn alwaar we dan ook eventjes aan zullen moeten gaan. Na de middag varen wij tussen twee kleine eilandjes door.

13/11/1945. In de vroege morgen varen wij de marinehaven van Trincomali binnen. Hier is het zeer mooi om te zien. We liggen midden in de haven en zien de kust die heldergroen is met daartussen daken van huizen met vuurrode dakpannen er op. Ook kan men een ziekenhuis zien staan met een wit kruis op de rode pannen.

14/11/1945. Na olie en water ingenomen te hebben, vertrekken wij 's middags om 12:00 uur vanuit de haven. Prachtig is dat maar om 1:30 uur is er geen land meer te zien en we zitten weer op volle zee.

15/11/1945. Geen land, niets als water en nog eens water. Het is hier heel warm en we zitten nu allemaal in onze korte tropenbroek te zonnebaden. We maken muziek en hebben plezier. Maar eerst nog een paar brieven pennen.

De Engelse legerleiding, in de persoon van opperbevelhebber Lord Mountbatten, had besloten: "Geen Nederlandse troepen naar Nederlands Indië". Besloten wordt om de troepen te debarkeren (ontschepen) op het eiland Penang en Port Swettenham gelegen aan de westkant van Malakka.

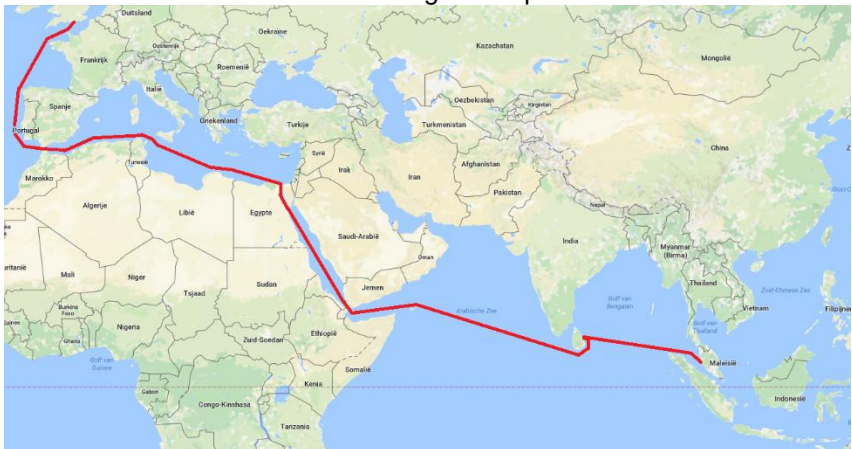
16/11/1945. Het is vrijdag en we moeten om 6:00 uur uit ons bed. Om de uitrusting klaar te maken aan de zomer. We zullen om 7:00 uur in Port Swettenham zijn op Malakka om daar aan land te gaan. Maar wij stomen door (we gaan naar Batavia). Zo komt er dan tegen de avond land in zicht. Dat moet Nederlands Indië zijn. We zijn allen vol goede moed en kijken onze wapens nog eens na want dat kan nodig zijn. Om ongeveer 10:00 uur in de avond komen wij stil te liggen. En wij dachten tegen morgen dan zal het gaan gebeuren: De landing op Java. Maar in de nacht zijn wij gekeerd.

Port Klang is een stad en de belangrijkste en grootste haven van Maleisië. Toen Maleisië nog een kolonie was, heette deze stad Port Swettenham. In juli 1972 werd deze naam veranderd in Port Klang.

17/11/1945. In de morgen liggen wij stil en om 7:30 uur kwam een landingsboot om 11RI aan land te brengen en we liggen wij voor het eiland Malakka voor de haven van Penang en om 4 uur ging 8RI van boord.

18/11/1945. Wij liggen nog steeds in Penang en in de vroege morgen moesten de Jagers van boord en na de middag ging het NICA personeel van boord. Om 5:00 uur ja toen gingen wij weer verder en stoomden wij op door mijnenvelden en zandbanken. 6RI dat nog alleen aan boord zit gaat naar Batavia werd gezegd.

19/11/1945. We kwamen in de vroege morgen wederom stil te liggen en we moesten wachten op bericht waar we naartoe zouden moeten. De ganse dag maar lopen slenteren over het dek met de gedachte waar naartoe. Om 11:00 uur ben ik gaan slapen.

MORIB BEACH, MALAKKA

📅20/11/1945. Om 4:30 uur werden wij gewekt want we moesten hier op Malakka aan land. En om 6:30 uur zaten we op de landingsboten die ons aan land brachten. Ja, na een uur varen kwamen we dan eindelijk aan land in Malakka. Hier moesten we over op auto's die ons naar de plaats van bestemming zouden brengen. We komen dan tegen de middag op de plaats van bestemming aan. Wij zijn dan tegen de middag in Morib Beach aangekomen. Alwaar wij aan de zee in villa Lourdes zijn komen te liggen. Het is zeer mooi alleen een beetje modderig hier.

Morib Beach ligt in een drassig gebied met verwaarloosde houten gebouwtjes en enkele gebouwtjes van steen. Het ligt vrijwel direct aan het strand met aan de landzijde een verwaarloosde rubberplantage en iets verder op een kampong. Het kamp is eerst een missiepost geweest en later een Japans concentratiekamp. Het ontbreekt aan stromend water en elektriciteit.

Onderweg naar het kamp merken de manschappen dat ze in een andere wereld terecht zijn gekomen. Ze worden toegezwaid door donker gekleurde mensen, ze zien palmbomen, veelkleurige bloemen, Chinese gebouwen en het ruikt anders.

📅21/11/1945. Na eens goed geslapen te hebben kwam ik om 9:00 uur uit mijn bed kijken. Nu wachtten ons nog veel werkzaamheden. Maar eerst zijn we dan eens begonnen met een kist met noodrantsoenen open te maken om er de inwendige mens wat te versterken. Daarna zijn we in zee wezen zwemmen en tegen de middag zijn we daarvan teruggekeerd. Nadat ik eerst wat eten voor zes man had klaar gemaakt, kon de maaltijd beginnen. Die bestond ditmaal uit aardappelen, vlees en groente. Na de middag zijn we eerst gaan slapen tot 3 uur en na een uur gewerkt te hebben, zijn we dan weer naar zee gegaan om te zwemmen. Daarna weer eten en nog wat babbelen en gaan slapen op een bed dat we zelf hebben gemaakt van bamboestokken.

22/11/1945. Om 7:00 uur opstaan en daarna weer eten klaarmaken. Dat bestond uit biscuit en thee met melk en suiker en pap. Tegen de avond moest ik onverwacht op wacht. Nu de eerste wacht in de tropen verliep nogal vlot hoor. Het gekste gezicht van alles is de vliegende nachtvliinder met licht op voor het verkeer natuurlijk.

23/11/1945. 's morgens eerst naar zee om een bad te nemen en daarna verder met dienst. Voor het eerst kochten we bananen, die ons overheerlijk smaakten. Zo verliep dan mijn eerste wacht zeer vlot en voorspoedig en ben ik na de wachtparade vlug gaan slapen op mijn legerstede.

24/11/1945. Nog eventjes vroeg opgestaan en toen maar weer eten klaargemaakt. Maar tevens werd ik ook aangesteld als kok van de compagnie. Nu ik naar de keuken en daar aan het werk met heel weinig materiaal. Maar toch verliep alles toch nog vlot en we hadden 's middags al een aardig potje klaar kunnen maken.

25/11/1945. Ook deze dag verliep met vele moeilijkheden voorbij.

26/11/1945. Ja nu komt er een beetje verandering in het spel. We krijgen al betere voeding al is het nog niet alles.

27/11/1945. Deze dag kregen we voor de eerste keer brood voor de manschappen. Zodat de jongens eens behoorlijk hun maag kunnen verzorgen. Verder de dag doorgebracht met zwemmen en kokswerk.

28/11/1945. Om 7:00 uur opgestaan en om 7:05 uur zat ik al in volle zee om eens overheerlijk te zwemmen. Voor de middag gewerkt en na de middag op verkenning uit in en rond het kamp. Een prachtig gezicht zo rondom in de palmbomen en volop bananen. Toch begin ik me nu al aardig thuis te voelen zo tussen dat zwarte gespuis in.

29/11/1945. Vandaag is het donderdag en iedere dag merken wij dat de voedselvoorziening beter wordt. Vandaag hebben gegeten: brood met boter en saucisse worst, thee met melk en suiker. 's Middags aardappelen met busvlees en verse groente en bananenpap. 's Avonds brood met jam en pap. De jongens eten om te scheuren. Om 5:00 uur nog even wezen zwemmen in zee.

30/11/1945. 's Morgens zwemmen, verder de ganse dag gewerkt en geen bijzonderheden. 's Avonds brieven zitten schrijven bij het licht van een kaars. Deze is een zeer slechte avond voor mij geweest. Gepiekerd. Tegen slaaptijd bericht als dat wij gereed moesten maken voor vertrek.

Het wachten valt de manschappen zwaar. Er komen allerlei berichten uit het vaderland die niet echt bemoedigend zijn. De betalingen aan de gezinnen van getrouwde oorlogsvrijwilligers zijn nog niet goed geregeld. Mannen krijgen brieven dat hun vrouw moet gaan werken om de eindjes rond te kunnen breien en daarnaast nog voor de kinderen moeten zorgen.

1/12/1945. Nog steeds geen vertrek bekend. Gewone werkzaamheden en alles moet ingepakt blijven zitten en klaarstaan voor vertrek. De Laatste handtekening van Condras.

C B M (O) B B V (O)

De inlandse bevolking werd ingezet voor allerlei klusjes op het kamp. Ook was er levendige ruilhandel. Vooral sigaretten waren een geliefd ruilmiddel voor bananen. Tijdens hun verblijf legden de manschappen zelfs een voetbalveld aan.

2/12/1945. Om 6:00 uur uit bed en om 7:00 uur naar de mis die voor ons in de vrije wereld werd opgedragen. In deze mis werd een van onze vrienden gedoopt. 's avonds hadden we een klein feestje waar ik die avond nog heb voorgedragen.

3/12/1945. Bijna gans de nacht niet geslapen. De ganse nacht aan het piekeren geweest en heb nog gehuild. De dag verliep echter nogal vlot hoor en ik ben deze dag drie keer wezen zwemmen in de zee.

4/12/1945. Voor de middag gewerkt en na de middag ben ik wezen wandelen rond het kamp langs het strand enzovoorts. Prachtig is dat zo die vrolijke beekjes, riviertjes met zijn vissen, kikkers enzovoorts. Je kijkt gewoon je ogen uit. We zijn nog op bezoek geweest in de kampong, waar de inlanders bang voor ons zijn.

5/12/1945. Ja, ja op tijd opstaan en dan aan de gang. Eerst het vuur aanmaken, water koken voor thee en dan pap koken. Daarna eten uitdelen om 7:30 uur. Daarna voor het eten zorgen van 12:00 uur en dan ben ik vanmiddag vrij. Na de middag wezen zwemmen en toen wezen wandelen langs het strand naar de villa van de groot majoor. Er is echter vandaag weinig te beleven langs het strand en zo doende zijn wij maar gauw naar villa Lourdes gegaan en ik heb brieven zitten schrijven tot 9:00 uur. Toen ben ik gaan slapen.

6/12/1945. Geen bijzonderheden gans de dag gewerkt. Sint Nicolaas.

7/12/1945. Niets te beleven. Zwemmen enzovoorts.

9/12/1945. Vandaag is het weer zondag en na om 7:00 uur mis bijgewoond te hebben zijn we gaan voetballen en daarna ben ik weer gaan zwemmen. Om 11:00 uur eten en toen ben ik gaan slapen. Tot 4:00 uur. Daarna zijn we om 7:00 uur naar de film wezen kijken van de brokkenpiloot. Ik heb me ziek gelachen en over deze film hebben we tot 12:00 uur aan het vertellen geweest.

10/12/1945 – 16/12/1945 Niets geen bijzonderheden. Als gans de week hard moeten werken. 14 december heb ik zeven brieven ontvangen dus werk genoeg in de winkel met brieven pennen.

17/12/1945. Het is weer zondag en weer naar de kerk geweest te biechten en te communie. Verder gans de dag te werken gehad. 's avonds weer maar brieven aan het pennen geweest naar Jopie en naar huis toe naar mijn ouders en broers.

18/12/1945. Deze dag was ik een beetje ziek en lag dus te bed.

19/12/1945. Nog steeds op bed en behoorlijk ziek vandaag.

20/12/1945. Ben weer aan het werk geweest maar ik heb niet veel gedaan omdat ik nog behoorlijk ziek was om veel te doen. Ben zodoende ook weer vroeg gaan slapen.

21/12/1945. Niks te beleven

22/12/1945. Veel werk.

✉ Te velde 24 december 1945

Liefste Jopie

Hier vul ik dan nog een paar woordjes toe. Ik maak het nog zeer goed en ben goed gezond en wel welke ik van u ook spoedig weer hoop te vernemen. Ik ben nog steeds kok en wordt steeds dikker. Als dat met mij zo doorgaat, nu dan kunnen ze bij jullie gerust de zaak gaan verbouwen, zegt Rinus. Want dan kunnen ze mij niet meer door de deur geduwd krijgen. Maar ja, zo erg zal het wel niet worden. Hoe is het bij u thuis, alles nog goed. Het is te hopen. Het is weer drie dagen geleden als dat ik post gehad heb. Maar ja, vandaag zal er nog wel post komen denk ik. Het is tenminste te hopen. Het zou fijn zijn ook zo op de vooravond van Kerstmis. Morgen is het dan Kerstmis. Dan schrijf ik u een lange brief. Jopie men zegt als dat de getrouwden over zeven maanden naar huis gaan. Ik zou wel willen dat ik er dan bij was. Afijn morgen hoort u meer schatje. Doe uw vader, zus Jeanne en Nico de hartelijkste groeten van mij. Maar ontvang zelf de meeste en hartelijkste groeten met een stevige omhelzing en vele zoenen van mij uw liefhebbende en trouw blijvende soldaat Nico Rams slaap zacht. Ik denk zeer veel aan u

📅 25/12/1945. Kerstmis thuis moeten blijven en de rest naar Klang.

✉ 25 december 1945.

Liefste Jopie.

Zalig kerstfeest.

Heden vieren wij het grote feest van Kerstmis ver van allen die ons lief en dierbaar zijn ver van alles wat men niet kan vergeten. Daarom gaan mijn gedachten naar u juist op dit grote feest dat bijna voorbij is zonder als dat ik merk als dat het Kerstmis is. Het is heden hier Kerstmis, maar niet net als in Holland met sneeuw. Hier vindt hij plaats onder de witte druk. De zon die staat thans laag aan de hemel en ik zit nu dus verscholen achter een scherm uit de zon te werken. Met tranen in mijn ogen en aan een brief die ik niet weet vol te

krijgen. Nu gaan mijn gedachten meer dan anders naar hen die mij lief zijn. Nu wordt het verlangen naar mijn vaderland steeds groter, nu het feest is. Het feest van de ware vrede. Onze compagnie is naar de stad om het kerstfeest te vieren in een echte kerk met ware bloemen en een kerststal. Waarbij mis je zo de huiselijkheid. Anders was het Kerstmis met sneeuw en in de huiselijke sfeer of ergens bij iemand die u lief was. Nu missen wij dat alles en is een ware tijd van het soldatenleven die moeten vechten voor het herstel van deze toestand die velen ongelukkig maken. Morgen, 26 december, ga ik dan ook Kerstmis vieren in een stad in een ware kerk met ware lichten en een kerststal. Ik verheug me in gedachten om dan weer eens mijn hart open te kunnen zetten, opdat die dan bestraald wordt met Gods liefde. Ja Jopie, nu daar gaan wij voorgoed pas beseffen wat het zeggen wil, weg ver weg van huis te zijn. Ergens vertoeven in de rimboe te midden van gevaren en ellende. En toch is er dan weer iets dat ons troost. De gedachte in Holland daar denken en missen ze mij ook meer als anders. Anders sprak moeder tot mij: "Nico, jij gaat te communie vandaag hè". En nu juist op dit FEEST missen wij dat zo gesterkt te zijn door de heilige communie. Velen in Holland bieden dan nu voor ons nu wij in de vreemde en gevaren verkeren. Ik mocht deze dag niet mee omdat ik voor het eten van de gevangenen en kamerwachten moest zorgen. Jopie lief schatje vergeet mij niet en denk vaak aan mij. Bid voor mij opdat God ons beiden mag zegenen om later weer gelukkig te zijn als ik weer in ons dierbaar Holland ben weergekeerd. Bid en blijf bidden omdat God mij en u mogen sterken en om te volharden in de strijd die thans voor onze voeten ligt en straks op onze schouders wordt gelegd als wij eenmaal op Java zijn aangekomen. Want de tijd zal spoedig komen als dat wij als Nederlandse soldaten zullen strijden voor het herstel van onze rechten op Nederlands Indië. God geve ons de moed en kracht om als ware soldaten deel te mogen nemen aan de bevrijding van ons dierbaar Indië. Dan zal ik, als ik terug ben in Holland kunnen zeggen: "Ik heb mijn plicht gedaan voor God, Koning en vaderland". Dan zullen velen trots kunnen zijn en zeggen: "Die vocht voor ons

en het Nederlandse volk hier en in ons dierbaar Nederlands Indië". Met deze neem ik dan weer afscheid van u met de pen maar niet met mijn gedachten. Ontvang vele hartelijke groeten voor uw vader, zuster Jeanne en wens hen nogmaals uit naam van mij zalig kerstfeest. Maar ontvang zelf de meeste groeten met een omhelzing en vele zoenen van mij uw liefhebbende Nico.

☞ 30/12/1945. Anders niets te beleven hoor.

1/1/1946. Om 12:00 uur hebben wij het nieuwe jaar eens ingeschoten en het oude niet. Een prachtig gezicht was dat hoor. Je kunt er zo uren naar gaan staan kijken, maar dat duurde maar 5 minuten en alles was stil. 's Morgens zijn we weer naar de kerk geweest en daarna ben ik vertrokken naar Klang, Port Swettenham enzovoorts. Het is prachtig om te zien. Eerst ging de reis door en over slechte wegen langs vele kampongs en zo op Klang aan. Net voor Klang heb je een mooi Chinees kerkhof met prachtige graven. Ook staat er een prachtige moskee. Deze stond mooi tegen een heuvel aangebouwd en is schitterend om te zien.

In de stad op zich zelf is het erg levendig en mooi. Alleen de lucht weer heerst is niet goed. Op een plein in de stad daar is een zogenaamde Passar en daar is van alles op te krijgen. In de stad is winkel op winkel. Er zijn geen ramen in de deuren en er is geen glas te bekennen. Het is een groot verschil met de steden in het land. Toen ben ik nog naar Port Swettenham geweest. Dat is een mooi dorp. Tussen Klang en Port Swettenham ligt een klein vliegveld waar onze post aankomt. De inwoners zijn overwegend Chinees. Hier is ook een prachtkantine waar ik ook even wenen geweest. Hier zag ik voor het eerst weer een blank meisje. Hier heb ik een keer weer echt op z'n Hollands zitten eten. Op een echte stoel en aan een echte tafel. Dat was mij sinds ik Engeland uit ben, niet meer voorgekomen. Op mijn terugreis ben ik door de bergen gegaan. Ook heb ik in Klang nog foto's laten maken.

2/1/1946. – 4/1/1946. Geen bijzonderheden

5/1/1946. Mijn foto's zijn klaar en dus deze verzonden naar huis en Jopie. Verder gebeurt er niets bijzonders.

✉ Morib Beach, 16 januari 1946.

Allerliefst vrouwtje.

Onder het genot van een inlandse sigaar zet ik me dan neer om u weer eens wat te laten horen. Want schrijven dat is wat tegenwoordig. We moesten onderhand niets anders meer hoeven te doen. Maar ja, na weer eens aan mijn sigaar getrokken te hebben, zou ik u dan eerst maar weer eens laten weten als dat ik nog zeer goed maak. Ik heb juist een brief van uw broer ontvangen en die schreef als dat hij verhuisd was. Eerst lag hij in Port Dickson en nu in Singapore dus in een grote stad. Zoals hij schreef dan stelt hij het nog zeer goed en heeft het zeer goed naar zijn zin. Nu dat is beter dan als ik, want ik heb het niet naar mijn zin. Maar ik zet me door alles heen hoor schatje. Deze dag ben ik een paar uur ziek geweest van het olieballen bakken. Nu moet je niet watertanden hoor schatje, want ik lust ze niet als ik ze zelf gebakken heb. Ik zal als ik weer bij u ben in Holland ook eens olieballen bakken. De jongens zijn er dol op en zeggen dat de keuken, nadat Nico er in gekomen is, wel beter geworden. Maar ja zeggen ze, die is niets te veel als het maar voor de jongens is. Nu ik werk als een leeuw voor het bereiden van een goed potje met van alles. Nu ben ik weer beter en zit weer onder het genot van een sigaar te pennen naar mijn onvergetelijk tortelduifje zoals mijn broer schreef. Ja er gaan geen uren, geen dagen voorbij of ik bekijk een foto die me soms zo troostvol aankijkt alsof ze wil zeggen: "Was je maar in Holland bij mij". Maar dan denk ik ver verwijderd en toch zo trouw verbonden. Als het zo doorgaat, nu dan zullen wij weer spoedig in Holland zijn eer als dat wij zelf ons kunnen indenken. Nu het is ook te hopen als dat ik u zeer spoedig weer zie. Want ik begin zeer sterk naar u te verlangen. Geen wonder ook. Het is al zo lang geleden als dat ik u weer gezien heb. Gister ben ik op apenjacht geweest. Fijn hoor als je ze zo met een peloton voor u uit ziet tippelen. Ik zag opeens een oude aap met twee jongen. En ik knalde die oude door zijn body en dacht dan zullen die kleintjes wel bij de oude blijven zitten, maar die renden lustig door. Afijn ik moet je weer gaan eindigen, want mijn

papier geraakt vol. Doe vele hartelijke groeten aan uw vader, Jeantje, Nico, Henk Net en de kleine Rika. Maar ontvang zelf de meeste en hartelijkste groeten met een stevige omhelzing en 10000000 zoenen van mij uw liefhebbende en trouw blijven de manlief soldaat Nico Rams.

✉ Morib Beach, Malakka, 19 januari 1946

Mijn allerliefste Jopie,

Hier ben ik dan weer. Ik heb nu lang genoeg weer aan het tekenen geweest dat ik nu maar weer eens wat zal laten horen. Ik ben deze middag vrij van dienst heb eerst wat geslapen. Daarna ben ik aan het tekenen gegaan en nog even gewacht of er geen post kwam, maar tot op heden nog niets. Ik maak het nog zeer goed en hoop van het zelfde te mogen vernemen vandaag. Want vandaag zal er toch wel eens post komen. Het is weer zo lang geleden. De dagen vliegen om en zodoende is er gauw een week om. Volgens de laatste berichten zullen we gauw in Holland of Duitsland zitten. Is dat niet dan zeer spoedig naar Java, want wij moeten morgen weer helemaal ingepakt staan om zoals men zegt zondag te gaan vertrekken. Nu ik voor mij ben werkelijk blij als dat er een oplossing komt, want zo is het ook niets. Als wij naar Java kunnen, dan hebben wij onze zin. Ook als wij weer naar Holland mogen. Want om eerlijk te zijn ik heb het hier heel best, maar niet naar mijn zin. De enige leus die

ik heb en vele andere jongens is, ons Indië moet nog vrij. Met deze gedachten spreken vele jongens onder elkaar en hopen spoedig te mogen vechten voor het herstel van onze rechten. Want voor ons zijn er genoeg plichten maar geen rechten. Dat is voorbij.

Ik sta nog steeds in de keuken en het is soms veel druk. Ja dat is geen goed werk, vooral hier niet onder de tropenzon. Maar ondanks dat alles ga ik er dik tegen in en zing de ganse dag(als wij). Dan komt alles weer goed als wij straks dan naar Holland toe gaan. Vandaag zijn er hier bij ons in het kamp Japanse krijgsgevangenen aangekomen. Nu die zullen gauw weten wat een Hollander is. Reken maar hoor. Die zullen wij hier wel eens laten werken dat het groen en geel voor hun ogen komt. Ik zit nu steeds maar op post te wachten want die zijn ze halen en daarom zal ik maar even stoppen tot hij terug is van het bataljonskantoor.

Niets en nog eens niet voor mij, maar ja niets aan te doen. Wij beginnen weer met verse moed. Morgen dan speel ik mee in een voetbalwedstrijd. Brabant tegen Limburg. Nu ik zal eens kijken of dat ik mijn oude benen nog mee kan krijgen. Het zal niet meevallen daar het al te lang geleden is dat ik gespeeld heb. Hierbij ingesloten doe ik u

een foto van een kapotte schoen van 2-6RI. Overall waar wij komen laten wij iets achter in de vorm van de kapotte schoen. Ik maak er nu weer een eindje aan, want de post gaat direct weg. Daar heb je de factuur al dus ik eindig

met vele groeten voor u allen. Vader, zuster Jeanne, Nico, en de kleine Rika. Maar de meeste voor u met een stevige handdruk en omhelzing en zeer heel veel liefs van mij uw liefhebbende en trouw blijvende soldaat Nico Rams Tot spoedig weerziens. Ik doe mijn best.

Ik heb gister weer een filmrol van mij laten nemen en als dat u deze brief ontvangt zullen ze wel onderweg zijn.

Uw liefhebbende Nico

De naam de kapotte schoen(Sepatoe Roesak) is bij de oprichting van 1-6RI ontstaan doordat uit weinig en vaak versleten middelen toch een onderdeel werd gevormd en gekleed. Tot op heden wordt door

overlevenden van dit bataljon de bijnaam nog met trots gedragen. De naam werd overgenomen door 2-6RI nadat 1-6RI was toegevoegd.

☞ 27/1/1946. Zondag. Een dag van verlies want een soldaat van 6-RI is vermoord door een Chinees. Namelijk van Weert.

28/1/1946. Maandag en vandaag wordt onze vriend van Weert ter aarde besteld met militaire eer nog wel.

29/1/1946. Er is een staking in Kuala Lumpur uitgebroken en vele van onze jongens zijn vol vuur om daar eens onder te gaan rammelen. Verder heel weinig nieuws.

11/2/1946. De sportwedstrijden nemen een aanvang. Om 9:00 uur beginnen de bokswedstrijden waar heel goed werd gebokst. Van Bree haalde de eerste prijs middengewicht. Deze knaap is van onze compagnie.

17/2/1946. Vertrok ik naar het tentenkamp voor een jungleopleiding. Na een zeer zware rit kwam ik dan in het kamp aan.

18/2/1946. Toen begon de sport en wij krijgen zware dienst. Geen tijd meer om mijn dagboek bij te houden.

De jungletraining werd verzorgd door instructeurs van de Royal Cameronians (Scottish Rifles) een infanterie eenheid van Schotse origine. Uit lijsten met trainingsoverzichten wordt duidelijk dat de manschappen worden getraind in alle facetten van de infanterie: Exerctie, schieten, bajonet gebruik, patrouilleren en opereren als eenheid. Daarnaast werd gewerkt aan het opereren in het terrein in de tropen.

2-6RI wordt onderdeel van de T Brigade en wordt geherstructureerd. Mortieren(3 inch) worden aan de bewapening van het bataljon toegevoegd en de soldaten die er mee moeten werken worden getraind. Dit alles om aan de verwachte tegenstand op Java het hoofd te kunnen bieden. Mortiergranaten hebben een krachtige werking op levende doelen doordat ze uiteenspatten in veel scherven die over een groot gebied worden verspreid. Daarnaast kunnen er veel projectielen in korte tijd achter elkaar worden afgevuurd. Ze zijn snel op te stellen en te verplaatsen en naast brisant(scherf) granaten kunnen er ook rook(fosfor) granaten mee worden afgevuurd, die

objecten in brand kunnen steken of zorgen voor een rookgordijn om de eigen troepen te beschermen of de vijand het zicht te ontnemen.

Bersiaptijd

De berichten uit Nederlands Indië blijven zorgelijk. De Japanse troepen hadden zich na de capitulatie teruggetrokken in hun eigen kampen. Ze hadden hun wapens ingeleverd of werden gedwongen die af te geven aan de Indonesische jongerengroepen (Pemoeda's).

Er was een chaotische situatie ontstaan. Deze werd nog verder versterkt toen duidelijk werd dat Nederland bezig was om terug te keren naar Indië. Dit zorgde voor allerlei acties van nationalistische strijdgroepen. De leiding van de republiek had weinig grip op deze jongerengroepen die veelal zelfstandig opereerden zonder centrale leiding.

De laatste 3 maanden van 1945 worden ook wel aangeduid als de Bersiaptijd (Bersiap is Maleis voor wees paraat). Er vonden straatgevechten plaats en Nederlandse ex-gedetineerden werden zowel in als buiten de kampen aangevallen en beschoten. Overal werden aanslagen gepleegd, moorden gepleegd en mensen ontvoerd. Vooral Chinezen en Indo-Europeanen waren het doelwit.

Indische Nederlanders die zich buiten de kampen bevonden waren in een kwetsbare positie. De meesten bleven in de kampen waar zij konden rekenen op bescherming door de Japanners en de Britse troepen. Honderden mannen, vrouwen en kinderen werden in deze periode vaak op gruwelijke wijze vermoord. Ook werden Indonesische ambtenaren en de inheemse elite doelwit van de wraakacties.

Tienduizenden Nederlanders werden bovendien, waarschijnlijk deels voor hun eigen veiligheid, door de Republiek Indonesië geïnterneerd, veelal in kampen in het binnenland van Java.

Ook de Britten werden door de Pemoeda's gezien als pro-Nederlands. Ook zij werden doelwit van de jongerengroepen.

 8/3/1946. Wij werden ingescheept naar Java. Wij komen op de Sommelsdijk.

9/3/1946. Wij zitten op de Sommelsdijk en moeten slapen boven op het dek van het schip onder regen.

SEMARANG MIDDEN JAVA

Begin maart kwam het bataljon aan te Semarang op Java. Daar kreeg het bataljon het westfront toegewezen met posten langs het wester Bandjir-kanaal en op het net buiten de stad gelegen vliegveld, Kalibanteng. In het begin werkten ze samen met de Engelse troepen die daar al aanwezig waren. Deze vertrokken in de loop van de maand april.

Tijgerbrigade

De T-brigade wordt door de jongens van 2-6RI omgedoopt tot Tijgerbrigade. De stad en een klein gebied er omheen is in handen van de Nederlanders. Door intensief te patrouilleren wordt voorkomen dat de nationalistes binnendringen in dit gebied. Ook het buiten de stad gelegen vliegveld Kalibanteng wordt bewaakt en verdedigd.

Vooraf in het begin zat de vijand dicht in de buurt en ook in de stad was duidelijk zichtbaar dat de republiek ook in Semarang op sympathie kon rekenen. Rood witte vlaggen sierden de gebouwen en op muren waren anti-Nederlandse leuzen gekalkt.

De militairen werden gehuisvest in enkele grote gebouwen zoals het Protestants Weeshuis, het N.I.S. gebouw (Nederlands Indische Spoorwegen) en het Paleis van Justitie. Deze gebouwen waren gelegen aan een lange en belangrijke straat: De Bodjong.

☞ 12/3/1946. Nu we landen in de stad Semarang. Weeshuis Bodjong.

13/3/1946. Tot 1 juni steeds zware dienst. Patrouille en nog eens patrouille.

Op 1 april startte de actie "Primeur", waarbij één compagnie van het bataljon werd ingezet. Samen met de andere onderdelen van de Tijgerbrigade werden er daarna nog vele acties gevoerd.

☞ 2/6/1946. Vertrokken naar het vliegveld.

3/6/1946. Patrouille. Geen bijzonderheden.

4/6/1946. Wacht van 24 uur. Geen bijzonderheden

5/6/1946. Weer patrouille geen bijzonderheden.

6/6/1946. Rust. De ganse dag geslapen.

7/6/1946. Patrouille. Zware gevechten nabij Toegoe. Geen gewonden of doden. Twee uren van zware strijd.

8/6/1946. Patrouille met het eerste peloton. Waarbij wij wederom in gevecht zijn geweest. Heftig mortiervuurwerk af moeten geven. Op een kampong en wel met fosforgranaten. De kampong brandde tot de grond af.

9/6/1946. Rust en dus de ganse dag geslapen.

10/6/1946. Om 5:00 uur in de morgen vertrokken en spoedig waren wij in gevecht met de vijand. Ik moest spoedig in actie komen. Ik gaf mijn vuur af op een vijandelijke Vickerstelling. Vier granaten en wij kregen geen vuur meer. Toen kregen wij echter mortiervuur van hun. Ik weer aan de gang en spoedig was alles stil. Toen naar voren. Weer granaten en toen hoorden wij een geweldige explosie. Vermoedelijk wat granaten. En heeft dat ding een voltreffer gekregen. Na het einde van onze patrouille te hebben bereikt zijn wij huiswaarts gegaan zonder verliezen.

11/6/1946. Niks te beleven. Ganse dag geslapen en brieven geschreven naar huis Jopie enzovoorts.

12/6/1946. Op patrouille geweest met het eerste peloton en ben weer in gevecht geweest. Nabij het oude vliegveld. Niet lang want we sloegen er gewoon doorheen.

13/6/1946. Weer mee op patrouille met het tweede peloton. Naar de berg Toegoe en we moesten de kampong daar zuiveren. Nu we lagen daar voor de laatste heuvel toen we mortiergranaten op ons dak kregen. Ik kreeg opdracht om in de kampong te vuren die in een ogenblik tot de grond plat lag en in vlammen opging. Om 3:00 uur kwam ik weer op thuis en ik ben regelrecht gaan slapen.

14/6/1946. niks te beleven.

✉14 juni 1946

Ter herinnering

aan het één-jarig bestaan van onze vriendschap als verliefd paartje. Ik wens u al wat goed is op deze mooie dag van onderlinge liefde ver van elkaar verwijderd.

Mijn enige gedachten en hoop is om zeer spoedig bij u in Holland te zijn voor altijd te samen verbonden.

Jopie en Nico

14 juni 1945

14 juni 1946

14 juni 1945	14 juni 1946
Jopie na een tijd van smarte van ellende en van wachten kwam er toen een nieuwe tijd en werden wij toen bevrijd. Maar na de tijd van smarte moest Jopie toch nog wachten en plots kwam toen een kaart dat Nico was een soldaat. Jopie schreef netjes en vlug een kaart naar Nico terug maar Jopie had toen weer strop want Nico's knietje was kapot maar na een weekje wachten kwam toen de langverwachte de vriendschap werd weer getekend en tevens meteen weer beëdigd.	Nico Maar toen opeens kwam er een stem ons Indië moet nog vrij en Nico vertrok toen alras en zat binnen een maand al op de plas wij kwamen weldra dan ook aan waar op het eiland Malakka aan dat stond de jongens daar niet aan maar na vijf maanden mochten we naar Java gaan nu zit ik dan op deze dag nu ik werkelijk feesten mag op Java zoals je weet en ziet met zorgen en verdriet maar eens zou de tijd weer komen dat ik naar Holland zal komen. Dan zal ik altijd bij u blijven om nimmer van u te scheiden soldaat Nico Rams

De dag van een jaarverbintenis is er weer na een tijd van ellende en weemoed. Liefste Jopie laat dit een aansporing zijn om beiden sterk te blijven aan onze zo vurige belofte vooral nu we dan elkaar na een tweede storing weer hebben gevonden. Blijf sterk en toont u een meisje dat straks als een goede moeder over haar kinderen regeren. Er zijn vaak moeilijkheden maar deze kunnen overwonnen worden als wij elkaar maar goed begrijpen in deze moeilijke tijd van ware tegenslagen. Blijft uw vader getrouw en luister naar zijn raad. Het kan soms hard zijn maar toon wat u waard bent in

Levensloopbaan. Ik ga nu eindigen liefste Jopie, doe de groeten aan uw vader en zus Jeanne. Maar ontvang zelf de meeste groeten van mij met een stevige omhelzing en vele zoenen. Zeer veel liefs van mij uw liefhebbende en trouw blijvende soldaat Nico Rams

☞ 15/6/1946. niks te beleven. 's avonds naar de stad geweest en daar eens lekker gedanst. Om 10:00 uur was ik weer thuis.

16/6/1946. Patrouille zonder belevenissen.

17/6/1946. zware gevechten nabij een kampong. Met het eerste peloton waar ik weer was bijgevoegd. In dit gevecht werd een plaatsgenoot van mij gewond. K vd Sch

18/6/1946. Weer in gevecht met het derde peloton nabij kampong Klampisang geen gewonden of doden.

19/6/1946. Wacht gehad bij het vliegveld. Geen bijzonderheden

Het vliegveld is vrijwel geheel omgeven door vijandelijk gebied. Een belangrijke strategische plaats dicht bij het vliegveld is een heuvel. Toegoe genoemd in het Maleis. Van hieruit kon met mortieren en zware mitrailleurs het vliegveld worden bestookt. Door intensief te patrouilleren zorgde men er voor dat de vijand op afstand bleef.

☞ 20/6/1946. om 5:00 uur op en om 6:00 uur weg op patrouille. We waren in de bergen aangekomen en gingen voorwaarts naar de berg Toegoe waarachter de kampong Toegoredjo ligt. De verkenners hadden de top bereikt en hadden de zaak is bekeken en gaven het teken volgen. Regelrecht er alles achter en ik kwam in stelling met mijn mortier aan de bovenrand van de berg. Toen onze jongens de kampong instormden kregen wij vuur van rechts. Regelrecht wipte ik er granaten op. Maar meteen lag ik onder vuur van een Vickers. Gauw een granaat op zijn dak en het ding was stil. Toen kregen we zoveel vuur dat ze terug moesten trekken. Ik moest blijven zitten voor dekking en vuurde er lustig op los. Toen onze jongens achter de volgende heuvel waren teruggetrokken moest ik onder hevig vuur terugtrekken. Toen kwamen wij in een open vlakte waar we in dekking moesten voor het heftige vuur. Weer wipte ik er een stel granaten uit en toen ik rond me keek waren alle soldaten teruggetrokken achter de volgende heuvel. Toen ben ik terug gegaan onder geweldig vuur van de vijand. Om 3 uur 's middags kwamen wij thuis.

21/6/1946. wederom een dag rust slapen en schrijven.

22/6/1946. Wacht.

23/6/1946. Patrouille zonder iets te beleven.

24/6/1946. Stellingen bouwen.

25/6/1946. In gevecht bij station Draka. 1 Vickers buit gemaakt.

26/6/1946. Rust. Voetballen tegen eerste peloton. Gewonnen met 4-2.

27/6/1946. Wacht bij het vliegveld.

28/6/1946. Vertrek van het tweede peloton. Vliegveld. Patrouille naar de visvijvers geen bijzonderheden.

Dicht bij de stad waren enkele specifieke plaatsen waar regelmatig slag werd geleverd met de vijand. Een verlaten stoomwals voorbij het Ooster Bandjirkanaal was zo'n plaats. Ook een Heuvel bij het slachthuis was berucht. De Gombel was het hoogste punt van Semarang. Een strategische plaats waar de nodige strijd om werd gevoerd.

☐ 29/6/1946. Patrouille en in gevecht geweest aan het kruispunt. We liepen hier in een hinderlaag en hebben 2:00 uur nodig gehad om eruit te komen. Geen gewonden te betreuren. Afgeluud 18 brisant granaten.

30/6/1946. 's Morgens gebeurde er een ongeluk. Een sten ging af en Jef Kanters kreeg twee schoten door zijn been. 's middags zijn wij van het vliegveld vertrokken naar de stad. We worden gevechtscompagnie

1/7/1946. Niets te doen. Veel slapen en brieven schrijven.

2/7/1946. Grote actie aan de Gombel. 's morgens om 3:00 uur vertrokken om 5:00 uur in gevecht in de Gombelstrook. Afgeslacht naar schatting 400 man. Om 2:00 uur kwamen wij weer thuis. Wassen eten en slapen.

3/7/1946. Wederom rust.

4/7/1946. Actie bij het slachthuis. Geen bijzonderheden.

5/7/1946 - 7/7/1946. Rustig verloop. Slapen enzovoorts. (Paleis van Justitie)

8/7/1946. Actie bij 7-RI nabij de stoomwals onder heftig vuur. Toch ons eindpunt goed bereikt met een gewonde. Namelijk Rinus Kuijpers van 9-RI die bij ons is ingedeeld. We kwamen hier tegenover Jappen en slachtten er 165 af. Om 3:00 uur waren wij weer thuis en ik ben gaan slapen.

9/7/1946. Op ziekenrapport en moet naar de masseur toe. Ben vrij van dienst

10/7/1946. Moet iedere dag voor de middag naar het ziekenhuis om gemasseerd te worden. Verder de ganse dag niets doen. Slapen en brieven pennen.

11/7/1946. Vandaag heb ik een huwelijksaanzoek gehad. Maar is door mij afgewezen. Doe de ganse dag niets. De anderen zijn nog actie bij het vliegveld. Waarbij één van onze jongens is gesneuveld. Namelijk Van der Pol.

12/7/1946. Nog steeds masseur. Tot 28 december 1946

Op het vliegveld waren de troepen die belast waren met de verdediging en bewaking ondergebracht in tenten.

Het vliegveld speelde ook een belangrijke rol bij de evacuatie van de vrouwen en kinderen die uit de kampen uit de omgeving werden geëvacueerd naar Batavia.

In de maand augustus vonden er twee grote aanvallen plaats op Semarang en het vliegveld Kalibanteng. Deze werden echter met succes afgeslagen. Dit was vooral te danken aan het feit dat de brigade nu beschikte over een afdeling artillerie die vanaf een centrale plaats in Semarang effectief de troepen kon ondersteunen. Ook had men de verdediging van het vliegveld uitgebreid en versterkt. Tevens had men de beschikking over een vliegtuig dat gebruikt werd voor luchtaanvallen en verkenning.

☞ 29/7/1946. Patrouille met het derde peloton aan de Gombel en niets te beleven. Ik moest mee om te proberen en het gaat goed met mijn knietje.

30/7/1946. Grote actie bij de stoomwals. Zeer zware gevechten van het begin tot het laatst. Waarbij al gauw Rinus Luisterburg en de Grootmajoor 7-RI werden gewond. Wij maakten deze actie 7 Vickers buit en hebben laten zien wat 6-RI voor soldaten heeft. De stoottroepen zaten voor de laatste Kali en konden er niet over. "6-RI naar voren", riep de kolonel en na verloop van 10 minuten zaten wij aan de overkant van de kali. We zouden om 12:00 uur eindpunt patrouille hebben en om 10:00 uur zaten we op plaats van bestemming.

Om 3:00 uur naar het paleis van Justitie en wassen en scheren en eten en toen naar mijn familie om mee te delen dat alles goed was.

1/8/1946. We vertrekken naar het detachement Boeloe om daar de wacht over te nemen.

2/8/1946. Ben een beetje ziek maar het gaat nog wel hoor. Wacht geklopt enzovoorts.

3/8/1946. Lig te bed met malaria. Ben veel ziek. 's avonds naar het ziekenzaaltje waar ik lag met 40° koorts.

2/8/1946. -12/8/1946. In het ziekenzaaltje.

13/8/1946. Terug naar de Boeloe en nog veel rusten.

14/8/1946. Klop weer wacht.

15/8/1946. Vertrokken naar het vliegveld.

16/8/1946. Op patrouille en zak door mijn knie. Ziekenrapport. Vrij van lopende dienst.

17/8/1946 – 19/8/1946 Geen bijzonderheden. Schrijven en slapen.

20/8/1946. Kom terecht in het ziekenhuis Elisabeth en ben daar regelrecht met een spalk aan mijn been in het bed gestopt.

21/8/1946. O wat zijn de leuke verpleegsters hier zo en ik word nog wel door zo eentje gewassen. En helemaal hoor. Het eten is er prima en moet steeds maar te bed blijven.

22/8/1946. Ik moet verhuizen naar een andere kamer waar niets dan soldaten liggen. O wat moet ik hier allemaal aanzien. Schotwonden hier en daar, gebroken benen en armen.

23/8/1946. Word vandaag overgeplaatst naar het Juliana hospitaal waar ik om 2:00 uur aan kwam. Wij liggen hier allemaal apart van de grote zalen, want wij liggen hier maar voor rust hoor. Is er echt gezellig wel hoor en van alles.

24/8/1946. 's Morgens fijn gewassen door een NICA verpleegster en daarna aan de maaltijd. Ik ben toen opgepakt en buiten op twee stoelen neergezet. Nu wij leven hier vast aan de grote weg en we kunnen dus van alles zo wat zien. Wel aardig, de tijd schiet wat beter

op als dat je binnen moet liggen en zowat niets ziet. 's Avonds hadden we bioscoopvoorstelling in de kantine. Maar dit bleek bij de kantine te zijn in de buitenlucht. Nu ik er op de krukken naartoe en ik moet zeggen het ging aardig. Het was ook een aardige film hoor namelijk Schots En Schreef. Daarna ben ik door Moeke meer naar bed gebracht en die heeft me eens lekker onder de klamboe gestopt.

25/8/1946. Weer lekker gewassen en ik zit maar te genieten en een ander moet zich zelf wassen. Een beetje trots ben ik er wel op hoor. Nu na eten ben ik weer op twee stoelen buiten gezet en was er rustig in slaap gevallen. Geslapen tot 12:00 uur toen het weer eten was. Na het eten was zoals gewoonlijk verplicht slapen tot 3:00 uur. Na 3:00 uur van mijn vriend op bezoek en die is gebleven tot 7:00 uur. Verder plezier gemaakt met de zusters.

26/8/1946. De dag heb ik dan eens een afspraakje gemaakt met een rode zuster om zo gauw ik kon lopen om met haar naar de bioscoop te gaan. Welk werd goedgekeurd. En nu maar afwachten tot ik kan

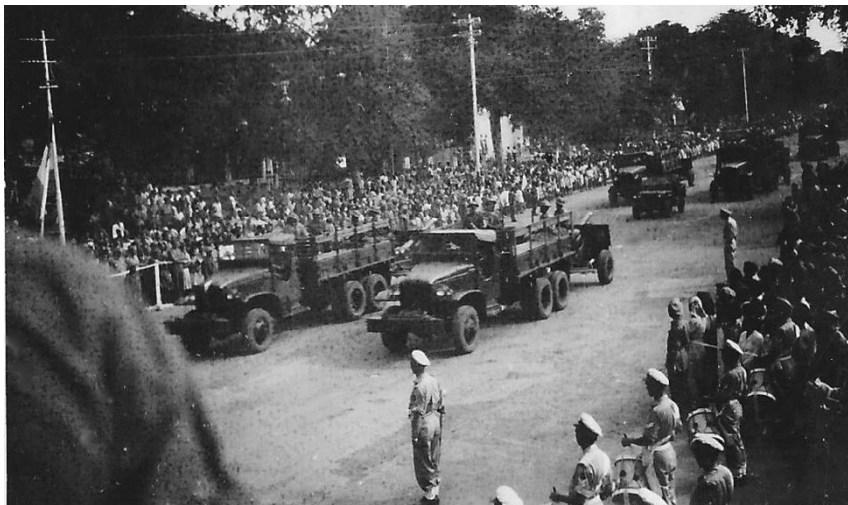
tippelen. Het is een vuurrode verpleegster die anders zeker ook niet veel kan krijgen. Anders hapte ze niet zo gauw toe om uit te gaan. 's Avonds veel plezier gehad met de dames van het Rode Kruis waar wij op zoek moesten en waar wij een lekkere borrel hebben gedronken. Ja, je kan maar plezier hebben hè.

27/8/1946. Deze dag is er zeer weinig te beleven geweest of. Geen bezoek gehad en ook 's avonds geen bezoek van de zusters NICA dames.

28/8/1946. ook weer een doodse dag alleen 's avonds kwam mijn vriend Jan nog eventjes binnenwaaien met het laatste nieuws en wel dat ze voor de verandering meer jam hadden gehad bij het brood. Ben al om 9:00 uur gaan slapen.

29/8/1946. 's Morgens vroeg kwam de dokter en vroeg: "En Rams, hoe gaat het ermee?" "Nu", ik zeg, "nou behoorlijk dokter. Ik zou er best alweer uit willen. Want ik begin me te vervelen." "Wel", zegt hij, "je bent er nog maar pas. Maar we zullen maar zien hoe dat het loopt." Maar de spalk moest erom blijven zitten en rustig zijn.

30/8/1946. We gaan uit vandaag naar het voetbal kijken en alles mag mee van de dokter, dus ik ook. Nu wij met de Rode Kruis wagen naar de voetbal die om 3:30 uur begon. Een prachtwedstrijd. Semarangs elftal tegen een proefelftal voor de stedenwedstrijden in Soerabaja. 's avonds hebben we weer eens gezellig zitten babbelen.

Parade ter gelegenheid van de verjaardag van Koningin Wilhelmina 1946

☞31/8/1946. 's Morgens parade van alle onderdelen: 6-RI, 1-RI,13-RI, 7-RI. Waarbij 6-RI beste was als infanterie. Een zeer mooi gezicht zo te zien. Maar niet om te doen hoor. 's Middags kwam het Rode Kruis met versnaperingen voor zieke en gewonde militairen. Deze bestond uit sigaretten gebak en snoepwerk. 's Avonds kregen wij allemaal een fles bier van de kantine en een borreltje.

1/9/1946. Nu deze dag is weer zo doods.

2/9/1946. De dokter weer geweest en moest nog steeds de spalk eraan blijven. 's Avonds zijn we met zijn allen op bezoek geweest bij de zusters en daar zijn we de ganse avond gezellig geweest en hebben een lekker borreltje gedronken hoor.

3/9/1946. Zoals gewoonlijk had ik ook deze dag weer eens pech en wel om deze reden: een afspraakje misgelopen.

4/9/1946. Op wonderlijke wijze ging er vandaag de spalk af en ben ik nu van alles verlost. Misschien dat ik er nog lang in moet liggen, maar ik mag dan toch gaan wandelen.

5/9/1946. De ganse dag wat geslapen en 's avonds begon echter de dag pas. Ik zou praten en gekheid verkopen en twee van onze jongens zouden in die tijd er tussen uit gaan. Die twee gingen dansen in de Tijgerclub.

6/9/1946. lopen gaat goed.

7/9/1946. We zullen spoedig moeten vertrekken naar het rustoord V.G.N.

8/9/1946. Nog steeds geen vertrek. 's Avonds filmvoorstelling, maar ben weg gelopen zo'n rotfilm.

9/9/1946. – 13/9/1946. Geen bijzonderheden.

Semarang is omgeven door heuvels en heeft hierdoor een boven- en een benedenstad. De bovenstad is gebouwd op de heuvels en vanaf het hoogste punt De Gombel heb je een mooi uitzicht over de omgeving. Hier ligt ook de Europese wijk Tjandi.

De Tijgerbrigade had hier ook een herstellingsoord in gebruik waar gewonde militairen konden aansterken of verder herstellen van hun verwondingen: Het Tijgernest. In de benenstad van Semarang was ook een manschappenkantine: de Tijgerclub

☞14/9/1946. We vertrekken naar het Tijgernest onder luid hoera. Maar niet lang, want ik kreeg mijn eerste sigaar al te roken voor het

roken, toen ik nog geen 10 minuten binnen was. Maar ja, verder gaat het toch wel hoor en ik geloof wel dat we dan hier wel een goed vakantieoord gevonden hebben. Het eten is prima en als de rest ook zo is dan ken ik het wel hoor. Ja, we gaan verder. Het Tijgernest is een oud hotel aan Oud-Tjandi gelegen boven op een berg, dus lekker fris. Het is een mooi gezicht zoals men hier van alle kanten Semarang kan bekijken en is voorzien van de ganse dag stromend water. Wat vaak nogal aan de frisse kant is. Vooral in de morgen, zo recht uit je bed. Van binnen is het ook zeer mooi en nogal gerieflijk ingericht hoor. Zo heb je onder andere een grote eetzaal, leeszaal en schrijftafels bij de vleet. Dan de verschillende kamertjes waar wij nu als gasten in vertoeven. Deze zijn voor zes mensen en natuurlijk ben je met een stel toffe lui bij elkaar. Zo ook wij, want wie zou er nou vergeten de namen van Kuipers, Vanenveld, Kommeren. Ja, zo kom je dan eindelijk aan de personen die hier hoffelijk de leiding hebben. Maar waar er bij zijn die ik wel door de grond heen kan kijken. En zuster Ans heeft toch zo'n leuke dochter hè. Maar niet van dichtbij, oh nee. Het figuur is in één woord af en als je dan dat gezicht ziet, dan denk je vast als de duivel er ook zo uit ziet, dan is het geen wonder dat de mensen daar bang van zijn. Dan het vermaak. Nu dat was in het begin hopeloos, maar op het laatst was dat alles goed geregeld en kregen we iedere zaterdag dansmuziek met diverse dames van het Juliana hospitaal. Die ook niet zo flauw zijn uitgevallen. Zo hadden dan de jongens ruim vermaak op alle gebied.....

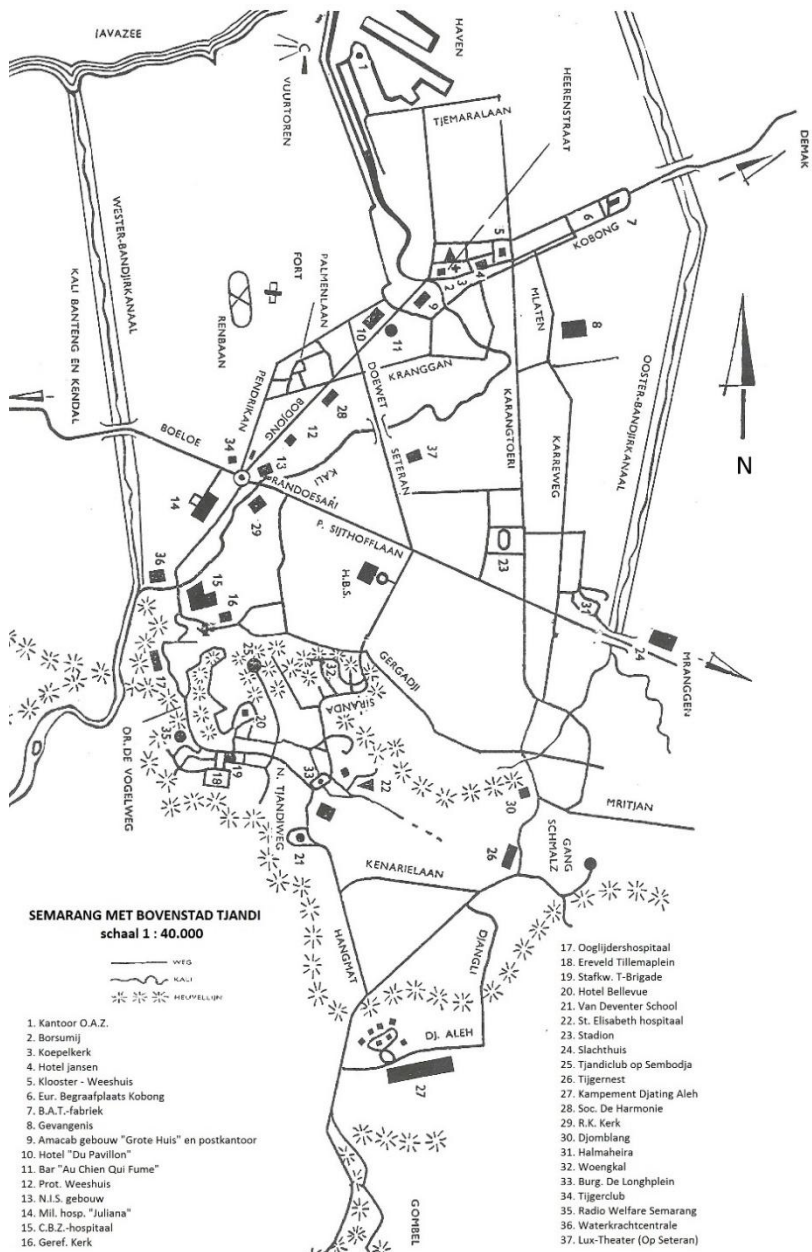
Daarbij kwam de film nog iedere week een keer en mochten wij dan zo vaak zelf naar cabaret- en bioscoopvoorstellingen. Ook naar de voetbalwedstrijden, waar ik nog een paar keer met de krukken naar toe ben geweest. Onder andere de wedstrijd 13-RI tegen 1-RI was wel de voornaamste. We gaan verder op smokkel naar een cabaretvoorstelling naar 13-RI. De jongens van 13-RI die mogen er naartoe en ik ben maar in de wagen gestapt en met hem meegegaan. Zo heb ik dat spel een keer of vier uitgehaald. Zonder enige tegenslag te treffen hoor. Na wat stuipen, heb ik weer eventjes wat tegenslag. Ik word ziek en krijg dysenterie en wordt naar het Elisabeth ziekenhuis gebracht en vertoef daar in een kamer bij een Ambonees die geen Hollands kan spreken. Dus sta ik weer even sterk. Maar toch de derde dag weet ik me met mijn Maleisisch verstaanbaar te maken en zo spreken wij zowat de ganse dag tegen elkaar. Zo vliegen de dagen om. Ik krijg steeds maar spuitjes en mag niet uit mijn bed. Zo vertoef ik hier 14 dagen aan een stuk met een spuitenkuur. De dag komt weer dat ik vertrek naar het Tijgernest, waar ik weer in bed moet en nu

naast mijn oude vriend Kuipers lig, die ook niet kan lopen en op bed moet blijven liggen. Zo verstrijken de dagen en slapeloze nachten en Kuipers wordt weggebracht naar het ziekenhuis opname. Zo lig ik dan thans alleen op de kamer en komt 's middags het bericht dat ik uit mijn bed mag. Ik spring weer rond, maar blijft 's morgens uitslapen. Zo verlopen de laatste dagen weer snel en ik ben weer fris en gezond en vertrek op 19 oktober naar de stafcompagnie waar ik ben ingedeeld. Ik word hulpfoerier en voorzie mezelf van ruime kleren. Want met het zitten van mijn kleren in de ketelbik zijn ze niet beter geworden. Inruilen was toen de eerste boodschap, die ik dan ook nauwgezet voltooide. Daarna ben ik na een paar dagen mijn schoenen eens na gaan kijken en kwam tot de ontdekking dat deze niet in zo'n erg beste toestand verkeerden. Ze moesten dan ook van nieuwe zolen worden voorzien. Wat ik dan ook met vooropgezet plan voltooide.

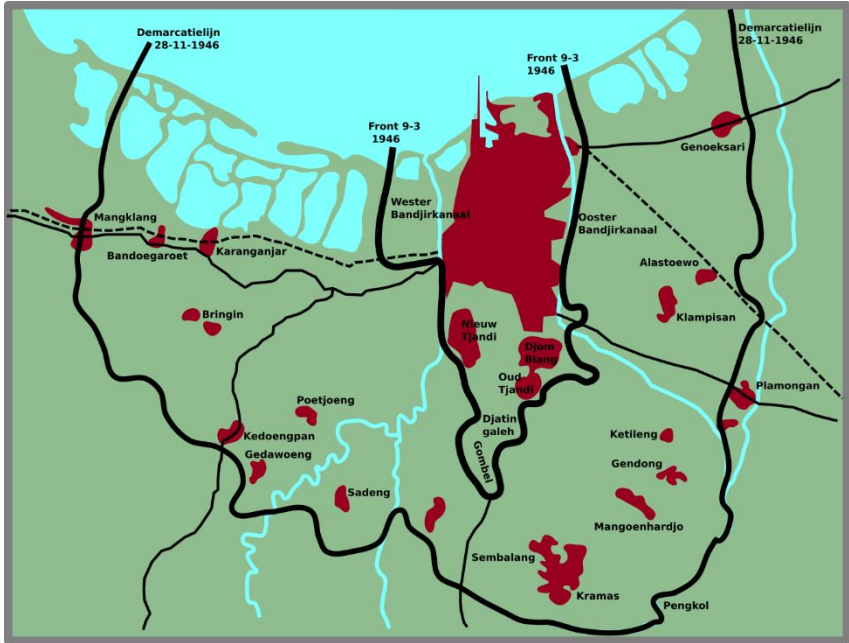

Tijgerclub

Hier volgen enkele lege pagina's en de volgende aantekening is gedateerd 22/11/1946.

Bron: A Verhulst: Zomaar wat herinneringen aan mijn verblijf in Nederlands Indië

De acties van de Tijgerbrigade hadden na het vertrek van de Engelse troepen tot gevolg dat het gebied rond Semarang werd gezuiverd en het gebied waarbinnen infiltraties plaatsvonden steeds verder van het oorspronkelijke gebied kwam af te liggen.

Op het bovenstaande kaartje is de situatie ingetekend die gold in november 1946. De zwarte lijn het dichtst bij de stad is de grens van het front ingetekend op het moment dat de eerste Nederlandse eenheden in Semarang aan land kwamen. De buitenste lijn is de grens die werd vastgesteld in november 1946.

Het akkoord van Linggadjati

Onder leiding van de Britse diplomaat Lord Killaern werd door delegaties uit Nederland en de Republiek Indonesië onderhandeld in Linggadjati. Op 15 november sloot Nederland een akkoord met de Republiek Indonesië. Hierbij kwamen de partijen overeen dat Nederland de Republiek Indonesië zou erkennen op Java en Sumatra. Ook werd overeengekomen dat op uiterlijk 1 januari 1949 de Verenigde Staten van Indonesië zouden worden opgericht waarbij beide staten verder gingen samenwerken in een unie.

Nederland ging dus in principe akkoord met een geleidelijke en beperkte dekolonisatie. Beide partijen beloofden hun troepensterkte te verminderen en er werd afgesproken te gaan samenwerken op het gebied van defensie en legeropbouw.

Er afgesproken de vijandelijkheden te staken en zich terug te trekken in de posities die men op het moment van het sluiten van de overeenkomst innam.

Het akkoord werd in Nederland echter slecht ontvangen. Tweede kamer-leden wilden dat het verdrag werd aangepast. Als compromis werd er een extra document bij het akkoord gevoegd met toelichtingen van de onderhandelaars en van de Nederlandse regering. Hierdoor ontstond een verwarrende situatie. Het Nederlandse akkoord met de toelichtingen, die "aankledingen" werden genoemd en het oorspronkelijke eerste document. Terwijl het Nederlandse parlement het verdrag met inbegrip van de aankledingen goedkeurde, hield de Indonesische Republiek vast aan het oorspronkelijke. Er was nu sprake van twee akkoorden. Al snel beschuldigde men elkaar over en weer over van schendingen van het akkoord. In de Nederlands politiek werd de roep om militair ingrijpen steeds meer gehoord.

Rond Semarang bleef de situatie onduidelijk De bevelhebber van de Nederlandse troepen in Semarang kon maar niet in contact komen met de bevelhebber van het Indonesische Republikeinse leger over het regelen van de afspraken uit het akkoord.

Op 21 november laat de commandant van de Nederlandse troepen in Semarang pamfletten ophangen met de volgende tekst in zowel het

Nederlands als het Maleis. Op de achterzijde staat een gedetailleerde omschrijving van de plaats waar de demarcatiegrens is vastgesteld.

Troepen te SEMARANG

MEEDEDELING

De Commandant van de Nederlandsche Troepen te SEMARANG maakt bekend:

1. Geallieerde en Indonesische autoriteiten hebben op 14 October 1946 in beginsel besloten tot schorsing van de vijandelijkheden tusschen Geallieerde en Indonesische, strijdkrachten.
2. De uitwerking van deze schorsing der vijandelijkheden werd opgedragen aan een Commissie, de zg. "Joint truce Committee" waarin Nederlandsche en Indonesische autoriteiten zitting hebben.
3. Deze commissie bepaalde, dat t.a.v. het „SEMARANG-front' de onderhandelingen zouden worden gevoerd van Nederlandsche zijde door Kolonel D.R.A. VAN LANGEN, Commandant van de Nederlandsche troepen te SEMARANG, en van Indonesische zijde door Kolonel SOENARTO te SALATIGA.
4. De commissie bepaalde eveneens, dat het contact tusschen beide onderhandelaars uiterlijk op 20 November 1946 tot stand diende te zijn gekomen.
5. Gelet op de instructies heeft men van Nederlandsche zijde op respectievelijk 9 en 14 November 1946 langs verschillende wegen brieven gericht aan den Indonesischen Kolonel SOENARTO, in welke brieven werd omschreven op welke wijze het contact met Commandant der Nederlandsche troepen te SEMARANG kon worden verkregen.
6. Voor zoover dezerzijds is gebleken heeft de Indonesische Kolonel SOENARTO evenwel geen poging gedaan om met den Nederlandschen Commandant in contact te komen, noch gebruik gemaakt van de door laatstgenoemden commandant gegeven gelegenheid om een radio verbinding tot stand te brengen.
7. Rekening houdend met den geest van de door Geallieerde en Indonesische autoriteiten, in ,gezamenlijk overleg genomen besluiten en ten einde noodeloos bloedvergieten zooveel mogelijk te voorkomen, acht de Commandant van de Nederlandsche troepen te SEMARANG zich verplicht, de demarkatielijn tusschen het door Nederlandsche troepen en door Indonesische troepen gecontroleerd gebied vast te stellen als in bijlage aangegeven, (Zie achterzijde).
8. De Commandant van de Nederlandsche Troepen te SEMARANG deelt voorts mede, dat –om bloedvergieten te voorkomen – tot en met 28 November 1946 betrokken Indonesische gezaghebbenden in de gelegenheid worden gesteld hunne onderhebbende troepen, die zich eventueel binnen de aangegeven grenzen mochten bevinden, te doen terugtrekken.
9. Na 28 November 1946-zullen tegen personen die zich onrechtmatig, binnen de aangegeven grenzen bevinden, de geëigende maatregelen worden genomen.
10. Ook tegen beschietingen van Nederlandsche troepen of van eenig, binnen de demarcatieline 'gelegen object, zullen de geëigende maatregelen worden genomen.

11. Hoewel de termijn om met elkander in contact te treden verstreken is, blijft de Commandant van de Ned. troepen te SEMARANG den Kolonel SOENARTO in de gelegenheid stellen om met hem in radiografische verbinding te treden. Hetgeen hieromtrent in de, aan Kolonel SOENARTO gerichte brieven vermeld, blijft voorshands onverminderd van kracht.

SEMARANG, 21 November 1946.

De Commandant van de Nederlandsche Troepen Te SEMARANG.

D. R. A. van Langen – Kolonel

De politiek verantwoordelijken in Nederland zijn verdeeld. Aan de ene kant zijn er politici die Soekarno zien als een landverrader die tijdens de Japanse bezetting met de Japanners heeft meegewerkt. Zij hebben meer vertrouwen in premier Sjahrir, die geweigerd heeft samen te werken met de bezetter van Nederlands Indië. Bovendien beschouwen zij de situatie als tijdelijk. De Republiek Indonesia heeft weliswaar een president en een regering, maar in de loop van 1946 krijgen de Nederlandse troepen steeds meer vaste voet op "Indische" grond.

Aan de andere kant zijn er politici die wel inzien dat het proces niet meer omkeerbaar is. Soekarno is de man die touwtjes stevig in handen heeft en steeds meer landen erkennen zijn gezag. Zij staan een meer gematigde weg voor van overleg en erkennen dat ze niet om de president heen kunnen voor het vinden van een duurzame en definitieve oplossing.

☞ 22/11/1946. 's Morgens kwam er bericht dat onze gewonde vriend Piet Jansen naar Batavia zou vertrekken en die kwam afscheid van mij nemen. En Piet weg met tranen in de ogen. Ik vind het zelf ook hard van een trouwe vriend te moeten scheiden. 's Avonds kom je binnen terwijl er een hoogvoerend gesprek was, dat je van uitgezifte tarwe geen wittebrood kan bakken. Na een dreigementje kwam het tenslotte dat Jan zijn wapen nakeek en er een schot afging. Jef Kanters die ook al gewond is geweest, draaide over zijn zenuwen heen en we maakten hem wat

kalmer en deden hem naar bed toe.

Toen gingen we zelf naar bed toe en sliepen zeer spoedig in.

23/11/1946. Geen bijzonderheden. Ganse avond thuis gebleven.

24/11/1946. Deze dag begon eigenlijk 's avonds pas om 7:00 uur. Toen ik en Jo van der Hoeven onze jas aandeden en weggingen. We spraken af dat we om 9:00 uur thuis zou zijn. Nu ik bracht bezoek aan mijn familie waar ik dan tot 8:30 uur ben geweest en toen naar het N.I.S. gebouw. We kwamen heel toevallig tegelijk voor binnen en schieten onze jas uit en daar begon het hè. We zetten ieder twee flessen bier op tafel. Er komt een schaal met gebakjes op tafel en nu zullen we samen er een feest van maken. Omdat ik van Dikkie af ben, die dikke verpleegster. Nadat ons bier en gebakjes op waren, zei Jo: "ik heb nog wat." En daar kwam hij met een fles Brandy aan. Die moesten we samen ook nog leeg maken. We waren dan samen zo weer eens echt lollig aangelegd hoor en gingen slapen.

25/11/1946. Vandaag ben ik de ganse dag vrij geweest en heb ganse dag zowat geslapen. Nu het was dan een heel rustige avond geworden. Ik en Jo samen naar de kantine om eens goed te eten. Jo bestelde er weer maar eens 20 gebakjes en limonade en daar begon het weer. Na goed gegeten te hebben, namen we nog wat van die gebakjes en wij op huis aan. Toen is hij ook wederom vertrokken en ik bleef maar weer eens thuis. Een brief naar Jopie en één naar huis geschreven. Om 10:00 uur hebben we dan samen nog eens lekker gegeten en zijn toen gaan slapen.

26/11/1946. Om 6:00 uur uit bed. Om 7:00 uur eten en toen tot 8:30 uur gerust. Daarna begonnen met de werkzaamheden. Van 1 tot 3 uur geslapen. En toen begon de dag pas voor mij daar alle fietsen moesten worden ingeschreven en ik daar aan de gang moest. 's Avonds om 7:00 uur begon het feest voor officieren en kwamen de verschillende officieren met de dames het plein op waaien. Muziek en alles was present. Drank, gebak en wat nog al meer. Om 10:00 uur vertrok dat gevalletje en werd ik door een officier mee naar boven genomen waar, ik een paar lekkere borrels kreeg en me te goed deed aan de fijne gebakjes.

27/11/1946. Geen bijzonderheden.

28/11/1946. De ganse dag geslapen en 's avonds weer eens naar mijn familie geweest en eens lekker gebabbeld.

29/11/1946. De ganse dag gerust. 's Middags om 4:00 uur de voetbalwedstrijd 6-RI - AAT waar ik dan als keeper van 6-RI uitkwam. Deze wedstrijd eindigde in een 3-0 overwinning voor ons.

30/11/1946. Zaterdagmiddag vrij en eens naar de familie om te babbelen. Ik heb deze familie een souvenir gegeven, namelijk een granaathuls die ik zelf helemaal heb bewerkt.

1/12/1946. Zondag eerst om 8 uur naar de kerk en uit de kerk naar mijn familie op bezoek. Om 12 uur eten en toen geslapen tot 3 uur. Klaar maken voor de voetbalwedstrijd 6-RI tegen 13-RI. Deze wedstrijd verloren wij met 3-2.

2/12/1946. Dag zonder belevenissen. De ganse dag geslapen

3/12/1946. De ganse dag gewerkt aan versiering van de zaal.

4/12/1946. Deze dag moesten wij de stad in om versiering te kopen. Ook heb ik een paar mooie kleedjes gekocht.

5/12/1946. Dit is de dag van Sint Nicolaas en kwam er in de stad Sint Nicolaas op bezoek. Ik heb er zeven zien passeren, dus de stad was goed gevuld.

6/12/1946. Hedenavond kwam Sint Nicolaas bij ons op bezoek in de eetzaal. Hier konden we in ontvangst nemen: chocolade, sigaretten en bier.

December 1946. De verdere rest van de maand zonder bijzonderheden, alleen druk met de revue die we op gaan voeren.

☒ Semarang 25 december 1946

Liefste Jopie

Op deze dag gaan mijn gedachten meer dan ooit naar jou die van mij is maar op deze dag toch innig met mij is verenigd. Met deze zal ik dan eerst maar beginnen u nogmaals zalig kerstfeest toe te wensen. Ik maak het nog zeer goed en hoop van u het zelfde te mogen vernemen.

Het is nu Kerstmis en dat is nu dan voor de tweede maal dat ik dit feest vier, ver van allen die mij dierbaar zijn. Ver in een vreemd land met zo vele gevaren naar ziel en lichaam. Moge dit feest voor mij betekenen het laatste feest ver van huis en alles wat mij dierbaar is.

Vrede op aarde aan de mensen die van goede wil zijn. Zo laat ons daarom vandaag bidden voor een spoedige vrede, een ware vrede die de mensen niet geven kunnen.

Mijn gedachten zijn nu bij jou mijn liefste Jopie, die nu op deze dag ook weer verlangt mij weer te zien. Mijn kind, eens komt de tijd weer als dat wij samen feest vieren dat het mooiste feest is van alle. Op die dag zie ik met verlangen uit. Met grote vreugde ontving ik gisteren uw brief die ook weer een steentje bijdroeg tot het slagen van het kerstfeest. Want als ik even terugdenken aan het vorige jaar, dan moet ik zeggen dit jaar is het toch nog heel wat anders dan in 1945, toen ik ergens op Malakka rondliep zonder te weten als dat het voor mij nu ook Kerstmis was. Nu is het anders. Nu voelt het als dat het feest is, want vandaag ontvingen wij allen onze postpakketjes die ons vanuit Holland waren gestuurd. Er zat in taaitaai, biscuit, stroopwafels, schrijfpapier, enveloppen, een leesboek, 50 sigaretten, chocolade en een mooie foto van de koningin. Daarbij dan die brieven van thuis en van u mijn liefste Jopie. Nu voelt men pas een feest dat thuis moet zijn als men allen rond de kerstboom staat en zingt het kerstlied.

In alle stilte zie ik de gezellige huiskamer met de kerstboom. Ik zie de mensen zich al voortbewegen over de witte weg. En toch kunnen wij zo slecht een denkbeeld vormen hoe dat een kerstfeest nu een Holland gevierd zal worden, omdat wij juist datgene missen dat huiselijkheid is. Daarom hebben wij nu met z'n allen afgesproken, samen feest te vieren. Zo zal dan vandaag ieder zijn best doen om dit feest te laten slagen en met onderlinge hulp en samenwerking kan het niet anders of dit zal een dag worden die gauw uit mijn gedachten zal verdwijnen. Morgen dan zal ik het kerstfeest vieren bij mijn familie waar ik ook ben uitgenodigd om te komen.

Liefste Jopie ik zal aan uw verzoek gehoor geven en er één met uw naam er in kopen. Maar weet dat ik diezelfde ring al droeg toen ik uit Holland vertrok en daar heb ik uw naam al in laten zetten. Maar nu zal ik dan toch een ring kopen. Maar laten weten hoeveel hij kost, dat doe ik niet hoor. U kunt dat geld toch ook bewaren hè schatje. Dat is toch ook goed. Want als we dan straks weer samen zijn, dan zien je ze toch

pas. Ja ik heb er al lang naar uitgekeken om een stel ringen op de kop te tikken, die dan dienst moesten doen als verlovingsringen. Want ik zal het u maar eerlijk zeggen, ik zou haast om gaan denken om een verlovingsfeest te vieren. Ik hoop dat u daar in een van uw volgende brieven eens nader over wil schrijven. Dus in afwachting/+++++++ bij mij thuis daar schrijven ze hier over u en dat u nu weer regelmatig komt. Zoals ik hoor komt broer Rinus regelmatig bij u thuis op bezoek. Ja die zal wel met uw zuster Jeanne kunnen spreken, want die is wel met zijn mondje hoor. Ook dit alles doet mij werkelijk goed en daarom heeft dit feest voor mij helemaal een vredestecken.

Liefste Jopie mijn nieuws raakt op en daarom ga ik weer afscheid van u nemen. Ik hoop dat u mij niet kwalijk zult dat ik ditmaal niet met de pen heb geschreven, daar ik deze eens iets wilde maken dat bewaard kon worden.

Ter afscheid zend ik u zeer vele groeten en de beste wensen voor uw vader, zus Jeanne, Fons, Henk, Net en de kinderen. Maar de meeste hartelijke groeten, beste wensen met zeer veel liefs en duizenden zoenen en een stevige omhelzing van mij uw liefhebbende die u niet vergeten kan en zal een toekomstige manlief soldaat Nico Rams vrolijk kerstfeest en een zalig Nieuwjaar. Slammat Tiedoer

☞ Zo kwam dan 31 december en na de laatste avond er lustig op los gedanst te hebben begon om 11 uur het optreden van het Tepi gezelschap met de Zeven Vrolijke Gezellen. De avond verloopt vlot en na mijn eerste nummer kwam dan het klokkenspel van 12 uur en dus ook van het nieuwe jaar 1947.

We spelen verder onder daverend applaus van het publiek. Steeds reuze succes. En om ongeveer kwart op twee kwam dan het slot van deze non-stop revue. We gaan slapen en werden de volgende ochtend wakker om 8:00 uur. Dus eten en naar de kerk. Er wordt dagen achtereen hard gewerkt na deze dag van nieuwjaar die door mij is doorgebracht met dansen en lachpraatjes met mijn familie. 's avonds op tijd naar bed want er is werk aan de winkel. Na dagen werken kregen we dan de dag van 10 januari en nu moesten wij spelen bij de O compagnie en wel voor Radio Semarang. De avond

die zeer vlot verliep en nog reuze in de smaak viel is een reuze succes geworden. De radio was zeer tevreden en we kregen meteen een uitnodiging om weer eens op te treden. Januari loopt verder en zo komen we dan aan 22 januari. Nieuwjaar voor de Chinezen. Ja die leven al wat langer als wij, die vieren 2498 dus dat scheelt nogal wat hè. Dan loopt hier een ieder in een nieuw uniform. Ja zo gaan we nu weer verder en komen aan 25 januari de dag dat ik feesten mag, maar om de reden als dat er niet te feesten is, is er niet gefeest en alles is stil verlopen. Ja zo zit ik weer een week in de huiskamer te zitten, om die reden als dat ik met een teen zit die van een nagel is ontdaan. Zo is het 26 januari en zondag en weer zit ik aan de tafel te pennen en te paffen aan de fijne Engelse sigaretten van WoodRine, State Expres Capstan Players en neem op tijd een babbeltje met mijn vriend korporaal van der Hoeven, die korporaal schrijver geworden.

Januari / februari 1947

De nieuwe maand werd er rustig ingezet en verliep erg rustig. Enkele kleine weerstandjes moesten worden opgeruimd, waar enkele kameraden het leven bij lieten. Door een ontploffing van een mijn werden twee jongens van ons gedood en zes zwaargewond, waarbij ook onze dokter, die op 19 februari aan de gevolgen daarvan overleed. (Cornelius)

Op 18 februari juist toen ik op wacht stond, werd de geboorte van een prinsesje bekendgemaakt. Een vliegtuig met oranje wimpel vloog boven de stad om het nieuws mede te delen. Omdat er geen licht was, dus dat het niet per radio kon worden meegedeeld. Om 12:00 uur kwam er licht en tevens het muziekcorps van Kees de bok. Overal was muziek door de ganse stad. Op 19 februari 's morgens grote parade en optocht en werd het werkelijke feest gevierd. 's Avonds overal dansen in alle zaken. Ik ben eens lekker wezen dansen in Happy Wolat op de Bodjong. Wij waren die avond tot 11:00 uur vrij net als de bevolking die anders maar tot 8:00 uur vrij heeft. Op 21 februari een brief van Jopie, die was van 2 februari en voorzien was van het weer uit Holland. Veel koud, dus veel lastig, sneeuw, hagel en onweersbuien met een enkel zonnestraaltje tussen de sneeuw en wolken door. Nadien geen post meer van haar ontvangen. Zo verliep dan de maand zonder bijzonderheden en weinig nieuws. Staakt het vuren is nu werkelijk een feit geworden en er gebeuren geen bijzondere dingen meer.

Het klimaat in Nederland verandert. Rond kerst kwamen kerstpakketten aan in Indië met daarop teksten: Vrolijk Kerstfeest ploerten, Vrolijk Kerstfeest moordenaars en vrolijk Kerstfeest ellendelingen. Ook in de kranten verschijnen artikelen over allerlei misstanden, die veelal niet kunnen worden gestaafd met bewijzen.

Ook Henri de Greeve, een katholieke priester die op de KRO radio een goed beluisterde spreker was, sprak in negatieve zin over het gedrag van de Nederlandse soldaten. Ook hier kan geconcludeerd worden dat hij dat deed zonder hij zelf de situatie ter plaatse had komen bekijken.

Het was inderdaad een feit dat Nederlandse soldaten het aanlegden met inlandse vrouwen en dat geslachtsziekten de nodige slachtoffers maakten. Ook waren er mannen gedeserteerd en waren er aan beide zijden slachtoffers gevallen. In een gewapend conflict evenwel niet te vermijden. Maar in elk geval niet in die mate zoals werd gesuggereerd.

✉ Semarang 4 maart 1947

Beste Jopie

Na dagen van spanning. Na weken van wachten neem ik dan de pen wederom ter hand om die spanning wat te breken. Die spanning bestaat niet uit die van het oorlogsgeweld, maar is nog erger. En wel maar wachten op post uit ons geliefd vaderland. Waar wij dit jaar weer zullen komen, velen zullen daar iets missen. Zo ook gaan mijn gedachten. Ik zal haar missen het meisje dat ik mijn trouw beloofd heb en waar ik me steeds aan gehouden heb. Nu wil ik echter alleen nog even op deze vragen terugkomen. Dat u misschien een zuiverder inzicht krijgt van het leven van ons hier in Indië. Het leven is zeer verschillend met dat van Holland. Zeer zeker dus ook een levenswijze die hier voor een mens tot verderf kan leiden. Niet voor een jongen die weet wat de rechten en plichten zijn. Ik voor mij zie de toekomst gans niet donker in hoor. En als ik helemaal weer in ons vaderland ben, ligt het in mijn bedoeling om zo ik vrij ben na een poos ons vaderland vaarwel te zeggen, maar dan voorgoed. Want

ik had me een levensideaal voorgesteld dat dan toch nooit meer door mij kan bereikt worden. Nu zal ik dan een andere troost zoeken die in Holland toch niet meer zou kunnen weer vinden. En ik nu dus verplicht voel het op een ander te moeten zoeken. Ik heb me op alles voorbereid, op de dingen die komen kunnen en die komen zullen. In al mijn dwaasheden van de laatste dagen hangt er in de lucht een overplaatsing naar de paratroepen en zal ik gaan springen. Slaag ik hierbij niet, dan ga ik naar de commandotroepen en wordt vechtjas nummer één van het Indische leger. Alles maar dan ook alles zal ik proberen om die zware gedachten, die ik de laatste dagen heb uit mijn hoofd te zetten. Ik vind het zelf beroerd voor mijn ouders, dat ik zo onverschillig ben de laatste tijd, maar als men een doel voor ogen had en het wordt dan weggenomen, dan ziet men hoe de wereld ons veracht, die alles maar dan alles voor ons vaderland hebben moeten dragen en dit nog met gezag te doen. Zonder zelf echter te beseffen welke gevaren er geweest zijn en nog komen zullen. Maar dit alles laat mij koud. Werkelijk steenkoud. Een juiste levensopvatting heb ik niet meer. Een vast zicht zoals het altijd is geweest, is vervlogen die tijd ligt achter mij en een nieuw leven staat voor mij. Dat voor mij heel wat zal betekenen. Die tijd die nu achter mij ligt ben ik vergeten.

Mijn levensopvatting is anders geworden door deze tegenslag en toch moet ik verder. En doe dat doelloos en neem zomaar in de wilde weg. Ik zie me vaak al thuiskomen als soldaat zonder datgene waar ik altijd naar verlangd heb. Ik voel me leeg en loos, waardeloos omdat ik stuurloos ben geworden. Ja de waarheid mag niet geschreven worden, nu dat heb ik gemerkt, want nu ik de waarheid schreef hoe dat ik hier in Indië leefde en wat ik deed. Toen kwam dan de brief met zijn verschillende weer berichten en korte afzetsels er om. Na die brief geen letter, geen letter meer goed noch slecht.

Nu kunt u wel een denken wat er in mij om gaat denk ik. Hoe dat ik me nu voel. Want daarover had ik ook niets kunnen schrijven en maar pennen. Heb het veel te druk. Geen tijd meer om te pennen, dan had u er niets van geweten. Maar dat ligt niet in mijn lijn. Waarheid en de waarheid is mijn

juiste levensopvatting van de tijd. Veel is er reeds in dat jaar, dat ik in Indië bent gepasseerd, nog meer zal er passeren, maar niet meer in dezelfde omstandigheden. Nu moet ik zeker als dat u zult zeggen maar die Nico toch. Nooit had ik dat van hem kunnen denken. Nee dat weet ik, maar nog nooit heb ik in deze omstandigheden geleefd als nu. Mijn doel was goed, maar nu dat van het toneel is verdwenen, nu sta ik doelloos hier in den vreemde zonder zuivere levensopvatting, zonder een vast doel. Nog slechts enkele maandjes en dan zal ik weer zijn in ons vaderland. En zal daar dan mijn lief en leed kunnen vertellen over ons verblijf in Indië. Waar men de wereld en het mensdom heeft leren kennen, als een kameraad waar je iedere dag mee omgaat. Ik wil er niet verder over uitweiden en ga besluiten in de hoop dan nog slechts een brief van u te mogen ontvangen met uw gedachten over mij. Verder vele groeten voor uw vader, zuster Jeanne , Fons, Henk, net en de kinderen en voor u vele groeten en de beste wensen en een stevige poot van mij. Soldaat Nico Rams

📅Maart 1947

steeds wordt alles rustiger en er doen geen bijzondere dingen voor. De stad is nu volkomen veilig en het staakt-het-vuren is nu werkelijkheid geworden. Op 9 maart was het 10 jaar geleden als dat als eerste 13-RI aan land ging. Op 11 maart volgden wij, maar 12 wordt pas geteld omdat wij in de nacht zijn geland. Op 10 maart waren er voor deze gelegenheid grote wedstrijden waarvan de stadloop het hoogtepunt vierde. 13-RI won deze loop. De voetbalwedstrijd was voor 6-RI. Op 13 maart was het feest voor ons en we hebben de bloemen is netjes buiten gezet. Ik kwam behoorlijk onder de indruk thuis. Dat kwam vanwege de regenbuien die ik onderweg trof en de fles met Port die leeg op tafel stond toen we gingen.

✉Semarang 15/3/1947

Mijn allerliefste Jopie

Op deze zondagmorgen heb ik wederom de pen ter hand om u een schrijven. Allereerst laat ik u weten als dat ik het nog zeer goed maak en van u het zelfde hoop te vernemen.

Zojuist ben ik naar de kerk geweest om 8:00 uur en meteen te biechten en te communie. Ik voel me nu weer op mijn gemak en wel om deze reden van de brief van u, die ik dan deze week van u mocht ontvangen.

Het heeft heel de morgen al zowat geregend, dus het is het beste als dat we maar thuis blijven. Vindt u ook niet. Want anders dan ga ik zondag 's morgens altijd een poos wandelen. De soldaten hier die denken allemaal als dat we nu gauw naar huis komen, want alles verloopt zeer vlot hoor. Deze week hebben de TRI soldaten met pioniers van ons alle wegen mijnenvrij gemaakt en de stellingen opgeblazen. De samenwerking is prima en we zullen nu volgens de radio dit jaar nog naar Holland wederkeren. Men denkt in september af te kunnen varen, want er komen nu steeds meer troepen in Semarang aan. Maandag wordt een aanvang gemaakt met het aflossen van onze compagnieën die in het voorterrein liggen. Ja nu de rotzooi opgeruimd is, nu komende dienstplichtigen naar voren, zolang er wat te doen was, moesten wij dat alles maar alleen doen hè. In de stad is nu regelmatig wat te beleven hoor. Steeds vermaak, maar ik ga nooit verder de laatste tijd dan onze kantine en die van de brigade. Gisteravond ben ik naar mijn familie geweest. Daar papa ziek te bed lag met malaria en ik dus eens op bezoek. Anders kom ik er maar één keer per week hoor. En dan meestal maar eventjes. Ik zal vandaag de Tijger ook weer versturen en wel van deze week en van vorige week, want die had ik nog niet verzonden.

Maandag 10 maart is hier een Semarang een grote stadsloop geweest, vanwege de aankomst van Nederlandse troepen die een jaar in Indië waren. Want 9 maart was de dag als het precies een jaar geleden was als dat de Tijgerbrigade in Semarang landde. 11 maart kwamen wij 's avonds nog laat binnen en zodoende wordt voor ons 12 maart gezet, dat ze ons echter pas zagen lopen. Ik had echter de morgen van 12 maart een jaar geleden reuze geluk, want ik kon als eerste met de Engelse soldaten mee op patrouille. We liepen toen met 10 Hollanders en 10 Engelsen en gingen al 3 km verder, als dat vijanden altijd al kwamen. Zo verstrijkt de tijd dan totdat wij alleen de zaak moesten gaan opknappen en

werkelijk dat werd dan ook getrouw gedaan. Want de Engelse soldaten werd spoedig uit Semarang gedreven en wel was Semarang de eerste stad die dan in Nederlandse handen was. Dankzij het werk van een onvermoeibare werken der jongens van de Tijgerbrigade. Die naar ik meen nooit door de bewoners van Semarang zullen worden vergeten. Want wij leven samen, delen lief en leed en wij hebben alles voor de bewoners van Semarang over. Dat weten ze allen. Kijk maar als in augustus toen de stad Semarang in gevaar was een stad te worden van de Republiek. Toen kwam het naar voren en sliep ik in de eerste 14 dagen maar amper alles bij elkaar ongeveer 8:00 uur. Dan is het op. Dus u kunt zich wel indenken hoe slecht er toen uitzag, maar alles heb ik willen en kunnen trotseren dat thans bijna bewaarheid is. Recht en veiligheid over heel ons Indië. In die strijd werd ik gesterkt door de gedachte mijn meisje mijn toekomstige vrouw wacht op mij. En eens komt de dag als dat ik weer bij haar ben en nu ligt die dag niet ver meer van ons af. Ik heb het klaar weten te krijgen, als dat ik nu in plaats van één dienstjaar, zes dienstjaren heb en dus de bezetting ook voor mij als dienstdtijd wordt gerekend. Liefste Jopie hoe is het nu met uw zuster Jeanne gesteld. Goed toch zeker. Laat spoedig een nadere beschrijving over haar volgen. Doe de groeten aan haar en uw vader en wens hem van mij nog zeer vele jaren. Ook de groeten aan Fons, Henk, Net en de kinderen. Maar de meeste hartelijke tijgergroeten en groeten met de beste wensen en zeer veel liefs voor u mijn allerliefst vrouwtje met een stevige omhelzing en duizenden zoenen van hem die zich noemt uw liefhebbende en trouw blijvende die u nooit vergeet en vergeten zal uw toekomstige man soldaat Nico Rams
In de kantlijn: De Tijger moet u bewaren hoor.

☞ Verder is er niet veel bijzonders gebeurd. Als op 25 maart werd dan de overeenkomst gesloten. Er was geen feeststemming en de soldaten zijn het er niet mee eens. Ook zijn op 26 maart de kampongs vrijgegeven voor soldaten bekendgemaakt werd als dat alle OVW-ers bij het beroepsleger zijn ingedeeld. Zo heb ik dan zes dienstjaren toegewezen gekregen. De vraag is nog steeds wanneer we gaan met verlof naar Holland.

Kantine 6-RI geopend aan Rosapark Bodjong. Weer een brief van Jopie ontvangen lief en aardig en als dat 't kind ziek was geweest. Foto's ontvangen van broer Jan en Dina. Verder weinig post. Ben stukken beginnen te schrijven voor de krant De Kruistocht. Zaterdag 29 maart geld ontvangen met dat van de dienstjaren en dat vanaf januari. Bekend werd gemaakt als dat wij in oktober, november zullen vertrekken. 25 maart een zoon geboren bij broer Janus, Keesje genaamd.(30 maart 1947 N.I.S., Semarang)

Semarang N.I.S. gebouw

📅 April 1947

na een paar dagen ziek te zijn geweest moet ik op 15 april naar het ziekenzaaltje en ben daar 23 april ontslagen. Maar ondanks dat ik ontslagen was, was ik veel zieker als toen ik er in ging. Nu heb ik drie dagen vrij van dienst en daarna krijg ik drie dagen lichte dienst. Dus vrij man van alles. Maar ook van uitgaan want dat is er niet bij. De spraak gaat als dat de subsectie spoedig naar Nederland zal vertrekken met verdere afgekeurden om dan vervanging van troepen gemakkelijker te laten verlopen.

Er is hier bij de stafcompagnie een voetbalclub opgericht die een onderlinge competitie zal gaan spelen. Verder ontvang ik wederom zeer weinig post tegenwoordig. Vele straffen zijn er deze maand gevallen voor de malariavoorschriften niet op te volgen. De dagen vliegen om en zeer velen van ons zijn zich aan het voorbereiden op ons vertrek, dat spoedig zal moeten aanvangen. Velen van ons

verlangen er ook naar. Op 25 april brief ontvangen van pater J van Vessem uit Larantoka op Flores. Verder geen bijzonderheden. (N.I.S. gebouw)

Mei 1947

Op 3/5/1948. werden onze gevallen helden in ere herdacht. Overal door gans de stad hingen de vlaggen halfstok en op de militaire begraafplaats was alles in levendige bloemen getooid.

4/5/1948. speelde België tegen Nederland welke ik per telefoon volgde en 5/5/1948 was dan de grote feestdag die hier met grote luister werd gevierd met grote parade enzovoorts.

Bij de parade waren tanks, gevechtswagens, carriers, pantserwagens, kanonnen, zwaar en licht, infanterie, VK dames, Rode Kruis wagen, de verbindingstroepen en de vliegtuigen in de lucht. Op 8/5/1948.

naar het ziekenhuis voor onderzoek van mijn linkerschouder en ik moet in het verband. 14/5/1948. terug en moet oefeningen doen.

21/5/1948. wederom voor controle terug en moet naar het rusthuis, waar ik 23/5/1948. wederom ben opgenomen. Het eten is er weer reuze goed en ik stel het er behoorlijk goed.

Ik ben 28/5/1948. wederom opgenomen in het Elisabeth ziekenhuis en ben daar op zaterdag 21/5/1948. voor de eerste maal gepunt voor onderzoek en er zijn foto's gemaakt. De verzorging in het ziekenhuis is prachtig. Op 29/5/1948. helemaal bloemen vanwege het feest dat ze bij mijn thuis 60 jaar getrouwd zijn.

Juni 1947

Overal mag ik naartoe lopen om maar weer weg van op 1 juni krijg ik malaria welke echter niet erg is en waar ik na een dag weer mee rondloop. Op 7 juni gaan we naar het Royal theater om daar een muziekkavond bij te wonen die prachtig was. We werden er in de Rode Kruis wagens naartoe gebracht en gehaald. Ik heb werkelijk genoten die avond en we kwamen om 10:00 uur wederom in het ziekenhuis aan waar we regelrecht in bed konden. Op 10 juli kwam 's morgens de dokter en die zei dat als dat ik niet geopereerd behoefde te worden en dat ik terug kon naar de compagnie om weer stilletjes aan dienst beginnen te doen. Zo kwam dan de morgen van 11 juni en kon dan vertrekken uit het ziekenhuis. Ik kwam om 10:30 uur op de kazerne aan, waar ik me eerst moest installeren en waar ik toen naar de kapitein moest om me terug te melden. En zo zit ik dan wederom in het N.I.S. gebouw waar alles zeer rustig verloopt en waar niets te beleven is.

Op zaterdag 28 juni werden wij 's morgens wederom geconsigneerd. Ik denk om het feit dat op vrijdag 27 juni Tjahir is afgetreden. Nadat Soekarno de leiding heeft overgenomen over zijn leger is dan op 28 juni 's avonds de oorlogsverklaring een feit geworden. Rustig en vol spanning wachten wij nu af en kijken met belangstelling op de dingen die komen gaan. 29 juni is alles nog steeds geconsigneerd en zitten wij nog steeds binnen. Ik lijd weer aan malaria en heb het gisteren behoorlijk koud gehad en lig te rillen in het bed hoor. 29 juni alles weer vrij om 2:00 uur 's middags.

30 juni kwam tante Kee in Semarang op bezoek. Hier was een grote feestelijkheid aan verbonden. Ik moest te bed blijven vanwege mijn malaria. Jan van Hout en Paul de Leige zijn mooi onder de indruk thuis gekomen en zingen dat het een lust is. Verder is er hier niks te beleven in Semarang.

In het weekblad De Tijger worden de manschappen van de Tijgerbrigade op de hoogte gehouden van de actuele situatie. Jan van Asseldonk schreef onder het pseudoniem Jan Toppel brieven aan zijn "vriendin" Suze. Op humoristische wijze schreef hij haar over het dagelijkse leven van een infanterie soldaat bij de Tijgerbrigade. Een rubriek die door de soldaten graag werd gelezen.

Later verscheen er commentaar op de brieven van Jan Toppel door tante Kee. Ook achter deze brieven zat Jan van Asseldonk.

Op 30 juni brachten "Tante Kee" en haar chauffeur "Suze" een bezoek aan Semarang. Een gebeurtenis die niet ongemerkt voorbij ging.

Tante Kee en chauffeur Suze

EERSTE POLITIONELE ACTIE

Het geduld van de Nederlandse regering was op. De troepen kregen opdracht om duidelijk te maken dat het ernst was.

Gedurende de eerste dagen van de 1e politionele actie was het bataljon belast met de beveiliging van Semarang. Pas op 29 juli ging het bataljon over tot actie en bezette Kaliwoengoe. Twee dagen later werd samen met 1-RS en de stormgroep de driehoek Kaliwoengoe, Kendal, Wediri gezuiverd. Op de laatste actiedag maakte het bataljon te Soebah contact met 2-4 RI van de W-Brigade. Hiermee ontstond er een verbinding tussen west en midden Java. Na de 1e politionele actie werd het bataljon gelegerd ten noorden en oosten van Salatiga rond Bringing. Dit gebied werd in januari 1948 uitgebreid door de overname van enkele posten van 1-RS in het gebied rond Salatiga. Het bataljon was tot aan de repatriëring in dit gebied gelegerd.

📅 Juli 1947

Tot 6 juli op de kamer moet blijven: reden malaria. Er wordt beweerd dat we tussen 1 en 15 september in Batavia moeten zijn. Alles rustig tot 18 juli toen wij weer iets van binnen blijven begonnen te vernemen. Het welk op 19 juli een feit werd. De toestand is dan zeer kritiek en op 20 en 21 juli begonnen dan de militaire operaties die met goed gevolg de eerste dag slagen. En waar Abaranda, Bruggin en Salatiga werden bezet. Nu is 6-RI met een actie bezig bij Kali Woengoe en is hedenmiddag zonder verliezen bezet. (31 juli)

Augustus 1947

Op 1 augustus ging men richting Vegarang vanuit Persiban en zuiverden vijf grote kampongs van vijanden.

2 augustus rust. Drie augustus begin richting Karanja, Kali Woengoe, Kendal. Al deze posten werden bezet door 7-RI dienstplichtig.

4 augustus richting Weleri waar 's avonds onze troepen met een hele snelle opmars aankwamen en waarop 5 augustus geheel 6-RI aan kwam en bij elkaar aansloot. Op 8 augustus ging de grote slag liggen 10 uur 's avonds en werd contact gemaakt met W brigade. Die 's avonds nog doorging naar Semarang.

Op 9 augustus gingen we terug via Kali Woengou, Semarang naar Salatiga waar we van de verdiende rust kunnen genieten. Behalve de vele acties die ons bataljon moet voeren rond Salatiga.

✉9/8/1947(Verjaardag Jopie)

Mijn allerliefste schat Jopie,

Op deze schone dag dan komen mijn allerbeste wensen u vergezellen en wens ik u hier vanuit de Oost een dag van plezier en vreugde toe. En een dag van rijke zegen van de goede God die ze dan nog vele jaren mag sparen en nu steeds mag geleiden naar een hoger leven. Mijn wens is deze dag een volgend jaar weer bij u in het land te zijn en dan niet als soldaat maar als man samen in de echt verbonden. Ik weet dat u van uw zijde op deze dag uw gedachten meer dan ooit uitgaan naar mij, die thans de hitte van de tropen en van moet dragen. Ik weet dat u alles voor mij weet te dragen en daarom kan ik u niet genoeg dankbaar zijn en blijven. Zodat je mij niet kwalijk neemt wanneer deze brief niet op tijd is, u weet wat er hier aan de hand is. Ik sluit met de beste wensen en wens u nogmaals vele jaren toe en extra omhelzing en vele zoenen van mij uw liefhebbende Nico

📖Op 20 augustus wordt ons ganze bataljon weer bij elkaar getrokken om een verdere stoot te gaan maken richting Djonga. De post die gaat weer, maar slecht. We doen niets anders dan maar goed wat kippen eten en hebben een reuze goed leventje te leiden. We zitten in een prachtige villa en leven daar vrij rustig. Van tijd tot tijd brandt het er eens een keer en wordt er af en toe wel eens eentje voor zijn raap geschoten. Van die poepenezen die dan nog vuurtje willen komen stoken en de zaak vernielen. Wij zijn er dan als de kippen bij en maar zelden ontsnapt er eentje.

Op 18 augustus kregen wij een spuitje waar ik niet erg van bekomen ben en dat voor mij niet zo gezellig was. Want ik was er zo weer behoorlijk ziek van. En moest ik naar het ziekenhuis in Salatiga voor meer onderzoek waar ik dan maar weer voor de zoveelste maal werd opgenomen.

Op 23 augustus opgenomen in het ziekenhuis te Salatiga en op 24 augustus overgeplaatst naar het ziekenhuis in Semarang. Juliana hospitaal kamer 11. Zo lig ik dan met zogenaamde geelzucht. Maar al op 18 augustus bleek dat dit het toch niet is en dat het gewoon malaria was, wat mij ten zeerste verheugde. Nog steeds droevig met de post. We liggen hier met vier man op een kamer. Weltens, Jager van 2-7RI en Mouwen van 2-6RI. Daarbij natuurlijk mijn persoonkje.

Deze heren maken het 's avonds genoeglijk met de verhalen die ik hen weet te vertellen. Zo vliegt de tijd om met praten en brieven schrijven en de nodige preparaten en bloedbadjes nemen.

September 1947

Zo ben ik dan op 4 september op mijn uitgangspunt terechtgekomen en lig thans op de gang en zal vermoedelijk wel ontslagen worden. Deze morgen hebben ze weer bloed afgenomen en niet zo gunstig want ze moesten maar eventjes 5 keer prikken voordat ze bloed kon krijgen. Hier ontmoette ik een zuster afkomstig uit Raamsdonk. Namelijk Lientje van den Heuvel en daar heb ik nogal veel over Raamsdonk gesproken en ben ik op diverse verhalen gekomen. Die avond kwam ik tijd tekort om klaar te komen en heb ik de volgende erbij moeten nemen. Zodoende kwamen we beiden tot de ontdekking als dat ik haar lippenstift eens gebruikt had bij van Trien om een nummer voor te dragen, welke dan ook werd gedaan. Zodoende is het gekomen tot een algemeen treffen. Ze heeft gewoond achter Verbunt aan het Molenpad. Verder is het hier zeer goed en ik heb het reuze goed naar mijn zin hier in het Juliana hospitaal. Geen wonder want er zijn zulke lieve zusters die zo lekker met je weten om te gaan. Alleen die uit Raamsdonk komt is een speciaal voorwerp wat steeds maar niets liever doet dan pesten en plagen. Alleen heeft ze geen succes. Want ik kan er tegen hoor en goed ook. Dat is maar eens geluk voor mij, want anders had ik het hard te verduren met dat mormel. Zo ben ik dan op 5 september in het ziekenhuis ontslagen en moest me eerst gaan melden bij de compagnie en ben daarna 's avonds om 10:30 uur uit Semarang vertrokken en kwam om 1 uur thuis aan.

De jongens waren reuze in hun schik bij mijn thuiskomst. Die nacht heb ik geslapen op een bed van de Groot en werd de volgende dag om 8:00 uur wakker. Toen op ziekenrapport en daar kreeg ik een week vrij van dienst die ik nu met niets anders dan goed eten en veel slapen slijt. Brieven schrijven doe ik nu zeer veel op 7/9/1947 zeven brieven en op 11/9/1947 10 brieven verzonden. Ja zo had ik de ganse dag zowat zitten pennen van 's morgens tot 's avonds

Niet alleen rond Semarang verloopt de strijd voorspoedig. Ook in andere delen van Java worden successen geboekt. Onder grote internationale druk stopt de actie begin augustus. Het doel van Generaal Spoor, de Nederlandse opperbevelhebber, om een groot deel van Java met Djokjakarta (tegenwoordig Yogyakarta) te veroveren is dan nog niet bereikt. Djokja(karta) is de plaats waar de

regering van de Indonesische Republiek zetelt en Soekarno verblijft. Na afloop van de actie breekt een periode aan die gekenmerkt wordt door guerrilla acties van het nog niet verslagen Republikeinse leger.

✉ Salatiga 7/9/1947

mijn allerliefste schat Jopie.

Hier is dan die Nico weer en die klimt wederom in de pen om u zijn de beste gezondheid bekend te maken en natuurlijk van u het zelfde hoopt te vernemen hoor. Ik ben wederom terug Salatiga, waar het nog frisser is als toen ik vertrok. Want gisteravond zei ik al tegen mijn vrienden als het vannacht niet vriest ofwel sneeuw dan weet ik het niet. En laat het nu gans de nacht geregend hebben. Ja het is nu overgangstijd van droge naar natte moesson. Dat maken wij nu voor de derde maal mee, want op Malakka is het een maand later. We leven hier nu anders rustig in Salatiga omdat het wapenstilstand is en omdat ze hier nog maar 300 keer de wapenstilstand hebben geschonden. Maar wij mogen niet verder, geen duim en we wilden graag verder omdat ons verlospas in Djocja ligt hoor schatje. Ik denk dan lieveling als dat die Soekarno voor ons nog klaar moet maken, dat zal zijn laatste week wel zijn denk ik. Van mijn thuis heb ik vernomen als dat u ook op het feest aanwezig was en dat u daar aan het dansen bent geweest. Lieveling, dat zal wat zijn als ik thuiskom en u dan tussen die stevige armen van mij geleid wordt over de dansvloer. Dan zult u kunnen zeggen die schat van mij ik kan wel dansen. Want dat kan ik wel hoor, daar zult u wel vast van staan te kijken. Als ik aan de gang ga hoor, want u wist dat niet van voorheen hè. Maar dat zal Nelly uit Rotterdam wel weten, die kan erover meespreken. Maar ja u zult het wel zien als ik thuiskom hoor schatje lief.

Nu iets over Salatiga waar ik dan thans weer vertoef. Het is hier rustig er gebeurt niets meer, geen schot hoort men. En dus leven wij precies hetzelfde als in Semarang, alleen wat frisser dat ons echt goed doet hoor. Want dit is een bergstrook en zien wij de bergen Merkaboe en Merapi. En dus een lekkere berglucht dat op onze gezondheid goed

werkt. Iedere dag sla ik zo wat tomaten en eieren in de pan die hier volop te krijgen zijn. Zo af en toe moet ik mijn kookkunsten vertonen met kippensoep of gebraden kip. Die soms lekker vet kunnen wezen. Zodoende zien wij allen er zeer goed uit en kunnen wij werkelijk van alles genieten. Ja schatje ik stel het best en misschien kom ik dit jaar nog weer naar Holland, want hier wordt beweerd als dat wij met Kerstmis thuis zullen zijn. Maar ik weet het niet hoor of het waar is. Maar toch heb ik er alle hoop op gehad en nog steeds als ik thuiskom dit jaar nog, want twee jaar is ons contract en daar zal niet van afgeweken worden. Indien het feit dat ze de 40.000 mensen in Nederland ook niet kunnen voorliegen die een zoon, broer, man of verloofde in Indië hebben zitten en daar hebben wij rekening mee te houden. Zo ben ik dan aan het einde van mijn brief en wens uw vader en zus Jeanne allerbeste toe en doe hem de groeten van mij aan beiden. En tevens Fons, Henk, Net en kinderen. Maar de meeste hartelijke groeten en de allerbeste wensen van mij met zeer veel liefs en stevig omhelst door uw liefhebbende en trouw blijvende Nico die u in gedachten duizenden zoenen over stuurt en een hartelijk slaap zacht u toewenst van mij uw soldaatje Nico Rams.

✉ Salatiga, 8/9/1947

Mijn allerliefste schat Jopie.

Zojuist uw brief van 23 augustus ontvangen hiervoor mijn hartelijke dank. Ik ben nog steeds zeer goed gezond en heb van u dan hetzelfde vernomen. Want ik was blij met deze brief, gewoon gek. Want ik had sinds 7/8/1947 geen post meer van u ontvangen. Dus u begrijpt hè schatje hoe blij ik was. Natuurlijk krijg ik nu die post allemaal ineens en dan weet ik er geen raad mee. Als ik daar een hele serie ineens krijgt. Zo bent u dan eens met de verjaardag van broer Rinus naar mijn thuis geweest. Dat deed mijn moeder wel goed zeker. Want ja die is altijd blij wanneer u daar komt. Dat schrijft ze mij regelmatig iedere keer wanneer u op bezoek geweest bent. Zo dus broer Rinus die doet zowat dienst als plaatsvervanger. Mooi zo want die kan u wel zoet houden met zijn grappen. Want als ze de voetbal al laat staan dan. O

ik mag niet verder anders dan moet ik weer wat horen hoor. Maar u kunt wel tegen plagen zeker hè. Als ik altijd moest gaan voetballen dan liet ik er mijn eten nog wel voorstaan hoor. Schatje lief, maar ik ben dan ook een sportman hoor lieveling. Als ik nu thuiskom, dan doe ik niet meer aan sport. Want dan ben ik veel te oud om nog mee te kunnen in mijn klasse. Maar wat zou u er nu van zeggen als ik weer eens ging sporten als ik thuis ben. En dan zondagavond nog eens laat eventjes kwam kijken of er nog iets te verdienen viel? Ik weet zeker dat ik dan ook nog welkom was of niet. Maar u kunt mij ook nog wel eens goed zwart thuis zien komen hoor. Want anders dan moet u hier zo maar eens komen kijken als ik zo van een rit hier thuis aan kom.

Dan zou u mij ook altijd niet meer kennen hoor. Onder de modder en slijk waar ik voor mijn plezier doorheen kruip om te laten zien die gek heeft toch weer wat gedaan. Zo ook als ik weer thuis ben en weer werk, dan ben ik ook weer van tijd tot tijd flink onder de olie en vet en roet. Maar ja dat mag toch niet hinderen wel kindjelief. En Henk met zijn vrouw en kinderen maken het dan ook nog goed, stuur maar eens gauw wat foto's op hoor schatje, want anders dan ken ik hem niet meer terug bij mijn thuiskomst. Ja af en toe dan denk ik wel eens, zou ik alles nog weer kennen als ik thuis ben. Want dan moet ik eerlijk bekennen dat ik er geen denkbeeld van kan vormen. Want twee jaar dat is lang hoor om een bekende weer te zien uit Holland. Maar ja moed en vertrouwen. Wij komen naar huis en haard weer in ons vaderland. Want dit jaar dan zullen we nog weer komen naar ons vaderland. En zodoende gaat u dan weer iedere dag weer zwemmen nu u dan vakantie hebt gekregen voor een maand. Maar ja als ik nu thuiskom, krijgt u dan weer verlof? Maar kindje lief, ik ga weer maar eens besluiten en zend u vele groeten en de allerbeste wensen voor uw vader en zus Jeanne, Henk, Net en de kinderen.

Maar de allerbeste wensen en de hartelijkste groeten voor u met zeer veel liefs en duizenden zoenen van mij met een stevige omhelzing van mij uw liefhebbende en steeds trouw blijvende die zich noemt uw liefhebbende toekomstige manlief soldaat Nico Rams

☐ Alles is nu rustig alleen op 10/9/1947 een grote actie geweest en geen schot gevallen. Maar nu is de regentijd begonnen en 11/9/1947 heeft het gans de dag zowat geregend.

15/9/1947 met verlof geweest naar Semarang, niets bijzonders kwam om 12:00 uur thuis.

In de nacht van 19 op 20 september is de watertoevoer van de Toetang centrale de lucht ingeblazen.

Op 19 september voetbalwedstrijd staf 2-6RI - 3-6RI 2-0. Ik stond zelf linksback

✉ Salatiga 22/9/1947

Mijn allerliefste Jopie

Hier ben ik dan wederom met de pen en ik laat weten als dat ik het nog zeer goed maak en van u het zelfde heb vernomen. Gisteravond op wacht kreeg ik de bewuste brief, waar die foto uit Utrecht in zat. O wat was ik daar toch blij mee. Vooral die mooie foto en wat staat u daar toch schitterend op. U bent wel niet dikker geworden, maar ook niet dunner. Alleen moest u zeker een klein beetje tegen de zon kijken. Omdat u zo met van die kleine oogjes staat te kijken. En zoals ik uit die brief verneem, is dan Jo Rombouts moeder geworden van een jonge dochter. En was die dan blij dat u eens kwam kijken. En heb je het daar ook nog over mij gehad? Nu als ze weer een brief schrijft, dan doe haar de groeten van mij en zeg haar dat ze mij gerust eens mag schrijven. Ik zal haar dan wel eens gaan antwoorden. Maar als ze niet thuis mag komen, dan zijn die ouders ook geen mensen in een normale maatschappij. Want die niet valt, hoeft niet op te staan hoor. En moesten die mensen eens eventjes een menselijk gevoel gaan tonen. Ja u kunt er trots op zijn een goede vader en zus te hebben. Die weten wat een mens toekomt en de moeilijkheden van het leven kennen, ieder mens is niet het zelfde. Maar ja wij zijn persoonlijk ook weer even anders en daarom ga ik van mijn eigen standpunt uit. Toen ik Jo voor de eerste keer sprak, toen wist ik al wat er aan haar los was. En daarom heb ik u er altijd voor gewaarschuwd en nu ziet u dan toch dat dit niet zonder reden is geweest hè. Ik heb het doorgaans heel gauw

bekeken hoor en daarom heb ik er mijn broers ook volkomen voor ingelicht. Maar laat ik nu daar over gaan zwijgen, want ik begin weer echt vaderlijk te worden en dit voor zo'n jonge snuiter. Bij u thuis is alles nog goed zoals ik lees. Mooi zo, zo moet ik het horen en ik hoop dat dit nu ook nog het geval is. Doe hun beiden van mij de allerhartelijkste groeten en wens hen van mij het allerbeste toe.

Maar ontvang zelf de beste wensen en de allerhartelijkste groeten van mij met zeer veel liefs en duizenden zoenen. Van mij die u in gedachten stevig omhelst en u de wens te kennen geeft van een spoedig weerzien van uw liefhebbende en trouw blijvende soldaat Nico Rams

📅 25 september de ganse dag water toegevoerd naar 4 compagnie en 2 compagnie in de omgeving van Salatiga. Ongeveer 100 mijl afgelegd door vijandelijk terrein. 24 september verlof Semarang. 26 en 27 wacht en daarna naar bed met malaria. 28/9/1947 nog in bed met malaria.

✉ Salatiga 28/9/1947

Mijn allerliefste Jopie

Hier is hij weer hoor en wel met een kort briefje en ik laat u allereerst weten als dat ik het nog zeer goed maak en van het zelfde hoop te vernemen.

Ja die foto van thuis met de groep en vader en moeder heb ik ontvangen en ik moet zeggen als dat die prachtig zijn en ik was er zodoende ook zeer blij mee. Vooral met die groep er op waar ik dan alles ineens kan bekijken hoor. Maar wat staat broer Rinus daar toch trots te kijken met zo'n lief poppetje in zijn arm hè. Terwijl broer Rinus of Piet bedoel ik veel zeer veel omhoog gekomen is. Al met al is het een prachtige foto. Maar ik dacht dat er nog meer gemaakt waren op die dag. Maar die komen zeker dan nog. Hierbij ingesloten zal ik een negatief en een foto aan u doen toekomen. Het negatief bevat een afdruk van het huis waar wij in Salatiga wonen en de foto is genomen in het ziekenhuis in Semarang. De datum zal ik wel vertellen als ik thuishoor. Wij zullen dan onderhand komen naar Holland, want met mijn verjaardag ben ik thuis of onderweg

naar Holland. Want tussen twee jaar en twee jaar en twee maanden worden wij afgelost. Dus 20 november zijn wij geland, dus het wordt alles bij een 2½ jaar dat wij van elkaar zijn gescheiden. Ik schrijf u dit opdat u weet waar aan en waar af. Dit is nu een order vanuit Holland en de papieren moeten met spoed worden klaargemaakt en alles wordt nu geregeld voor ons vertrek.

Verder is er niet veel nieuws, want juist heb ik 24 uur wacht achter de rug en daarna nog een rit van 40 km. Dus ik voel me nu moe en sloom. De laatste dagen hebben wij het druk hoor, want er zitten maar twee bataljons hier in Salatiga. Ik sluit met de allerbeste wensen en vele groeten van mij voor uw vader en zus Jeanne, Fons, Henk, Net en kinderen. Maar de meeste voor u met zeer veel liefs en duizenden zoenen terwijl ik u stevig omhels en u steeds trouw blijf. Uw liefhebbende soldaat Nico Rams

☞ 29/9/1947 twee brieven ontvangen van Jopie en Jeanne. Een foto van Jopie, Nellie, Piet en Rinus, die gemaakt is met het feest van moeders verjaardag. Nog steeds malaria en tevens is het maandag twee jaar geleden dat ik afscheid van thuis en Jopie nam. De mobilisatie papieren ingevuld en verder rustig geslapen. Twee brieven geschreven één naar huis en één naar Jopie.

In de kantlijn staat geschreven:

Tijgerkop ontvangen. Alleen voor hen zonder straf. Zodoende ben ik bevorderd in de orde van de tijgerkop.

21-10-1947 Semarang Brigade hospitaal

Wederom opgenomen in het ziekenhuis, maar daar er geen plaats was in Salatiga ben ik doorgestuurd naar brigadehospitaal te Semarang. Daar ik dan nu vertoef met malaria tropica en tevens een paar losse nieren die nu weer intussen aardig aan het bekomen zijn. Maar we doen nu niets anders als maar eten en veel slapen en regelmatig weg voor bloedonderzoek. Waaruit bleek dat mijn bloeddruk ook ruim hoog was. Namelijk 102 terwijl 85 normaal is. Daarom rusten en nog eens rusten. De G.B.I. is intussen gedeeltelijk vertrokken naar Nederland. De gesprekken gaan dat wij 22 november naar Batavia zullen gaan. In het ziekenhuis is 6-RI goed vertegenwoordigd. Wij trekken op onze uitgangstelling terug en dan

met enkele personen dan valt het zo niet op bij Pamoeda's. Maandag 27 oktober ontving ik een brief van Jopie met de verontrusting dat ik nogal onverschillig zou zijn geworden. Het kind maakt zich daar ongerust over. Ik heb regelrecht geantwoord dat het zo erg niet was als die wel dacht. Zo blijf ik hier nog wel een poos, want nu word ik op dieet gezet. 28 oktober krijgen wij weer geld en tevens de aanwijzing hoeveel brieven wij mogen versturen. Dit zijn er 20 in getal. Dus ieder 10 als ik er niet bij krijg. 31 oktober ben ik al vijf machtig geworden.

1 november begint de sport over het rantsoen der brieven. Het gezelschap van Miton kwam ons in het ziekenhuis opzoeken en het ging er echt gezellig aan toe. Op het laatst ging ik naar hem toe op het toneel en zei: "meneer mag ik u eens heel eventjes spreken?" "Ja, zegt u het maar, als het maar niet te lang is." Ik zeg nu: "maar zoals ik hoorde bent u uitgezonden hè." "Ja", zegt hij, "inderdaad dat is zo." Ik zeg, "nou dan zou ik graag weten hoe je dat voor mekaar gekregen hebt". "Ja", zegt ie, "dat is inderdaad zo". Ik zeg: "Nou zou ik graag weten hoe je dat voor mekaar gekregen hebt." "Ja", zegt hij, dat is niet zo gemakkelijk, maar waarom moet je dat nu weten?" Ik zeg: "nou dat zou ik graag weten voor mijzelf, want dan kan ik morgen beginnen met lesgeven." "Hoe dan", zegt hij. "Hoe kan dat?" Ik zeg: "ja dan leer ik alle jongens hoe dat ze het aan moeten leggen om hier te worden uitgezonden." Zo kwam dan het einde van een zo gezellige avond en keren we weer naar ons bed terug.

📅 2 november zondag is zonder belevenissen verlopen. Alleen kwam het Rode Kruis met gebakjes rond. Dus een klein beetje zondag hadden wij toch. Maandag 3 november moet ik officieel beginnen met goed eten en drinken, want buiten het gewone normale eten kwamen er ook nog 10 glazen melk per dag bij. Dus ik moet dik worden of ik wil of niet hoor. De anderen zijn wel een klein beetje jaloers hoor op mij. Het melkkindje en pap.

3 november inspectie foerier.

Zo kwam dan 4 november het orkest van Sinar Yjandi op bezoek met twee dames die er lustig op los zongen. Met liedjes in het Maleisisch. Vele van deze liedjes werden door onze mannen mede gezongen. De ganse week maar slapen eten en drinken anders niets. Dan moet ik maandag naar het Juliana hospitaal voor onderzoek. Anders is er niets te beleven hoor. Brief naar huis en Jopie.

6 november Juliana Ziekenhuis Semarang voor onderzoek. Bloed afgetapt en wachten op uitslag.

11 november terug naar het ziekenhuis maar nog geen beslissing.

Woensdag 12 november 1947. Ik moest nuchter blijven en naar het Juliana om mijn maag leeg te laat pompen. Wat dan volgens plan verliep. Zodoende heb ik dan anderhalf uur met een slang in mijn keel gelegen en kwam een zuster om het kwartier een spuit eruit pompen. Een mooi werk om te zien. Maar niet om mee te maken. Daarna ga je dan regelrecht eten, want dan ben je zo slap als een doek. Morgen dan is het weer feest en wel nuchter blijven en een foto laten maken van mijn maag. Dus maar weer afwachten. Hedenavond een brief geschreven naar huis en Jopie.

woensdag 13 november 1947. Om 8:00 uur in het Juliana hospitaal voor het maken van een foto. Ik word geholpen door zo'n liefdevolle verpleegster. Die mij met haar zachte mollige handjes zo weet te draaien dat ik goed kom te liggen en zodoende krijg ik wel een beetje een raar gevoel, maar niet gevaarlijk voor. Want ik kreeg een kap over mijn lies, zodoende kon ik me niet meer verroeren. Daarna naar de dokter met de foto en wachten op de uitslag. Nou dat was nog eens lekker zo'n mooi groot glas met kalk naar binnen werken bij het doorlichten. Ik had echter geluk hoor, want de anderen moesten een vol glas naar binnen werken, terwijl ik maar een paar slokjes moest nemen. En zo lekker dat je zomaar naar buiten liep en heel het zaakje eruit werkte. De uitslag kreeg ik niet meer, maar deze zou worden doorgezonden aan de dokter. Dus morgen dan weet ik wat er loos is.

Vrijdag 14 november 1947. Deze dag is nog geen beslissing gekomen van de specialist en uitslag van de foto's en maagonderzoek. Dus weet ik nog steeds geen uitslag. Wel is een feit dat ik wederom maar een keer malaria heb en dus weer aan het pillen slikken moet. Wat mij hedenavond niet zo erg goed bekomen is.

15 november. Deze dag verloopt zonder bijzonderheden. Er is nog geen beslissing op het gebied van mijn maag, dus doorgaan met slappe kost. Geen aardappelen, geen groene groente alleen maar pap nog eens pap. Zo zelfs dat je er papperig van wordt. Fruit mag ik heb me bij de vleet en melk natuurlijk ook al volop. Zodat ik net zo flauw wordt als een kippenbout zonder zout. Wat flauw hè om mij zo flauw te maken. Hedenavond een brief geschreven naar zus Jeanne naar aanleiding van haar verjaardag op 28 november. Ik heb er een gedicht bij gedaan. Verder is oom Karel weer aan het vertellen geweest van een dame die jarig was en een papegaai wilde hebben. Nou die heeft een papegaai gehad hoor. Verder gezellig met elkaar gebabbeld en ben om 10:30 uur gaan slapen.

Zondag 16-11-1947. Deze zondag is er niet veel te beleven geweest alleen heeft men geen mis en verder hebben wij de dag gevuld met brieven schrijven en wat babbelen met oom Karel, die weer zo'n mooie mop vertelt over meisje, over een fiets en over een neger. Zo verliep de avond snel en om 10:30 uur weer op de gebruikelijke tijd naar bed. Deze nacht van zondag op maandag heb ik geweldig gedroomd en ben vier keer wakker geweest. Het laatste was een droom tezamen met Jopie en dan een met gevolgen hoor. Ik was om 5:30 uur al wakker en mij ben mij gaan mandiën in de mandie kamer en mij geschoren.

Mandiën is een primitieve douche nemen. Met een bak wordt water over het hoofd gegooit.

☞ Maandag 17 november 1947. De dokter kwam om 9:00 uur en was nog geen uitslag van oom Karel en mij. Dus wisten wij nog niets. Door gaan met pillen slikken en magnesium. Na de middag behoorlijk wat pijn gehad. 's avonds ik en Karel weer aan het pennen. Toen Karel klaar was las hij zijn brief voor, voor zijn vrouw. Ik heb mijn krom gelachen. Want wat daarin stond, gewoon om uit te brullen. Hij sloot de haren van zijnin de brief en sloot met de laatste woorden: brief vol JJ de lol, jij lachen maar ik geen haar een fijne zoen en mondeling doen. Dat is toch niet normaal meer. Daarna een chefkok drama. Ja die wilde mij als rekrut even leren wat chefkok was en de

verantwoording dat die man had. Hij was de baas over de menagemeester, officierskeuken, onderofficierskeuken en manschappenkeuken. Toen ik hem vroeg: "Hoeveel krijg jij per maand uitbetaald. Rekende ik hem eventjes voor van gewoon soldaat. Voetbalwedstrijd tegen R.V.A. 4-1

Dinsdag 11 november 1947. voor de middag niet zo erg veel beleefd, maar net voor de middag toen kwam er opheldering. Namelijk twee dames van het Rode Kruis. Eén nogal op jaren en eentje in de fleur van haar leven. Ik en oom Karel we spraken vlug een plan om hen eens eventjes lekker te laten lachen hoor. "Ja, Mariejeanne," riep Karel. En ja hoor, daar kwam die ouwe druif aan lekker opgemaakt, lippenstift enzovoorts. Ik maakte haar het hof door te zeggen: "Wat ziet u een lief uit." En oom Karel begon over zijn pakketje te praten en bracht de dame een beetje van de wijs. Ze nam een pakketje aan om te versturen naar huis als het enigszins mogelijk was. Terwijl Karel het adres aan het klaarmaken was, babbelde ik er lustig op los en vroeg: "is die andere dame er eentje van een revuegezelschap?" "Waarom", vroeg ze. Ik zei: "Nu omdat ze zo'n vermakelijk humoristen toetje heeft." Ik zei: "vraagt u maar aan haar of dat zij soms met mij op het toneel wil gaan spelen. Dan kom ik na mijn verlof wederom naar Indië met een gezelschap en dan eerst in Semarang dan kan ze regelrecht invallen. Ik zal het haar wel leren hoe het moet." "Ja, maar wat leren," vraagt ze nuchter. Ik zeg: "Natuurlijk toneelspelen." "Oh," zei ze. Nu ze roept dat vermakelijk humoristisch toetje en zei: "Deze meneer moet u eventjes spreken." Ze komt en zegt: "wat moet u." Een beetje op onvriendelijke toon. Ik zeg: "Pardon, maar als u mij niet kent, dan zegt u maar meneer hoor." Ze schiet in de lach en loopt weg en stond buiten te lachen en riep toen: "Ja, ik geloof het wel dat u een toneelspeler bent. Want nog eventjes en ik was gewoon ziek geweest van het lachen met dat lief vermakelijk humoristisch gezicht van jou." Toen reden ze weg in een fijne luxewagen, een slee gewoon prachtig. Ze lachte nog en riep: "morgen kom ik terug, dan kunnen we verder spreken." En ze zou nog wat pisangs meebrengen. Ik roep ze terug en zeg: "Nou lieve kindjes als u soms een goed pakje sigaretten voor mij hebt, daar zal ik altijd dankbaar blijven." Nou en morgen komt mevrouw terug en er zal verder om worden gelachen. In de avond heb ik de brief van Jopie grondig beantwoord en mijn standpunt eens grondig uiteengezet ben om 10:00 uur gaan slapen.

19/11/1947. De ganse dag zowat geslapen en er was niet veel bijzonders te beleven. Enkele brieven geschreven en voor de rest gelezen in een boek van de ronde van Spanje. Met het avontuur van

Jansen en het ongeluk van Teijen, het wonderlijk goed rijden van Kees Joosten en Jan Lambregts, de goede prestaties van Van Voorde en Pauwels die ontzettend met pech te kampen had. Geen beslissing dokter.

20/11/1947. Vandaag vertrok onze vriend Colpart naar Batavia. Nu die kwam nog eventjes afscheid nemen en ging om 1:00 uur per vliegtuig weg naar Bandoeng Batavia. Vandaag een pechdag. Geen bezoek. Geen Rode Kruis, geen post en zo ligt alles tegen. Maar ja deze datum moet ik in de gaten houden, want de brief die ik naar Jopie heb geschreven was vol fantasie en dat heb ik tegenwoordig. Oh wat een grappenmaker hier in het hospitaal, gewoon niet mooi. Op de gebruikelijke wijze hebben wij weer moeten lachen met de melkgeit uit Australië.

21/11/1947. Mijn maag is prima in orde en nu de malaria nog en ik ben de man weer. Voorlopig moet ik nog een paar dagen blijven en dan kan ik weg. Als onze jongens naar Batavia gaan, dan ga ik ook mee. Zover is het klaar met de dokter. Verder vandaag een brief naar huis gestuurd en één voor Jopie, die op 12 november staat. Over dat pakketje met huwelijksaanzoek. Wat zal ze lachen. Dus betaald voor twee pakketjes en één op mijn afzender. Nico

22/11/1947. 's Morgens geen schoon goed meer aangezien ik misschien wel zou vertrekken. Het wachten is nu op de dokter. Tot hij komt want dan zal ik wel vertrekken. Vandaag naar huis toe, want dit is nu bijna wel nodig, want als wij 1 december weg gaan naar Batavia, dan heb ik nog een paar dagen mooi vrijaf om het één en ander te doen. Dus wachten maar op de dingen die komen gaan. Morgen ga ik wederom naar mijn onderdeel terug.

23/11/1947. Ontslagen uit ziekenhuis Semarang. Vandaag ga ik dan nu naar Salatiga toe nog voor enkele dagen. Denk dat ik om 12:00 uur weer in Salatiga ben en daar is alles goed hoor.

24/11/1947. Heden op ziekenrapport en ben een week vrij van dienst. Die ik met toestemming van de commandant in Semarang zal doorbrengen. En waar ik dus dan morgen naar zal vertrekken. Maar na gans de dag tevergeefs te hebben gezocht, moest ik het wel uitstellen tot morgen. Hoe het nu af zal lopen weet ik natuurlijk niet. Afwachten is de boodschap.

5/11/1947. Hedenmorgen om 6:00 uur uit bed, kamer gedaan en gegeten en dan straks weer naar de commandant voor verlof in Semarang. Nog geen commandant gevonden dus nog een beslissing.

26/11/1947. Deze morgen kwam de ordonnans met een brief als dat mijn verlof was toegestaan en dat ik bij de kok op bezoek kon voor een week voeding. 's middags mee gevoetbald en verloren met 3-0. Dus een mooie uitslag.

27/11/1947. Ben hedenmorgen uit Salatiga vertrokken op reis naar Semarang, waar ik een week zal doorbrengen bij de familie The Sien Poan, dus we staan er nog niet zo slecht voor. Om 9:30 uur ben ik bij mijn familie aangekomen en zal uitpakken en de zaak klaarmaken. Na de middag ben ik naar het hospitaal gaan om vrienden en bekenden op te zoeken en zo ben ik die avond om 9:00 uur al naar bed gegaan.

Omgang met inlandse families werd gestimuleerd. Vele militairen hadden contact met inlandse gezinnen.

28/11/1947. geen bijzonderheden.

29/11/1947. 's Avonds wezen biljarten en gespeeld tegen meneer The en gewonnen. Ben om 10:00 uur gaan slapen.

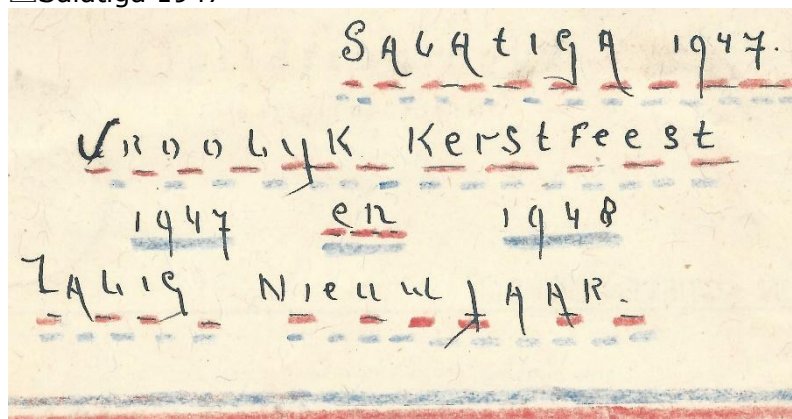
1/12/1947. Ook weer niets gedaan dan maar slapen en ben naar het hospitaal geweest en kwam tot de ontdekking dat Karel weg was naar Batavia.

2/12/1947. Weer gaan biljarten.

3/12/1947. Terug naar Salatiga. 's middags om 2:00 uur met een postwagen en kwam om 4:00 uur thuis in Salatiga. Eerst dan mijn bed klaar gemaakt voor de nachtrust, daarna brieven geschreven tot 10:00 uur 's avonds.

4/12/1947. Niets gedaan dan wat gepingpong en 's avonds een brief ontvangen van thuis met het bericht als dat ze de brief van dat gedicht ontvangen hebben, waar mijn moeder mee gehuild heeft toen ze dat las. Verder ben ik ingedeeld bij de patrouilledienst en loop nu wat zodat iedere nacht 6 uur patrouille door de stad. Verder gaan we voetballen en sporten en hebben we op 17 -19 en 21 december drie overwinningen behaald achtereen. Verder is er zeer weinig te beleven hier. Alles is volkomen rustig. Geen bijzonderheden te melden. Het jaar is weer teneinde en na gezamenlijk Kerstmis te hebben gevierd, vieren we gezamenlijk oud en nu in de villa naast de kantine. Verder gebeuren er geen bijzonderheden hier in Salatiga.

☒ Salatiga 1947

Mijn allerliefste Jopie

Met het oog op bovengenoemde feestdagen schrijf ik dan wederom een brief aan u om het bovengenoemde van harte toe te wensen. Ik heb reeds het vorig jaar al geschreven de loop van het volgend jaar dit thuis te vieren. Nu dit zal wel de laatste maal dan wezen dat ik dit feest hier in Indië zal vieren en dan een volgend jaar bij u te zijn aan de lekkere kachel. We klagen wel eens dat wij nu maar niet naar huis toe mogen, maar als je daar eens heel eventjes wat dieper op door denkt, dan is het toch maar goed als dat wij in het voorjaar aan zullen komen alleen wat betreft de kou. Zo vieren wij doorgaans zondag en komen niet in een kerk en moeten doen met bovengeplaatste mis(foto op brief

geplakt) op de voorposten en tijdens de een of andere actie. Dus nu kunt u misschien een denkbeeld vormen hoe dat onze jongens een zondag vieren in het voorterrein. Velen komen net uit hun bed, weer anderen komen juist thuis van actie of patrouille en gaan dan met meteen eventjes naar de kerk toe. Of althans de plaats die dan als kerk dienst moet doen. Ja zo kunt u dan de moeilijkheden van vele van onze jongens zien op de foto.

Ja deze dagen is altijd zwaar voor ons om dan ver van de huiselijke kring verwijderd te zijn en te vertoeven in de vreemde. Liefste ik hoop dat u deze foto goed bewaart, daar ik daar maar eentje van heb en zo maar geen andere kan krijgen.

Ja er zijn veel moeilijkheden met deze dagen, maar die kunnen en zullen wij wel overwinnen hoor. Neem mij niet kwalijk dat ik er wat vroeg bij ben, maar beter te vroeg dan te laat. En daarom deze nu dan hoor schatje. Nu een vraag en wel deze. Zou u een advertentie in de krant willen laten zetten met nieuwjaar van ons beiden of van mij alleen. Net zoals u wilt. Want er heeft er ieder jaar al één van mij in de krant gestaan, en ik zou graag hebben dat er dit jaar weer één in zou staan. Verder is er niet veel nieuws en daarom

sluit ik met de allerbeste wensen en groeten voor uw vader, zus Jeanne, Riet, Fons, Henk, Net en kinderen. Maar de meeste voor u met een stevige omhelzing en duizenden zoenen en zeer veel liefs van mij uw liefhebbende en trouw blijvende Nico

De situatie in Salatiga is anders dan in Semarang. In de stad zelf hebben de mannen alleen last van rampokkers(plunderaars) die de achter-gelaten en vaak afgebrande huizen van de gevluchte inwoners willen leegroven. Ook zien ze hier bewoonde kampongs en goed verzorgde akkers. De buitenposten worden met enige regelmaat aangevallen en op de wegen worden mijnen geplaatst die de nodige voertuigen vernielen en slachtoffers maken.

Gevluchte inwoners keren terug en er heerst een betrekkelijke rust.

📅 Januari 1948.

1 januari een stevige borrel gedronken en kwam behoorlijk onder de invloed van de Bols. Zodat ik 's middags niet meer mee wilde met de andere jongens maar naar bed ging omdat ik 's avonds weer op patrouille moest. 's avonds ben ik eerst wat bami wezen eten in een toko. Daarna wezen slapen omdat ik niet op patrouille moest. De anderen kwamen flink onder invloed thuis.

2 januari weinig te beleven alleen gans de dag zowat thuis geweest en veel slapen.

3 januari. 's morgens wapens gepoetst en op inspectie geweest. Daarna eten weg gebracht naar gevangenen. 's middags gevoetbald tegen BVA. En verloren met 1-0. Toen ik thuiskwam moest ik onze geleende radio wegbrengen en meteen gereedmaken om te spelen en nu moet ik morgen een antenne gaan leggen bij die mevrouw. 's Avonds nog een lekker portie nasi goreng laten halen door Djomi.

✉ Salatiga 3/1/1948

Mijn allerliefste schatje Jopie

Ja en terwijl ik me dan neerzet begin ik dan meteen weer maar deze avond aan deze brief die naar u mijn allerliefste schat toe moet. Ja liefste zo is het nu eenmaal, want ik heb al geschreven 1945 – 1946 – 1947 - 1948 en dit laatste jaar dat zal wel het laatste zijn dat ik vanuit Indië beschrijf. Maar

allez laat ons nu niet beginnen klagen, maar met mannenmoed de brief afwerken. Vandaag zijn er weer vele Chinezen binnen gekomen. Ja te veel. En die hebben nu hun intrek weer genomen tussen de puinhopen van Salatiga. Puinhopen zeg ik en ja inderdaad want alles wat van een Chinees of blanke was is afgebrand. Ja ik kan me levendig voorstellen waarom die mensen tegen de Chinezen zijn, maar daar mag ik niet over spreken, al is het geen militair geheim. Maar ja ze zijn er weer en dat betekent in ieder geval vooruitgang van de handel op de eerste plaats. Verder worden er veel toko's geopend en kunnen we hier net als in Semarang weer geregeld eten. De fijne Indische producten zoals bami goreng en nasi goreng. Deze twee worden veel gegeten door de soldaten en is een goedkoop en geliefd gerecht. Deze middag heb ik eens heerlijk bami goreng gegeten en nu heb ik hier nog een portie nasi goreng staan. Ja dat is overheerlijk van smaak alleen voor jullie wat aan de warme kant schatje. Ik zou best willen als dat u hier eens een paar dagen kon logeren, dan kon ik u dat goedje allemaal eens laten keuren. Want eten dat deed u niet, dat weet ik wel zeker hoor. Maar ja voor iemand die hier een poosje is, is het een onmisbaar eten in de zin van de verschillende kruiden die hier ons lichaam vraagt wat betreft malaria enzovoorts. Nu ik dit regelmatig eet, voel ik me veel beter gezond als voorheen hoor. Ik geloof dat ik helemaal van de malaria af ben en dat is nu een mooi iets. Verder zijn hier geen bijzonderheden te vermelden. Alles gaat goed en de grote heren nu die praten nog steeds door. Ik maak het zelf nog uitstekend en ben goed gezond. Vandaag hebben wij weer maar gevoetbald en zo gaat de tijd zeer snel om hier voor ons in de tropen. Binnen dagen gaan 13-RI en stoters naar huis en dan duurt het voor ons niet lang meer hoor liefste. Hoe gaat het met uw vader en zus Jeanne. Die stellen en zeker nog wel. Is uw vader al aan het schaatsen of is er geen ijs? Nu doe hun van mij de hartelijkste groeten, net als alle anderen. Maar ontvang zelf van mij de hartelijkste groeten en de beste wensen met zeer veel liefs en duizenden zoenen en een stevige omhelzing van mij uw liefhebbende en trouw blijvende die zich noemt jouw Nico.

Slamat Tengah harri Slammat tidoer

📅 4 januari. Zondag vandaag heb veel slapen en weer de nodige bami voor een naar binnen gewerkt, verder een paar brieven geschreven 's avonds want verder was er toch niets te beleven.

✉ Salatiga 5/1/1948

Mijn allerliefste Jopie

Ja liefste hier ben ik dan weer hoor. Ja u weet als ik enigszins kan, dan schrijf ik over andere dag een brief en al valt het altijd niet mee, ik doe mijn best ervoor hoor. Hier is nog steeds alles rustig en we leven hier nu net als in Semarang. Ontspanning en alles is er in overvloed, maar ik ga daar nu nooit naartoe, omdat ik anders mijn werk met schrijven op tijd en de dienst erbij niet op tijd klaar kan komen. Ja het vraagt vaak veel tijd dat pennen. Af en toe een brief naar vrienden en bekenden, maar regelmatig naar u en naar huis. Ja schatje vanavond heb ik de laatste brieven allemaal eens nagelezen en kwam weer tot nieuwe inzichten. Ik weet dat u veel van mij houdt en dat u alles voor mij over hebt, nu dan moet u eens niet meer piekeren over een bepaald

onderwerp, maar als ik straks thuis ben of nu in een brief vertel u lief en leed. Ik weet schatje als u soms van die gevallen bij mij thuis meemaakt wat betreft broer Jan of wie ook, vertel het maar gerust. Ik overweeg eerst alles eer dat ik er een antwoord op geef. Daarom is het wel mogelijk dat ik altijd niet regelrecht met het antwoord voor de dag kom. Maar een brief daar op. Dit moet u niet als een verkeerd inzicht beschouwen, maar dit is het juiste omdat ik eerst een zuivere beslissing moet hebben eer dat ik een antwoord geef. Ik voel aan de brieven dat de tijd voor u lang begint te vallen vooral als de anderen dan uitgaan. Liefste geloof mij, datzelfde heb ik hier ook en ik zit dan nog wel alleen thuis want de anderen die gaan naar de kantine, bioscoop, de revue enzovoorts. En ik zit iedere avond aan mijn eigen tafel te pennen of een boek te lezen. Zo krijg ik af en toe leerzame lessen om te maken. En komen ze nu af en toe of ik een verzoek of iets klaar wil maken dat betrekking heeft op de dienst. Het is jammer dat ik voor de velddienst ben afgekeurd of weer niet, want nu weet ik dat ik goed ben en in 't veld nu daar moet je het weer maar afwachten. Het is wel een feit dat als ik in de velddienst had gebleven nu een paar strepen op de mouw had, maar de gevolgen van dien natuurlijk. Ja het is allemaal wat en ik weet dat u er prijs op stelt om mij met enkele strepen op de mouw thuis te zien komen. Maar ik denk dat u mij liever thuis ziet komen net als dat ik gegaan ben. Nu liefste daar spreken wij wel over als ik weer thuis ben en u het persoonlijk uit kan leggen hoe dat de stand van zaken is. Dit wil ik u echter nog eventjes zeggen, laat de moed niet zakken schrijf regelmatig een brief en houd dit ene voor ogen een mens wikt maar God beschikt en zo kan het niet anders dan het moet goed gaan. Hiermee geloof ik dat ik weer alles gehad heb. Daarom ga ik weer afscheid nemen van allen met zeer veel groeten aan uw vader, zus Jeanne, Riet en Fons. Met de allerbeste wensen en vele hartelijke groeten aan u mijn innig lief vrouwtje dat ik niet kan vergeten en daarom neem ik u in gedachten in mijn armen en schenk u mijn warme liefde met duizenden zoenen van mij uw innig liefhebbende toekomstige man Nico Slammat tidoer Slaap zacht

6 januari. Brief ontvangen van Jopie met bespreking met mijn broeder.

Salatiga 6/1/1948

Mijn allerliefste Jopie

Ik zal ditmaal met de deur in huis vallen en meteen maar beginnen over het onderwerp dat in uw brief van 29/12/1947 de hoofdrol heeft. Zo dus u heeft met mijn broer over één en ander gesproken. Fijn dat hij u heeft ingelicht op dat punt. Nu wil ik daar mijn gedachten eens eventjes op terug gegaan. Hoe dat het zal zijn als ik thuiskom, daar kan ik natuurlijk niet over oordelen. Wel staat vast dat ik zelf weet wat ik te doen heb, indien het zover is dat het gaat zoals het ging tijdens de bezetting. Dan kunt u erop rekenen als dat ik niet lang thuis zal zitten, maar een ander kosthuis zal zoeken, daarom heb ik in één van mijn vorige brieven geschreven als dat ik het mijne wel weet en niet lang meer zal wachten om in het huwelijksbootje te stappen. Er zijn moeilijkheden in ieder gezin, maar nu mijn broer dan alles verteld heeft, kan ik wel verder gaan. Inderdaad wij zijn twee zwarte schapen, maar twee zwarte schapen die er zijn mogen. Tenminste als wij samen zijn, want dan is het tegen ons niet veel en wel omdat wij dan samenwerken net als wij ten alle tijden hebben samengewerkt. Mijn broer zal wel gezegd hebben, als dat ik blij zal wezen wanneer ik weer thuis ben. Omdat ik altijd de man geweest ben, die hem de vrijheid schonk. Ja inderdaad al mijn broers, tenminste twee, die hebben altijd iets tegen mij gehad en wel om deze reden: omdat ze mij nooit hebben kunnen volgen in geen enkele zin van het woord. En dat heeft doorgaans de prikkeling gewekt tussen de broers van mij. Eerst de vrouw van broer Janus is nog verliefd geweest op mij, maar had pech. En dat alles raapte bij elkaar totdat uiteindelijk de boel uit elkaar barstte en ik niet meer thuis kwam in het jaar 1944 tijdens mijn diensttijd al. Toen is alles weer bijgelegd en de vrede getekend en heeft alles behoorlijk goed gegaan. Tot nu toe. Nu ik het allemaal weer van u moet vernemen is het moeilijk voor mij om over de stand van zaken op dit moment te

oordelen. Omdat ik de juiste stand niet weet hè. Maar nu u met mijn broer gesproken hebt, bent u weer een beetje gerust. Nu liefste ik zou graag een heel verslag er over schrijven, maar laat ik die zaak over die paar maandjes met u bespreken en dan zult u zeggen Nico jij hebt het rechte eind te pakken. Want heus ik oordeel niet graag want ik ben al meer dan twee jaar weg en dat wil wat zeggen op het gebied van verandering. Daar kan ik nu niet over oordelen. Maar van thuis nu ja die brieven die zijn altijd door mijn moeder geschreven en bevatten niets anders dan de bijzonderheden, anders niets. Maar doe deze paar maandjes zo maar aan schatje en als ik thuiskom, nu dan weet ik dat varken wel te wassen hoor. Ik breng u mijn dank voor de inlichtingen die mij stuurde en ga nu besluiten met de allerbeste wensen en groeten en zeer veel liefs van mij met een stevige omhelzing en vele duizenden zoenen uw liefhebbende die zich noemt jouw Nico.

📅 7 januari. Gevoetbald tegen de hupva gewonnen met 4-3

✉ Salatiga 7/1/1948

Mijn allerliefste Jopie

Ja nu ik die tekening klaar heb die ik van een landschap hier bij onze villa heb gemaakt, wil ik deze nu eventjes aan u overmaken, dan kunt u als hij mooi is inlijsten. Dan kunt u zeggen die Nico die heeft dat nu eens zelf gedaan. Ja kindje af en toe dan kan het ook nog wel eens iets maken, wat waarde heeft. Want de majoor die wou het ook al hebben omdat hij dat zo mooi vond, zei hij. Ik zeg nu dan wil ik er nog wel eens eentje voor u maken, maar deze die gaat dan Holland toe hoor. Om nu nog eventjes terug te komen op dat geval van gister, nu dan kan ik niet beter zeggen als dat ik dit beter kan bespreken als ik thuis ben. Daar ik nu over alles geen oordeel kan vormen. Ik ben meer dan twee jaar weg schatje. En daarom kan ik nu over de juiste stand niet oordelen. Dat mijn broers soms huichelachtig zijn, dat heb ik al lang gemerkt maar denkt u nu al werkelijk aan uitmaken schatje? Nee toch zeker. En mocht u het van plan zijn, dan

kan ik deze vraag wel stellen. Mocht u plannen hebben om de band die tussen ons bestaat te verbreken? Dat u het dan moge doen voordat ik in Indië vertrek, want dan kom ik niet weer naar Holland. Maar laat deze woorden geen aansporing zijn voor het een of ander bepaald onderwerp. Alleen hoop ik dat wanneer u daar plannen voor hebt het mij even te laten weten, dan blijf ik hier in Indië. Want ik kom weerom voor u, voor u die ik lief heb en die ik nooit kon vergeten. Laat deze woorden voor u duidelijk zijn, wat mijn plannen zijn. Want ik ben er eentje van het woord. En wat ik zeg, dat meen ik uit de grond van mijn hart en daarom vraag ik om deze beslissing liefste. U weet nu mijn gedachten en wat er bij mijn thuis gebeurt, nu daar moet je maar geen zorgen over maken, daar weet ikzelf raad mee hoor. Ik sluit hierbij mijn aller hartelijkste groeten aan uw vader en zus Jeanne. Maar de meeste voor u met zeer veel liefs en stevig omhelst door mij uw liefhebbende Nico met vele duizenden zoenen van mij steeds blijvende liefhebbende Nico.

✉ Salatiga 9/1/1948

Allerliefste schat Jopie

Hier ben ik dan weer met nieuws in het kort en hoop als dat u nog zeer goed maakt en dat u mijn brieven begrepen hebt die ik geschreven heb. Ik zelf maak het nog zeer goed en hoop natuurlijk als dat ik zeer spoedig bij u kan zijn in ons Holland. Ondanks alles heb ik toch verheugend nieuws en wel als dat ik voor u een stel echte Indische oorbellen heb, die ik bij gelegenheid heb klaarstaan om over te sturen per zeepost. Het zijn echte Indische, dus ik weet niet of u die wel eens zou willen dragen, maar in ieder geval die komen naar Holland en ik denk als dat ik er dan meteen een souvenir bij doe voor zus Jeanne. Volgende week dan ga ik naar Semarang en zal dan trachten om het een en ander bij te kunnen kopen. Ik heb die tas nog steeds bij mij en die ben ik ook van plan om op te sturen naar u toe, want ik krijg zoveel ballast om mee te sjouwen, dat ik haast wel wat kwijt wil zijn hoor. Bijna alles komt per kruiden en specerijen over en daarom moet je altijd de zaak goed nakijken als u een

pakketje ontvangt. Hier is het dan zover dat 6-RI morgen de stoottroepen weer kan gaan aflossen en die komen dan naar Holland toe deze maand nog. Wij kregen vandaag weer materiaal bij en zijn nu weer verspreid over 10 posten als wij hen hebben afgelost en dan zitten wij voor driekwart rond Salatiga en als enige gevechtsbataljon. Dus dan weet u wel wat wij hier te doen hebben. Volgende week dan komt 5-5RI hier naar Salatiga en daar mag wel degelijk rekening mee gehouden worden, want die komen kersvers uit het vaderland en treffen het wel dat ze hier in een koude streek terechtkomen. Want 's nachts nou dan draag ik mijn trui met sierlijke letters-Jopie er op, dus schatje u ziet wel vergeten doe ik u niet hoor en daarom houdt de moed er nog een paar maandjes in en dan ben ik weer thuis in ons vaderland bij jou in Princenhage hoor.

Ja liefste regelmatig houd ik u met de toestand van hier op de hoogte hoor. Ja over andere dag schrijf ik een brief. Want nu is het 9 januari en dit-is brief nummer zes. Dus dat gaat wel hè schatje lief. Schrijft u mij indien mogelijk ook een brief per week, meer dat zou mij zeer verheugen hoor schatje. Post is maar alles in de Oost. Hoe maakt het uw vader als rentenier? Nog goed toch zeker, nu ik hoop van wel hoor. Er is zeker nog geen ijs, want dan zou hij zich kunnen vermaken. En nu zus Jeanne, ja daar ligt weer een brief voor klaar, dus die zal zelf wel antwoorden. Ach ja Anne-Riet die vrijt met zin, dus dan wordt die er dik tegen in en kan niet anders. En Tom, ja die heeft van hetzelfde druk met zijn grietjes. En Jac die is vandaag in... aangekomen. Nu doe hen allen van mij de groeten, Maar ontvang zelf de meeste hartelijke groeten en de beste wensen met zeer veel liefs en stevig omhelst door mij met vele duizenden zoenen uw liefhebbende en trouw blijvende die zich noemt Nico. Tot spoedig weerziens in het vaderland.

✉ Salatiga 11/1/1948

Mijn allerliefst vrouwtje Jopie,

het is zondagavond 6:00 uur dat ik nu neerzet om een brief in elkaar te timmeren voor u mijn allerliefst vrouwtje. Ja liefste groot nieuws vandaag is er niet of wel want nu moet u weten, gisteravond kreeg ik een dolle bui en zonder blikken of blozen zette ik een pakketje in elkaar. Dat volgens de papieren niet veel waarde heeft, maar dat als u alles eens goed nakijkt, toch nog al een beetje waarde heeft. Hier de eerste openingsaanwijzing, die u goed moet bewaren. Nu men neme het pakketje in twee handen en zet het op de tafel en dan begint men met het touw los te maken. En verwijdert het papier, dan krijgt men dat u niet moet schrikken van het ijzerdraad rond het pakketje en nemen dus een knijptang tussen de rechterhand en verwijdert de draad, daarna weer het papier en dan weer draad en dan maakt men het pakketje open. En begin nu een met de verwijdering van het papier. Om rammelen te voorkomen en neem dan die paar stukken zeep die natuurlijk zijn voor de vuile handen die u aan het pakketje haalt. En dan nemen men de bussen uit en verwijderen de kranten die er om verbonden zitten. Maar dan zijn wij er nog niet en we gaan beginnen met naar de kast te lopen om er de theebus uit te halen en men laat voorzichtig de thee in de bus lopen en nemen er de stukjes papier die er in zitten er uit en gaan dan uiteindelijk de papiertjes nakijken en dan ziet u meteen wat de waarde van het pakketje is in de werkelijke zin van het woord. Dus nu is het niets anders dan het geduld om erop te wachten en de datum van verzending is 11/1/1948. Dus onthoud dit goed, en laat het mij direct weten na ontvangst van het pakket. Maar nu punt twee over dit pakketje wordt natuurlijk niet gesproken tegen niemand, ook niet bij mijn thuis, niet tegen een broer van mij en het liefste heb ik ook van niet tegen u zus Jeanne, want daar zit ook een kleinigheid voor in. Dus dat moet een verrassing blijven en bij mij thuis mogen zij er ook helemaal niet van weten hoor. Dan nog wat. Vandaag zijn wij weer foto's wezen maken als deze nou goed zijn, dan denk ik dat ik die negatieven opstuur en dan kunt u ze laten

afdrukken en van ieder drie opsturen. Deze foto's zijn gemaakt in het tijgerpak en daar zult u wel mee moeten lachen of u nu wil of niet. Want daar zijn hele mooie bij zo tussen de bevolking in enzovoorts enzovoorts. Dan kunt u nog mooie plekjes van Indië zien hoor, want dan zoekt men de lelijkste niet uit. Dit is wel te begrijpen hoor ik zie u al lachen met deze gekke brief. Ja af en toe moet je eens vrolijk uit de hoek komen hè. En daarom is deze brief net als pakketje een oplossing en voor de goede oplossing komt de prijs meteen uit het pakketje. Nu wil ik deze week een pakketje weg doen naar huis en vermoedelijk zal ik daar wel koffie in doen. Nu dan moeten jullie als dat gebeurt is, samen er een ruiltje gaan leggen. Een bus thee van u tegen een bus koffie van thuis. Dus dan ben je weer even rijk hè schatje, lief aardig vrouwtje. Deze nacht hoef ik niet weg, maar de nacht die voorbij is, heb ik weer een wandeling gemaakt door de mooie omgeving van Salatiga. Ja en zo kunnen we nog lang verder gaan, maar laat ik het raadsel niet te moeilijk gaan maken en meteen maar eventjes een lijstje gaan maken voor de hartelijke groeten aan diegenen met een lachende gezichten omdat er al een zoon thuis is en wel de allerhartelijkste groeten aan uw vader zus Jeanne, Riet, Fons, Henk, Net en kinderen. Maar iets fijns voor u met vele hartelijke groeten en de allerbeste wensen en u dan stevig omhelst en mijn warme liefde schenken met duizenden zoenen van mij uw liefhebbende en trouw blijvende die zich noemt de toekomstige manlief Nico

📖 Er doen haast geen bijzonderheden voor. Alleen is op 16 januari 55 RI in Salatiga aangekomen. Ik was juist met verlof in Semarang, terwijl 2-6RI in Semarang bleef. Maandag 19 januari afscheidsparade van de stoottroepen in parade van 5-5RI. Die dan de plaats van de stoters innemen. Van 17 tot 18 januari piket wacht gehad. De ganse nacht in de jeep door de stad gereden.

19 januari gevoetbald tegen staf tegen RVA 5-0.

✉ Salatiga 21/1/1948

Mijn allerliefste Jopie

Woensdagavond 8:00 uur, het uur dat ik deze brief begin en wel in de allerbeste gezondheid. Uit uw brief van 11/1/1948 vernomen als dat uw broer Jac dan thuis is, nu ik kan mij dat alles zeer goed indenken als dat dit voor hem na meer dan twee jaar gescheiden te zijn van al wat hem lief en dierbaar is niet meeviel. Maar ja het is nu weer voorbij en het zal voor mij op het eerste gezicht ook allemaal wel heel vreemd voordoen, dat weet ik zeker. Ja uw broer is dan thuis en ja hoor ik geloof wel als dat wij in maart ,april zoiets thuis zullen zijn. Ja ik weet zeker als dat ze er bij mij thuis veel werk maken als ik thuiskom, maar dit is nooit mijn wens geweest. Maar ja, als die nu eenmaal dat zo willen nou vooruit dan weer maar hoor. Ja aan bloemen, daar zal het niet aan ontbreken. Van ons dorp zijn er ook weer een paar onderweg namelijk. Vader en zoon die bij de mariniers waren en nu op weg zijn, die zullen ook binnen dagen thuis aankomen en ja dan volg ik over een paar maandjes. Van mijn vader kreeg ik een brief en die schreef dat u niet geweest was, maar nam u dat niet kwalijk. Want zo hij schreef was het weer slecht en was juist uw broer thuis

gekomen, dus dat is wel goed, maar broer Janus met zijn vrouw zijn ook niet geweest. Dus dat zat niet goed. Nu had ik een brief naar huis geschreven over broer Janus wat ik daarvan dacht en die hebben ze gelezen en ja dat is altijd de drijfveer geweest van de onenigheden die zich thuis voor hebben gedaan. Dus we zullen die wel vergeten. Afijn mijn vader die schreef een heel epistel voor dat alles en de waarheid hoor. Dus ze veranderen. Maar de brief raakt weer op. En om de groeten nog te plaatsen voor uw vader, zus Jeanne, Riet, Fons, Jac, Henk, Net en kinderen. Maar de allermeeste voor u met zeer veel liefs en duizenden zonen en stevig omhelst door mij uw liefhebbende en trouw blijvende die zich noemt Nico
slamat tidoer ini malem
(we slapen 's nachts veilig)

📅Morgen 22 januari voetballen tegen RVA 5-0.

✉Salatiga 23/1/1948

Mijn allerliefste schat Jopie

Ja ik klem de vingers weer op de pen om deze brief in elkaar te krijgen. En wel breng ik dan allereerst mijn oprechte en welgemeende dank voor de goede wensen bij mijn jaarvermeerdering. Ik kan u niet genoeg dankbaar wezen met uw besluit dat u genomen hebt, namelijk kop op, tanden een op elkaar en een vaste wil tot slagen. Ja en zo is het, dan kan men heel wat bereiken wat standvastigheid betreft. Ondanks alles met grote verbetering doorzetten en niet bij de pakken neer blijven zitten, maar zeggen het zal en het moet en dat zal straks mijn uiteindelijke overwinning zijn in mijn levensbestaan een doorzettingsvermogen dat ik hier heb opgedaan. Ja er zullen nog moeilijkheden als ik thuiskom, maar ach die hebben mij hier in Indië hard gemaakt en met diezelfde vastberadenheid zal ik straks handhaven. Wat die tekening achterop de brief betreft, die vind ik schattig en die zal straks nog wel in Princenhage in een lijst komen of anders bij mij op de kamer thuis. Ja inderdaad dat verloven zal dan wel niet veel worden, wat betreft die ringen, maar die komen wel als we gaan trouwen.

Ja hier loopt het goud met de dag omhoog en het is haast niet om te doen om die te kunnen betalen. Een stel ringen die liepen in de tijd van twee weken op van *f* 150 naar *f* 225. Dus ook geen kleintje en nu is het zo dat wij als militair toch al niet veel krijgen, dus wat is het eindsaldo: niet kopen. Want enkele van die dingen moet je kopen om mee naar huis te nemen straks voor thuis en zo. Maar ja veel kan ik niet meebrengen hoor, want de controle is streng Voor ons als actie bataljons, nog erger als de anderen. Omdat ze bij ons teveel hebben gepikt bij die rijke Chinese huizen en zo. Maar de familie die zou mij straks als alles wat normaal was, weer regelmatig één en ander opzenden. Dan gaat de geldwisseling ook veel gemakkelijker als nu, want nu kun je Nederlands geld nog niet gewisseld krijgen tegen Indisch. Maar ja we zullen maar zien als ik thuiskom hoor, dan kunnen wij altijd nog wat bestellen, vindt u ook niet schatje, aan die familie die dan regelrecht bereid is alles voor mij te doen en te sturen hoor. Maart, april dan zullen wij wel naar huis komen, dus dan is het maar een paar maanden meer en dan zijn wij weer bij elkaar. In dat pakketje dat vorige week is weg gedaan, daar zitten enkele van die souvenirs in namelijk. Ook die gevraagde oorbellen. Echte Indische hoor. Voor uw vader zal ik wat sigaren meebrengen en ook heb ik in voor hem een mooie portefeuille. Met mijn naam er in net als voor mijn vader.

En voor u die tas, die is nog steeds in mijn bezit hoor. Ja schatje we zullen maar moet houden van over een paar maandjes, dan ben ik onderweg of bij jou hoor. Breng de groeten over aan uw vader, zus Jeanne, Riet, Fons, Jac,

Henk, Net en kinderen. Maar de meeste voor jou met zeer veel liefs en duizenden zoenen en een stevige omhelzing van mij uw liefhebbende die zich noemt jou vooral ook de Nico Slamet Tingah di harri

☒Salatiga 25/1/1948 (verjaardag Nico)

Mijn allerliefste schat Jopie

Juist op deze dag bij het vieren van mijn verjaardag gaan mijn gedachten uit naar u die ik lief heb en waar ik vandaag juist weer een brief van ontving. Ja de andere was een paar dagen te vroeg en deze die komt juist op tijd de poort binnengehuppeld. Deze dag kwam het bericht dat ik overgeplaatst was naar de staf Tijgerbrigade en wel om er dienst te gaan doen als facteur op het postkantoor. Dus u ziet wat voor vertrouwen als dat ze hier in mij gaan stellen om zo'n baantje te gaan vervullen. Ik zal morgen overgeplaatst worden, dus weet ik nog weinig wat er zal moeten gebeuren bij het kantoor. Ja zo doende wordt ik nog kantoorclerk ook. Op de volgende brief daar zal mijn nieuwe adres wel opkomen staan denk ik. Dus dan hoeft u niet te verschrikken hoor schatje. Deze avond kwamen er diverse heren mij met een bezoek vereren en hebben wij een lekker glaasje gedronken op de gezondheid van de-jarige. Bij toeval was ik dat. Maar het was oppassen, want ik zou 's nachts nog mee op patrouille moeten, want er was er eentje uitgevallen met het voetballen en zodoende moest ik nog mee. Mijn vriend Paul die is ook overgeplaatst, maar dan naar de verpleging van 2-6RI. Dus het probleem was al gauw opgelost wat betreft dat naar dat feestje gaan. Zo en nu was u dan weer eventjes in gesprek geweest met mijn broer Dingeman. Ja en dat u iets gemerkt hebt, dat kan wel, maar naar mij schrijven ze daar niets over hoor. Ze weten wel dat ze dan de wind toch tegen krijgen in plaats van mee. Want zo kreeg ik een brief van broer Jan nu die moet ik nog beantwoorden hoor. En die zal wel open blijven staan op de lijst. En zo zijn er nog meer hoor en die zullen het nu al wel merken denk ik, want Nico laat niet met zich spotten. Dat weten ze wel hoor. En nu ik dan haast naar huis zal komen, nu willen ze wel mijn brieven lezen en schrijven doen ze zo

eens in de drie maanden. Ja en broer Piet die heeft u dan weg gebracht tot de brug, nog eventjes geduld hoor dan breng ik u weg tot huis toe. Want ik ben niet zo flauw uitgevallen hoor, ik ben niet uit suiker. Mooi zo van uitstel komt afstel en dat mag niet want ik zit op de brieven te wachten hoor. Ze kunnen niet vlug genoeg komen. Dus uw broer blijft dan voorlopig in dienst, nu daar moet ik niet van hebben hoor, als ik thuiskom. Dan wil ik burger zijn vrij. Het doet mij werkelijk goed te vernemen als dat uw vader het prima maakt en ja het is net zoals u schrijft die zus Jeanne, die moet altijd wat hebben, maar ja het is Gods wil hè. En dan die twee Fons en Riet. Ja die stellen het vanzelf. Als die niet goed gingen, wie moest het dan wel goed gaan. Maar liefste de tijd die vliegt om. Januari alweer op een week na voorbij. Volgens wij vliegt de tijd om en al zal alles vreemd wezen als ik thuiskom, maar aan alles ga je wennen hoor. Maar ik ga de groeten eens klaarmaken anders kan het er niet meer op. Zeer vele groeten en de allerbeste wensen voor uw vader, zus Jeanne, Fons, Riet, enzovoorts. Maar de meeste voor u met een extra verjaardagszoen en zeer veel liefs en nog eens vurig omhelst door mij u steeds meer en meer liefhebbende Nico

📅26/1/1948. Overgeplaatst veldpostkantoor Semarang.

TERUG NAAR SEMARANG

28/1/1948. Ben ingedeeld bij de sub compagnie en werkzaam op het veldpostkantoor. Maar in Semarang daar is niets meer te beleven.

☒ Semarang 19/2/1948

Mijn allerliefste schat Jopie

Ja en daar gaat hij weer maar beginnen en wel dat ik het nog uitstekend maak. Reuze zelfs. Het kan haast niet beter en hoop wederom van u het zelfde te mogen ontvangen. Hier in Semarang is voor ons niets te beleven, alleen veel werk op het kantoor. Want er komt nogal

veel post binnenwaaien de laatste tijd en wel lucht- en zeepost. Gisteravond zijn we met de luit gezamenlijk met de wagen naar de bioscoop geweest en hebben een prachtige film gezien van de jongensstad. Een reuze aardige film, die ik niet gauw zal vergeten omdat er nogal veel leerbaars in was.

Hierbij ingesloten doe ik u enkele foto's toekomen van mij. De een is met Paul mijn vriend samen en de andere daar sta

ik alleen zuur op te kijken. Die één waarbij we met zijn tweeën op staan moet verbeelden wat en half wat op zoek naar een vrouw. Zoals Jan Toppel dat in de krant beschreef. Trouw aan het vaderland als opschrift met veel moeite heb ik er eentje te pakken kunnen krijgen ,want daar is mee gelachen hoor en dat niet alleen. We zullen samen mee moeten werken aan de avond voor Brabant, dus dan weet u het wel als ze zo'n stel op de planken zien. En wat zegt u van die afbeelding op het voorblad. Zou het waarheid zijn? Ja want 13-RI vertrekt maandag en wij vertrekken??? Maar bij ons bataljon zijn ze al aan het voorbereiden hoor. Want de zware wapens zijn ze al aan het overgeven aan 5-5RI. Die nu de voorposten van ons al hebben overgenomen zoals ik hoor. Verder zijn er geen dingen of bijzonders nog gebeurd, want er is hier nu niets meer te beleven in de omgeving van Semarang. Alleen dat er gisteren weer wat troepen zijn aangekomen en dat er binnen dagen weer kunnen komen en wel 5-6RI waar Thijs van tante Jo bij zit hoor. Dat zal mijn aflosser wel wezen zoals ik hoor. Want die moeten eerste een paar dagen bij ons bataljon zijn en dan zullen wij wel gaan. En schatje wat ik mee zal brengen, nu dat zal wel niet zoveel wezen hoor. Want ik krijg het later allemaal opgestuurd, wat ik nodig denk te hebben. Dus maak u nu nog maar niet te blij. Ik zal natuurlijk wel wat mee moeten brengen, dat is zeer zeker waar, maar zo'n berg nee dat zal er niet bij wezen. De controle is te sterk nog. Want bij 13-RI nu daar hebben ze er diverse gepakt voor het vervoer van de diverse verboden dingen en is de MP al twee dagen aan de controle bezig en het verzegelen van alles. Dus het zal voor ons als gevechtsbataljon niet meevallen om wat mee te smokkelen. Maar maak u nog maar geen zorgen. Alles komt wel goed hoor en wij zullen ons best doen.

En uw vader die heeft dan nog steeds zijn werk thuis. Mooi dat hij de zaak wat aan het opknappen is voor de goede gang van zaken. En dan uw zus Jeanne. Ja dat is wat voor dat kind dat toch altijd maar op bed moet blijven liggen. Wat zou uw zus Jeanne wel leuk vinden voor een souvenir. Vertel mij dat eens Jopie. En Riet mag zwaar verliefd zeker, nu zeg die heeft het ook jong te pakken hoor.

Liefste morgen of zo dan zal ik weer een echte lollige brief in elkaar timmeren dan kunt u zien en lachen. Verder wens ik u al een het allerbeste toe een afsluiting met mijn brief en zend u vele groeten en een stevige liefderijke omhelzing met vele zoenen van mij uw liefhebbende en trouw blijvende die zich uw toekomstige manlief Nico

☒ Semarang 22/2/1948

Mijn allerliefste schat Jopie

Hallo, hallo jaar hier met het veldpostkantoor Semarang. Wat zegt u. Het gaat best schitterend. Gewoon alleen ben ik vannacht niet erg lekker geweest. Ik had namelijk een wedstrijd in trappen op en af gaan, want tot vijfmaal heb ik geprobeerd om het record kalibezoek te verbeteren en het is nu tot op heden niet gelukt. Dus dan zullen wij misschien nog wel een paar keer te proberen. Nu heb ik vandaag maar eventjes gewerkt en voor de rest heb ik op mijn bed gelegen. En nu het dan avond wordt zal ik weer maar beginnen te schrijven. Want anders komt er in een paar dagen niets meer van hoor. Want morgen dan zal het weer wel druk wezen. Denk ik maar zo, want dat is gewoonlijk altijd op maandag en ja morgen dan heb ik juist vroege dienst. Verder is er hier heel weinig te beleven. Alleen dat het gans de dag al zo wat aan het regenen is. Morgen dan vertrekt 13-RI vanuit Semarang naar Nederland en wij, ja wij zullen misschien wel de volgende maand gaan, want er wordt reeds al een datum genoemd dat 6-RI zal gaan vertrekken. Maar ja de kans bestaat er toe en wel om de reden dat in het begin van de volgende maand is. Want dan komt de Nieuw Holland hier binnen met 5-6RI aan boord en die zal 4-6RI aflossen in Pemalang en dan komt 4-6RI 2-6RI aflossen in Salatiga. Dus dan kan het uitkomen dat hij op 18 maart zoiets aan boord zullen zitten van de Nieuw Holland op weg naar ons vaderland toe. Ja schatje maar hier moet u nog maar niet te

vast op gaan rekenen hoor, want al staat het als het ware vast van de volgende maand, er zit nog zoveel in of het vroeg of laat zal wezen. Vandaag heb ik er nog eens met de luit over gesproken en die zegt: "Nico het kan gaan zoals het wil, maar jij gaat gewoon met de anderen mee naar Holland. Ik hou jou niet hier voor één of twee maanden. Je mag weg hoor." Ja anders dan zou je nog mee kunnen maken dat wij niet weg mochten enkel en alleen omdat ik dan nu ingedeeld ben bij de veldpost. Maar hij is nu zelf de man die er over moet beslissen of ik weg kan en hij heeft bij voorbaat nu al manschappen aangevraagd van de nieuwe troepen. Maar ja dus ik ga gewoon met de nieuwe die nu volgen om weg te gaan mee, dus u weet er alles van. Maak u maar geen zorgen maar zet de tanden op elkaar om nog vaster te staan als ik thuiskom en rekenen erop die Nico die komt met 6-RI mee. Al maken ze bij mij thuis zich al ongerust, dat ik langer zal moeten blijven als de anderen. En hoe maakt uw vader het? Nog steeds druk aan de arbeid met schilderen en ramen zetten. En hoe is het met uw zus Jeanne. Toch ook nog goed zeker. En heeft ze mijn brief al ontvangen? En Riet toch zeker ook. Ja dat kind zal met haar onuitsprekbare liefde geen tijd meer hebben om een brief naar mij te schrijven. Allez doe allen de groeten van mij en wens hen het allerbeste toe. Maar ontvang zelf de meeste groeten en de beste wensen met een schriftelijke omhelzing en duizenden zoenen tezamen met zeer veel liefs van mij uw liefhebbende en trouw blijvende die zich noemt uw spoedig terugkerende toekomstige man Nico

📅 24/2/1948 13-RI gaat vertrekken naar Nederland.

✉ Semarang 24/2/1948

Mijn allerliefste Jopie

Ja en klem wederom maar weer in de pen om u allereerst mijn allerbeste gezondheid bekend te maken. En dit van u ook wederom heb vernomen. Ik weet niet goed, maar ik geloof dat u bij mij thuis met mijn vader en moeder al beter op kan schieten is het niet.

Want als je er nu al handel mee kan gaan drijven, dan gaat het wel hoor. Ja en wat die oudste broer van mij betreft, nu hij komt ook al niet meer thuis. Dus daar hebben wij ook geen moeite meer mee. En voor de rest weten ze overal al van hoor. Als ze nog te beroerd wezen om een brief te schrijven, nu dan zullen ze het ondervinden als ik weer thuis ben hoor. Zo ik lees ja, wordt er dan veel gesproken over de thuiskomst van mij. Nu dat zal wel in april wezen

hoor dus u kunt er wel op gaan rekenen dat ik dan 's avonds eventjes met de wagen aan de deur zou komen om je af te halen om een bezoek af te leggen bij mij thuis. Dus mijn vader die plaagt dan nog net zo hard als voorheen. Mooi zo, zo moet ik het hebben. Dan kan er straks nog wat af geplaagd worden, want nu ja ik zelf ben daar wel niet zo'n liefhebber van, maar ik kan meedoen hè en dat scheelt natuurlijk zeer veel. Maar waarom mag ik geen gerechte plaatsvervanger sturen om u op te halen voor de thuiskomst van mij bij te wonen. Ik weet zeker als dat u al bij mij thuis bent als ik eraan kom, zo bekijk ik dat nu eenmaal. Wat u schreef dat u mij die eerste weken wel zou vertroetelen. Maar als u dan niet voor een gerechte plaatsvervanger mee zou komen, dan noem ik dat geen vertroetelen meer. Of wilt u er regelrecht mee beginnen. Niet doen hoor, want dan durf ik niet naar Breda te komen. Vanwege dat u misschien te hard zou gaan troetelen en dan zou ik weer thuis aankomen troetelen met een paar blauwe troetelogen. Kijk en dat is nu alleen het gevaar dat ik wil voorkomen en daarom die plaatsvervanger. Zo en uw vader die maakt het nog goed. Mooi zo, zo moet ik hebben. Maar die zus Jeanne is dan weer slechter. Ach het wil nu eenmaal maar niet met dat lieve kind. Ja u kunt beter te vroeg bij zijn dan te laat. Want je kunt nooit weten wat het is hè. En uw broer die wil dan nog in dienst blijven. Nu ik voor mij voel daar niets voor hoor. Maar ja hij moet het zelf weten hè. En dan nog terug naar

Indië. Nu ik begin daar helemaal niet aan. Als ik eenmaal terug thuis kom. Of het moest zijn voor de revue met een toer van drie maanden. Ja dan heb ik nog wel zin. Ja kindjelief de tanden nog twee maanden op elkaar en Nico is thuis en dan is al dat gedoe achter de rug van een liefdesverklaring per brief. Nu zal het wel zo zijn, dat ik de eerste tijd mijn liefdesgedichtjes wel per brief zal overmaken, omdat ik dat dan nog gewoon ben en niet teveel zal zeggen en u maar aan het woord laten, want ik denk dat u mij een heleboel te vertellen zou hebben. Over al wat er in die jaren aan uw oog voorbij is gegaan. Wat mijn thuis, broers enzovoorts betreft of niet. Begin volgende maand dan hoop ik die brief te kunnen schrijven waarin ik een datum kan noemen. Wij komen naar huis of wij komen nog niet. Liefste breng de groeten over aan uw vader, zus Jeanne, Riet, Fons, Jac enzovoorts. Maar ontvang u zelf de meeste groeten met zeer veel liefs en duizenden zoenen en een stevige omhelzing van mij uw liefhebbende en trouw blijvende die zich noemt u spoedig terugkerende Nico

✉ Semarang 27/2/1948

Mijn allerliefste enigste schat Jopie

Dat het een tijdje twijfelachtig was of dat ik wel met 2-6RI naar huis zou komen, is het thans een vaststaand feit dat ik met en tezamen met 2-6RI mee kom. Dit bericht werd mij gistermorgen al vroeg medegedeeld door mijn commandant. Die had er bericht van gehad van de staf B divisie, waar ik me vervoegd had om inlichtingen betreffende de reis naar Holland. Maar van het vertrek daar is nog geen officieel bericht van. Wel zijn ze al bezig met de zaak over te geven en wel worden er plannen gemaakt om die mannen de maand die nu aankomt naar huis te sturen. Dus dan zouden wij zo iets van april thuis wezen. Precies een mooie tijd voor zo in de maand mei vindt u ook niet. En dat er veel te vertellen zal vallen nu dat was zeer begrijpelijk want die twee jaar(2½) dat ik weg ben geweest nu dat zal wel veel aan de spraakzaamheid de eerste tijd ten goede komen hoor. Want

zo ik ook al hoor, zult u wel zeer veel te bespreken hebben met mij en ik ben nu al vol belangstelling wat het allemaal wel zal wezen. Want ik weet nog van niets. Alleen dit is nu al afgesproken, wanneer ik thuiskom dan zal ik u regelrecht komen halen om dan die avond bij mij thuis mee door te brengen, Tenminste als alles naar de wens van mij verloopt. Stel je voor dat ik 's avonds om 11:00 uur thuis aan kom, nu dan kunt u wel begrijpen dat het de volgende dag wel pas zal worden. Maar dan vroeg. Maar ja daar kunnen wij nog nu niet over oordelen. Wij komen en daarmee uit en vrij spoedig, want de geruchten die gaan al van 18 maart vertrek. Dus nu weet u meteen de datum van vermoedelijk vertrek. Dus nu eventjes een kleine berekening. Als wij die dag weg gaan, dan komen wij zoiets van 14 april in Nederland aan. Maar er is nog niets van bekend hoor, maar omdat het zo is dat het dan een boot hier komt, waar nog geen lading voor is, vermoeden wij dat die boot voor ons bestemd is. Voor het vertrek naar Holland. Maar er zijn er nog zoveel die weg moeten en daarom ja kunnen wij nog niets zeggen. Maar ja de voorbereiding in het bataljon die gaat erop wijzen dat wij zeer spoedig naar Holland zullen gaan. Aangezien dat er van zwaar materieel niets meer in het bataljon is, dat is nu allemaal overgegeven aan 5-5RI. 2 maart dan komt 5-6RI in de haven van Semarang binnen, maar die gaan naar Pamalang toe dus niet naar 2-6RI. Dan volgt op 15 maart 5-7RI en die zal naar Salatiga gaan, dus dat zal de aflossing moeten wezen schatje. Er wordt bij ons een ganze dag over dit onderwerp gesproken, omdat ik bij toeval gisteren, twee telegrammen in ontvangst moest nemen bestemd voor de veldpost Semarang. En dan begint bij mij toch overduidelijk te worden 2-6RI gaat en spoedig. Maar dit komt altijd ja heel onverwachts hoor. Dus op een gegeven moment dan leest men in de krant 2-6RI vertrokken in Semarang. Maar liefste ik hoop dat u van dit briefje genoeg begrijpt en dat het heel onverwachts komt het vertrek van mij. Verder de allerbeste wensen en groeten van mij aan uw vader, zus Jeanne, Riet, Fons, Jac, Henk, Net en de kinderen. Maar de allermeeeste voor u met zeer veel

warme liefde en een stevige omhelzing en duizenden zoenen van mij uw liefhebbende die zich noemt jouw Nico

📧5/3/1948. Vrijdagmorgen werd mij medegedeeld dat bij 5-6RI in de haven van Semarang was aangekomen. Hier zit bij mijn neef Thijs Brenders die bij de OS compagnie zit.

6/3/1948. 's Middags juist toen ik lag te slapen, werd ik opgebeld door het veldpostkantoor en die zeiden mij als dat mijn neef op het kantoor was. Ik kreeg zelf mijn neef aan de telefoon. En ik naar dat neefje van mij toe, die met mij naar de sub compagnie ging. 's avonds zijn wij dan uitgegaan en heb ik hem Semarang laten zien. Wij zijn ook nog bij die Chinese familie geweest in Semarang, waar hij ook heel hartelijk werd ontvangen.

7/3/1948. Deze middag zijn wij naar de Doedt gegaan om de winkels te bezichtigen en wij hebben nog het één en ander gekocht hoor. Ook zijn wij nog op bezoek geweest bij Wim de Vos. En die Thijs heb ik laten rijden in een badjak en hij zat er wat groots in hoor.

24-3-1948 Mijn neef vertrekt naar Pekelonga.

✉Semarang 24/3/1948

Mijn allerliefste Jopie

En ja nu ik dan weer een brief van u ontvangen heb, nu neem ik wederom maar van de gelegenheid gebruik om u een briefje terug te schrijven. En wel laten weten als dat ik het nog steeds goed maak en van u het zelfde heb vernomen. Mijn neef is niet meer in Semarang, maar is naar Pekalonga gegaan. Maar ja die zal het er wel stellen hoor, want die is door de eerste moeilijkheden heen geholpen en dat is wat waard hier in Indië. Ja liefste een gezonde tropenkleur dat wil wat zeggen. En zien je dan nu aan en zeggen al gauw wat ben jij dik geworden. Omdat het nog mooi is hè schatje. Van die kleuterpop daar heb ik van thuis nog niets van gehoord met die gekleurde nageltjes. Ik ben blij dat ik het eerst van u zelf hoor, anders dan had ik vast kwaad geworden en gezegd nu die zocht zeker wat. Maar haal die gekheid niet uit als ik thuis ben, want dan ga ik die dag niet met u uit hoor. Want oh, daar heb ik zo'n hekel aan. Gewoon niet mooi hoor. Als ik straks thuis kom en u bent

dan eens lekker opgemaakt met wat poeder allez Soeda.
Maar een schilderij hoort nu eenmaal aan de muur thuis en
niet aan mijn zij. Hier wordt dat heel veel gedaan en daarom
zingen wij er hier vaak dit liedje als wij er een zien.

En meisje waarom ga jij je frisheid bederven.

Door je wangen en je lippen te verven.

Al die kunst mijn lieve schat geloof me nou
die zijn een waarheid voor een vrouw

want meisje voor waar ik zeg

Gooi toch gauw die lippenstift weg

Liefste ik wil hier niet verder over uitweiden en daarom
Soeda. Alleen hoop ik dat ik van die gekkigheidjes niet
meemaak. Haha wat heb ik gelachen om dat bericht dat mijn
kleine broer al grote mensenwerk wil gaan doen en op gaan
knappen. Maar ja hij moet zelf maar zien hoor, ik zal er niets
van laten merken dat ik het weet. Dus als ik goed begrijp
dan is het bij jullie net zo'n grote prijsvraag dan bij ons over
dat naar huis gaan. Het is wel een probleem hoor. Ja er
wordt hier vaak een gesprek over gevoerd, maar wij kunnen
er geen oplossing voor vinden hoor. Nu wat dat schrijven
betreft, dan hebt u toch niet te klagen geloof ik, want in
februari hebt u 13 brieven van mij gehad. Maar nu de laatste
weken staat mijn hoofd niet erg naar schrijven van al dat
getel, gesorteer, geschrijf, gereken en gelijk de ganse dag
door. Zo zelfs dat ik na geeten te hebben en gewassen te
zijn, op mijn bed onder de klamboe duik en er niet meer af
kom. Maar deze brief dat is nummer 13 van deze maand al
die ik schrijf naar u. Dus ik geloof dat het maar schijn is dat
die postbode zo vaak doorloopt. Ik schrijf over andere dag
naar u en naar huis. Dat is bijna mijn vast werk nu. Maar ja
u kunt wel begrijpen dat ik af en toe moe ben, vooral nu er
eentje van onze ploeg ziek is en op bed ligt. Nu zijn wij met
drie man van de ploeg van vijf. Want één ligt er in het
hospitaal in Semarang dus hebben wij nu als het ware dubbel
werk wat alles betreft en zijn wij soms ook laat klaar. Maar
er volgt nog een vel vanavond hoor dus sluit ik deze.

Nieuw luchtpostvel:

Ja nu begin ik dan wederom maar ineens aan deze brief die
dan toch op een manier aan de andere zal moeten worden

bevestigd. Nog een paar dagen zitten wij van Pasen af en dan begint de grote reis na Pasen. Want ik geloof niet dat het nog lang duurt eer of dat wij thuis zullen wezen. Maar ja er is nog niets van officiële zijde bekend. Dus het is allemaal maar gissen en raden. Net als een prijsvraag die men op moet lossen. Maar ja houd de moed erin hoor schatje want dat doe ik ook.

Van uw vader las ik dat die nog met de tuin bezig was. En dat hij nog steeds zijn sigaret op tijd rookte. Dus dan is die nog goed gezond. En van uw zus Jeanne vernam ik dat ze dan een begin begint te maken om er haar tanden uit te laten halen. Nu dat zal voor haar niet meevallen denk ik zo. Want ze is niet zo sterk hoor. Maar ja we zullen er het beste maar van hopen. O ja nu herinner ik me alweer als dat ik Riet nog moet antwoorden op haar brief. Maar nu heb ik geen zin hoor. Ook zal ik binnen dagen u zus een brief schrijven. Nu doe hun allen maar de hartelijkste groeten van mij.

Liefste Jopie ik hoop dat u mij niet kwalijk neemt dat ik zo heb geschreven in mijn brief nummer één over die kleuren en verf en nu dat meen ik hoor. Want mijn ouders hebben daar een hekel aan en ik niet veel minder. Nu mijn koffer die begint al aardig vol te geraken met die dingen voor Holland en ik weet allemaal niet meer wat ik er nog bij zal kopen maar ja dat zullen wij nog wel zien als het zover is, want ik moet oppassen voor mijn geld dat al aardig op begint te geraken en dat dus wel een klein beetje tot zuinigheid zal dwingen. Maar ja voor mijn vader heb ik ook al iets uit Indië om mee te brengen en dan nog wat andere dingen en dan ben ik er weer mee klaar. Natuurlijk zal ik niet veel mee brengen in verhouding met uw broer. Maar ja we zullen maar zien als ik thuiskom. En ik zie jullie allemaal in het rond staren en turen naar al die dingen die dan op de tafel komen. Maar ja we zullen alles wel uitspreken en uitvechten als ik thuis ben aangeland.

Hiermee neem ik dan weer afscheid van u allen, maar vooral voor jou mijn onvergetelijk schat die ik steeds meer en meer lief begin te krijgen en daarom begin ik met u toe te zenden zeer veel liefs en duizenden zoenen en stevig omhelst van en

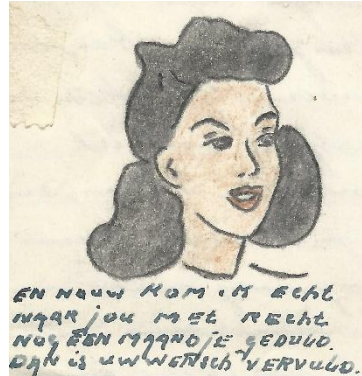
door mij uw liefhebbende en trouw blijvende die zich nog altijd blijft noemen uw liefhebbende en trouw blijvende toekomstige man Nico

☒ Semarang 4/4/1948

Mijn allerliefste schat Jopie,

Ik weet zeker dat u met die vorige brief van mij gelachen hebt en wel om die reden dat ik dan eindelijk eens een bericht is gekomen waar je dan in de werkelijkheid verheugd om kan zijn. Want nu gaat ie dan werkelijk komen hoor nou en of. Ik heb zelf er ook al vaak om

gelachen, want nu is het einde in zicht. Nog een maand en dan ben ik van Semarang weg naar ons Nederland. Maar luister nou eens eventjes een laatste verzoek per brief dan. Indien het mogelijk is, kunt u mij dan een paar filmrolletjes opsturen per luchtpost voor de reis op te nemen. U doet mij daar een heel groot plezier mee hoor. Want de reis en het afscheid van hier die zou ik graag op een plaat hebben. U begrijpt mij wel, want het is nodig om straks daar in Holland nog eens wat over te vertellen. Ja er zal heel wat besproken moeten worden voor als ik thuiskom na een scheiding van 32 maanden. Want eer ik thuis ben, dan ben ik zowat gescheiden voor twee jaar en acht maanden van huis en haard en wat mij lief is. Ja wat zal ik veel vragen te beantwoorden hebben en wat zal ik veel moeten praten op de diverse vergaderingen waar ik na mijn thuiskomst bij uitgenodigd zal worden. En dan die eerste avond als ik thuis ben, wat zal er dan veel gevraagd worden. Ik weet zeker als dat ik er verlegen onder zal worden. Ja ik ben toch al heel verlegen uitgevallen hier in Indië. Dus dat zal in Holland wel het zelfde wezen. Maar ja toch zal het wel een verandering wezen als je eenmaal tussen de blanke mensen zal zijn, zou het niet. Want hier is het maar een bruin zaakje hoor. Gisteravond heb ik niet kunnen schrijven en wel om deze

reden: ik was uitgenodigd bij een dansavond die voor de Chinezen gehouden zou worden in Lido Nudens. Nu dus ik als enige Hollander er naartoe en daar aangekomen kon ik al zo gezegd van broek en bloes veranderen. Omdat er geen soldaten in mochten. Nu ik een mooie witte broek met blouse aan en daar ging de kleine jongen. Het is werkelijk een gezellige avond geweest en ik heb er reuze plezier gehad. En om 10:00 uur was het afgelopen en hebben ze mij netjes met een luxe wagen thuisgebracht tot grote verwondering van mijn kamergenoten. Daarom heb ik op de voorzijde de dame getekend waar ik de ganse avond mee aan het dansen ben geweest. Dan kunt u een voorstelling indenken hoe of dat ik me de avond geamuseerd heb hè. Ja zo doen wij maar aan hoor. Nog een paar dagen en dan ga ik weer terug naar 2-6RI. Want die komen half deze maand naar Semarang toe dus dan kom ik daar meteen bij en dan duurt het niet lang meer hoor en we zitten op de boot naar Holland hoor. Verder vertelde u hoe het met uw vader is en uw zus Jeanne. Doen beiden de allerhartelijkst groeten van mij en vele allerbeste wensen. Ook voor u met een stevige omhelzing terwijl ik u mijn warme liefdes een en vele duizenden zoenen van mij uw liefhebbende die nu spoedig dit alles zelf naar voren zal brengen uw Nico

Disimi combali Djumi Negeri Blanda

Bioscoop Semarang

☒ Semarang 10/4/1948

Mijn allerliefste schatje Jopie

In de vroege morgen zet ik me dan maar om de laatste berichten over ons vertrek bekend te maken. Maandag dan komt 2-6RI hier in de stad voor de laatste week hier in de stad door te brengen en dan staat vast als dat wij op 21 april hier vanuit Semarang vertrekken. Vele mensen die zien ons niet graag vertrekken, want dit zijn dan bijna de laatste jongens die dan van de beruchte tijgers over zijn. Althans van de oude garde. Er zijn natuurlijk weer wel nieuwe troepen onder de naam van de tijgerbrigade, maar het zuivere dat missen ze met het vertrek van de oude garde hè. Afijn er wordt hier in Semarang gesproken over het vertrek van ons dus kan het er nog wel eens gaan spannen in de haven van Semarang als wij van de kade gaan en hun een laatste vaarwel toeroepen. Toch zal er een rilling gaan door onze ledematen bij het vertrek omdat dan in onze gedachten onze vrienden herdenken die achter zullen blijven hier in het vreemde land en dan de bezorgdheid om de nieuwe toekomst die ons wacht hier bij u in ons vaderland. Want ofschoon wij nog geen reden hebben om ons zomaar bezorgd te maken, toch wordt het gedaan en wel heel eenvoudig omdat wij dan ruim drieënhalf jaar in het soldatenleven zijn opgegroeid tot mensen die niets gezien hebben als ellende en armoede en die de wereld anders hebben leren zien. Een zware tijd is aan ons oog voorbijgegaan. Wij zijn krijgs mannen geworden die nergens meer van terugtrekken. Maar onder dat wilde stukje huid van krijgsman klopt nog een warm hart naar vrede en vrijheid in het burgerleven in ons vaderland. Met dit alles en een beste wil is alleen mogelijk een vaste plaats in het maatschappelijke leven in Holland weer te krijgen door onderling samen te werken zoals wij samenwerkten in het krijgsmanleven er zal vanzelf een hele hoop aanpassingsvermogen nodig zijn na mijn terugkeer in het vaderland en waarom omdat er nu al zo'n lange tijd het leven voor ons anders is. Maar de gevoelens die zijn precies het zelfde gebleven. Er heerst een andere atmosfeer als soldaat tegenover het burgerleven. Maar ja

alles verloopt naar wens hoor en daarom gaan wij verder en komen dan straks weder met het volste vertrouwen en de wil een toekomst te gaan bouwen. Die zal staan onder het motto waar een wil is, is een weg. En met dit motto voor ogen ga ik dan thans wederom afscheid van u nemen en sluit met de allervriendelijkste groeten en de allerbeste wensen voor vader zus Jeanne, Riet, Fons enzovoorts.

En ga dan wederom besluiten met u dezelfde beste wensen en groeten maar daarbij nog zeer veel liefs en ook duizenden zoenen van mij met een stevige omhelzing en duizenden zoenen nogmaals van mij uw liefhebbende en trouw blijvende Nico.

Tot spoedig weerziens in het vaderland.

📅 12/4/1948. 2-6RI komt aan in Semarang.

✉ Semarang 12/4/1948

Allerliefste schattekabout Jopie

Ja en hier ben ik weer die een aanvang maakt met een brief onder het motto en nu zijn ze de rekening al aan het maken wanneer komt hij nou thuis.

Daarom heb ik op de voorzijde een meisje getekend met een potlood en papier die de rekening wil maken dan komt die Nico thuis en dan of dan toch zeker. Alleen voor dat ik ga, kom ik vast nog een keer met het

allerlaatste nieuws van Semarang en het vertrek en dan zal er nog een brief komen uit Batavia en voor de rest nou dat zullen we maar zien hoor schatje hoe dat het uit zal komen. Maar ja die eerste avond als ik thuis ben, dat zal wel wat worden dat geloof ik vast hoor. Want dan zal ik wel aan het vertellen moeten, zoals ik reeds al wel merkte in de diverse brieven die ik van vrienden en bekenden ontving. Ik zie in gedachten al mijn vrienden en bekenden al binnenkomen

waaien en met belangstelling naar mij kijken en zeggen: "En Nico hoe is het u bevallen in Indië." Dan kan ik niet anders zeggen als: "Nou luitjes ga er zelf eens kijken dan weet u het meteen hoe of dat het er is hoor. Maar mij is het er best bevallen, uitstekend zelfs dat kan niet beter." Nou dan zijn die mensen ook weer meteen tevreden en ze weten toch niets want al hebben onze voorgangers al een hoop onzin verteld, nu ik voor mij zal daar niet aan beginnen om een ander ook nog in angst te jagen hoor. Want wij horen hier wel wat voor onzin er allemaal door de stoottroepen is verteld en hoeveel dat er zijn die nu brieven krijgen van hun meisjes dat het uit is en dat als ze maar beter op hadden moeten passen in Indië. Dus dan zie je meteen het einde van een thuiskeer van zulke gedachten als ze een ander gaan geloven over hun verloofde, hun jongen in Indië. Maar daarom luister niet naar vreemde personen, die erop uit zijn een ander in het slik te slaan. Bij mij thuis zijn ze dan al druk bezig met de grote schoonmaak tegen dat ik thuis aankom in Nederland. En mijn moeder ja die schreef een brief naar mij dat u daar bijna altijd over andere week kwam. Waar ze zeer mee ingenomen schijnt te zijn. Liefste ik hoor nog maar steeds niets van die baret van mij. Die is er toch zeker nog hè, want daar ben ik echt opgesteld hoor. Zoals ik hier hoorde zijn er weer velen die bij de grenswacht worden ingedeeld. Nu ik voel daar niet veel voor hoor en daarom moeten ze mij maar gauw naar huis toe sturen. Hebt u nog niets gehoord over de ontvangst van de militairen die in Oosterhout thuis zullen komen en bij ons hoe ze daar al plannen voor maken. Want als ze al plannen hebben ja dan moet ik vanzelf ook plannen gaan maken om overal een verrassing van te maken. Ik denk als dat het bij ons op de Groenendijk er wel zal spannen, want een bekende figuur op alle gebied komt aan uit het land overzee.

Ja van alles van zo'n dorp dat kent nu u, dat scheelt natuurlijk heel veel. Maar ja we zullen maar zien als ik dan weer ben, maar als ze die gekheid uithalen als al bij zovele anderen wat betreft de versiering in de omgeving, nu dan reken er maar op dat ik er de zaak gewoon afsnij. Dit is geen reden tot groot kabaal. Verder zijn er hier heel weinig dingen

van betekenis alleen dat ik morgen naar ons bataljon zal wederkeren en dan de dag van ons vertrek rustig af ga wachten hoor. Hierbij zend ik u dan vele groeten en de allerbeste wensen voor uw vader, zus Jeanne, riet, Henk enzovoorts. Maar de meeste voor u met zeer veel liefs en duizenden zoenen en nogmaals stevig omhelsd door mij hier over een paar weken zelf ook te doen. U steeds liefhebbende Nico

Slamat tidoer in malum

Van deze foto is niet bekend waar en wanneer deze is gemaakt

NAAR HUIS

📅 15/4/1948. Ik krijg om 12:00 uur telefoon dat ik dezelfde dag nog naar 2-6RI terug moet komen. En meld mij na de middag om 5:00 uur op kantoor 2-6RI.

16/4/1948. Onze kisten gaan al aan boord en wij zullen maandag 19/4/1948 vertrekken. Deze morgen naar het kerkhof om afscheid te nemen van onze gevallen kameraden daarna eten en naar het postkantoor om mijn papieren in ontvangst te nemen.

✉ Semarang 16/4/1948

Mijn allerliefste schat Jopie

Ja en hier ben ik dan wel misschien met mijn laatste brief vanuit Semarang. Want ik heb het zo druk, dat ik niet weet waar ik eerst aan moet beginnen. Alles gaat goed en ik zit bij 2-6RI terug. Zoals u aan de achterzijde kunt lezen. Ik zit gewoon in de stafcompagnie en maak het hier best. De kist van mij die zit al de wagen en gaat het ruim in. Nu is er nog veel werk voor mij aan de winkel en daarom zal mijn brief niet lang wezen. Er zijn geen dingen van bijzondere aard. Alleen als u deze brief ontvangt dan zit ik al op de boot op

weg naar Batavia. Want 19 maart, dus maandag gaan wij naar en op de boot en gaan dan meteen weg. Dus het einde is in zicht. Hedenmorgen hebben wij officieel afscheid genomen op de van onze gesneuvelde vrienden die er van ons 28 in totaal liggen. Zo hebben wij morgen een mis ter afscheid van Semarang en dan gaat zondag nog misschien een gedeelte aan boord en maandagmorgen de rest. Het gaat steeds vlugger en vlugger. De schatje nu weet ik dan ongeveer hoe dat het mij gaat en reken nu maar uit wanneer dat u ongeveer klaar moet staan voor de ontvangst van mij. Want de auto heb ik nu al besproken tegen de tijd dat ik thuis komaanwaaien. Veel werk hebben we nu nog hoor. Ontzettend veel en daarom neem mij niet kwalijk dat ik ga besluiten met de beste wensen en groeten aan uw vader, zus Jeanne, Riet, Fons enzovoorts maar de meeste voor u met zeer veel uit het warme zuiden en een laatste stevige omhelzing met duizenden zoenen van mij uw liefhebbende en trouw blijvende die gaat vertrekken en spoedig zal wederkeren Nico

17/4/1948. Ontvang vandaag de pokken en TAB spuit.

18/4/1948. Zondag vandaag afscheid wezen nemen van The Sien Poan en verdere bekenden. 's Avonds naar de revue.

19/4/1948. Om 3:00 uur gewekt en veldbed met klamboe inleveren. Daarna eten en de zaak klaar maken voor vertrek. Dit begon om 5:00 uur met aantreden en om 5:30 uur zaten wij dan aan boord van een drietons auto en kwamen om 6:30 uur in de haven van Semarang aan. Om 7:00 uur zaten we er nog en om 7:30 uur begon eindelijk dan de sport van omhangen en gingen we door de binnenplaats heen en zagen wij de landingsloep liggen die ons zou brengen naar de Johan van Oldebarnevelt. Welke reis begon om 8:30 uur. Onder muziek en gewuif van de bevolking die ter begroeting in grote getale aanwezig waren. Om 11:00 uur zaten wij dan aan boord en ik moet zeggen wat ligging en eten betreft doet het schip niet onder voor de Nieuw Amsterdam. In de namiddag beginnen wij te varen om 2:15 uur. En zo zagen wij de stad Semarang voor het laatst. Het eten is prima aan boord.

20/4/1948. Lopen in de morgen de haven van Batavia binnen en worden om 9:00 uur naar het kamp Makassar gebracht in meester Cornelius.

☒ Kamp Makassar 20/4/1948 Batavia

Mijn allerliefste schat Jopie

Gister is dan ons vertrek geweest van Semarang en nu zijn wij dan in Batavia al aan land. We zitten in bovengenoemd kamp tot en met vrijdag in afwachting van doorlichting en het in ontvangst nemen van kleding. Tot hier is de reis heel vlot en rustig verlopen en wij zijn weer blij op een goede boot terecht te zijn gekomen. Ja wij zitten op de Johan van Oldenbarnevelt, een prima schuit en eten nu gewoon prima. Maar ja dat was op de Nieuw Amsterdam ook en dit zal wel blijven denk ik. Hier in het kamp is het niet zo mooi. Maar ja het is maar voor een paar dagen en dat is het voornaamste. Als u deze brief ontvangt dan is het maar een paar weken meer, want dan zit ik al ergens op zee rond te dobberen. Wij zullen zo iets van 20 mei thuis aankomen, tenminste in Amsterdam. Want daar zullen wij wel aankomen. Ja schatje ik zie in gedachten al uw lachend gezicht en zeggen eindelijk dan na twee-en een half jaar is dan die Nico thuis. Ja dat zal wel een grote vreugde wezen na zo'n tijd van afwezigheid. Vele van onze jongens die gaan nu de stad in, maar ik blijf maar netjes in het kamp. In de stad is ook niets te beleven hoor voor mij. Morgen dan is het al woensdag en dan maar één dag meer en vrijdag daar gaan wij weer aan boord en vertrekken zaterdag. Dus dan beginnen wij af te tellen. Dan de lange reis die wij nog moeten gaan maken naar ons Nederlandje hè schatje. Uw zus zal ik hierbij ook nog een brief doen toekomen, dat ik deze avond ook nog zal schrijven hoor. Dit kamp waar wij nu in zitten, dat is een oud jappenkamp en degelijk verwaarloosd, maar ja dit is niet zo erg. Wij zijn het niet zo goed gewoon en dat scheelt veel hoor. Ik ben wel erg onverwachts vertrokken hè naar huis. Maar ja dit moet u maar op de koop nemen. Want ik ben helemaal zo onverwachts hoor, dat je er gewoon van verschrikt. Ik had het liefste thuis gekomen zonder als dat er iemand iets van afwist. Want daar heb ik altijd de grootste lol

in hoor. Maar ja nu weet u ervan, en nu kunt u uitrekenen wanneer dat wij thuis aan zullen komen waaien. Want 24 april dan vertrekken wij uit de haven van Batavia dus reken maar uit.

Nu zal er verder hier vanuit het kamp niet veel gelegenheid meer zijn om te schrijven en daarom moet u deze brief maar voor de laatste houden vanuit Java. De andere volgen nog in de één of andere haven. Want wij doen twee havens aan eer wij thuis aan zullen komen. Dus dan hebt u de brieven veel sneller dan ik aan kom. Dus schatje de reis neemt zaterdag een aanvang en nu maar tellen hoor. Hier ga ik weer sluiten en zend u allen, vader, zus Jeanne, Riet, Fons enzovoorts de hartelijkste groeten en de allerbeste wensen. En u zeer veel liefs en duizenden zoenen terwijl ik u in voor de laatste maal omhels op Java van uw liefhebbende en spoedig wederkerende Nico
Saja decimi lekas combali

📧21/4/1948. Komen om 7:00 uur uit bed moeten om 9:00 uur naar het ziekenhuis om een foto te laten maken waar we om 12:00 uur van terugkomen om regelrecht aan het eten te gaan. Wat in één woord gezegd slecht is te noemen.

21/4/1948. Wij moeten een Europees uniform gaan halen.

23/4/1948. In de namiddag vertrokken wij weer naar de Johan van Oldenbarnevelt. En kwamen om 4:00 uur aan boord.

✉Kamp Makassar 23/4/1948

Mijn allerliefste schattekout,

Hier ben ik dan weer eventjes met een bericht in het kort en wel met een uitzending vanuit het kamp Makassar. En terwijl mijn kameraden samen het lied zingen als ik onder mijn klamboe ligt te dromen. Nu terwijl ik dat zo bekijk, dan denk ik aan u mijn liefste in het vaderland. Nu zie ik vaak uw beeltenis voor mijn ogen en dan bekijk ik weer de foto die u mij stuurde door weemoed overmand. En zo zweven mijn gedachten snel heen en weer naar ons huis dat ik in gedachten voor me zie en dan zie ik u al binnenkomen terwijl ik gezeten ben in de stoel die bestemd is voor mij omdat ik

thuis ben. Het troetelkindje van de dag en zo zie ik u dan alles mee klaar maken en dan uiteindelijk bij mij komen zitten terwijl er een zware feeststemming heerst in het ouderlijk huis en waar dan gefeest wordt op alle mogelijke manieren. Maar ja aan al die voorspellingen en die gedachte daar zou maar heel weinig van uitkomen ben ik bang. Want ik zal u komen halen en dit zal tevens de eerste avond wezen als dat mijn vader en moeder bij u thuis zullen komen. Ik ben er vaak dronken van vreugde met die gedachte alleen al en daarom zie ik die film dan telkens weer voor mijn ogen. Dit is dan de laatste dag in het kamp Makassar en vandaag is de dag dat wij wederom aan boord gaan van de Johan van Oldenbarnevelt, om dan morgen 14/4/1948 de reis aan te vangen naar ons dierbaar vaderland. Het komt uit zoals u schreef. Met Pinksteren dan zijn wij niet thuis, maar wel een week later. Dan zijn wij op vaderlandse bodem en kunnen wij zeggen wij zijn er haast en daarom liefste breng de groeten over aan uw vader, zus Jeanne en vertel hun dat ik op weg ben en spoedig in hun midden zal zijn hoor. Zeg tegen Riet dat ik er spoedig ben en zeg dan dat ik er op rekenen als dat ze die avond mee naar ons thuis toe gaat. We zullen er eens een echte gezellige avond van gaan maken en ik weet zeker als dat die avond best in de smaak zal vallen. Hier hebben wij onze bedden wederom ingeleverd en wij staan klaar om afscheid te nemen van ons Indië. Grondgebied waar wij zoveel lief en leed gedeeld hebben met onze vrienden die nog vrienden zijn, maar er niet meer zijn. Zij hebben hun plichten ook gedaan, maar zullen het geluk niet meer smaken om de thuiskomst mee te vieren. Veel is er aan ons oog voorbij gegaan, veel hebben wij meegemaakt, maar dit alles zullen wij in zeer korte tijd vergeten. En zo zullen wij morgen dan afvaren van het land dat ons lief en dierbaar is geworden en daarom valt het wel zwaar om afscheid te nemen.

Hierbij vele groeten en duizenden zoenen van mij met een stevige omhelzing van uw liefhebbende en spoedig wederkerende Nico

24/4/1948. Onder de vrolijke tonen van marsmuziek gaan wij de haven van Batavia uit om 4:00 uur in de namiddag. 8RI is ook aan boord, één van de bataljons die bij ons op de Nieuw Amsterdam heeft gezeten.

25/4/1948. In de vroege morgen passeren wij de Soenda eilanden en komen daarna in de Indische Oceaan. Die overigens zeer rustig is en waar geen wolkje aan de hemel is te bekennen. Aan boord heerst grote bedrijvigheid, wat betreft militairen die hier niet zo'n grote levensruimte hebben als op de Nieuw Amsterdam. Wij zitten hier met 2500 man aan boord, waar ook onder gerekend de vrouwen en kinderen die mee naar Holland gaan. Ja het is mooi om te zien de bedrijvigheid hier op de verschillende dekken.

26/4/1948. Steeds maar water en nog eens water totdat eindelijk op de middag om 11:30 uur een schip in het zicht komt dat naar de archipel toe gaat. Het is een vrachtschuit waar de naam niet van bekend is en overigens is er niets te beleven alleen bruinvissen, vliegende vissen enzovoorts.

27/4/1948. Nog steeds water en nog eens water. Dus weer maar eten en veel slapen. In de avond om 10:00 uur zijn wij de keerkring gepasseerd. Dus de tropen zijn we uit.

28/4/1948. Nog steeds in de Indische Oceaan en niets te beleven. Ik heb bijna gans de dag geslapen.

29/4/1948. Nog steeds water en nog eens water. We legde 368 mijl af.

30/4/1948. Wij passeren vroeg al enkele eilandjes onder de vrolijke tonen van muziek. Want heden is het de verjaardag van prinses Juliana. Sportwedstrijden, bier, enzovoorts. Alles is prima.

1/5/1948. In de vroege morgen word ik wakker en kom al snel tot de ontdekking dat er geen zoet water meer is en ik me niet meer kan wassen. Eten en naar het ziekenrapport voor behandeling van apenpokken en ringworm. Gisteravond zijn de bokswedstrijden niet doorgedaan, anders dan had ik hier nu wel gezeten met een uit elkaar geslagen kaak.

2/5/1948. De ganse dag voel ik me ziek en daar er niets te beleven is, ben ik maar naar bed gegaan.

3/5/1948. 3/5/1948. Precies het zelfde, alleen ben ik naar een hospik geweest en die gaf mij enkele stoppillen, maar daar die hielpen niets,

zodoende ben ik 's avonds teruggegaan en kreeg opiumdruppels te slikken.

4/5/1948. In de morgen op ziekenrapport en ik word opgenomen in de ziekenboeg en ligt dan te bed, waar ik netjes op dieet sta en niets krijg dan geroosterd brood en zwarte thee met de nodige pillen.

5/5/1948. Deze dag zagen wij eventjes door het raam land en dit was Ceylon, dat we niet aandeden evenmin als aan de andere kant Aden dat niet te zien was. De zee is vrij rustig en alles verloopt naar wens. Dit blijkt uit het feit dat wij vandaag 392 mijl haalden.

6/5/ 1948. We zitten hier in de baai en komen dus diverse kustvaarders tegen. Want wij zitten kort aan land al kunnen wij het vanuit de boeg niet zien.

7/5/1948. ik sta nog steeds op dieet en er zijn geen bijzonderheden. We doen niets als slapen en eten en pillen slikken.

8/5/1948. Om 8:00 uur komt dan land in zicht en wij moeten dan heel kort bij Suez zijn. En dit kwam dan ook al gauw. Want om 10:00 uur voeren wij de haven binnen en na eventjes stilgelegd te hebben, begon om 12:00 uur de reis door het kanaal. Waar aan de rand die voor mij zichtbaar was veel was veranderd. Er liggen heel veel Engelse soldaten, want het staat vol van barakken waar de Engelsen met hatelijke gezichten naar ons stonden te kijken. En velen die wilden met ons meeliften naar Holland, want voor hun zat de grootste tijd er wel op hoor. Om 10:00 uur in de avond liepen wij de haven van Port Saïd binnen, waar regelrecht een aanvang werd gemaakt met het bunkeren en het tanken van water dat bijna op was.

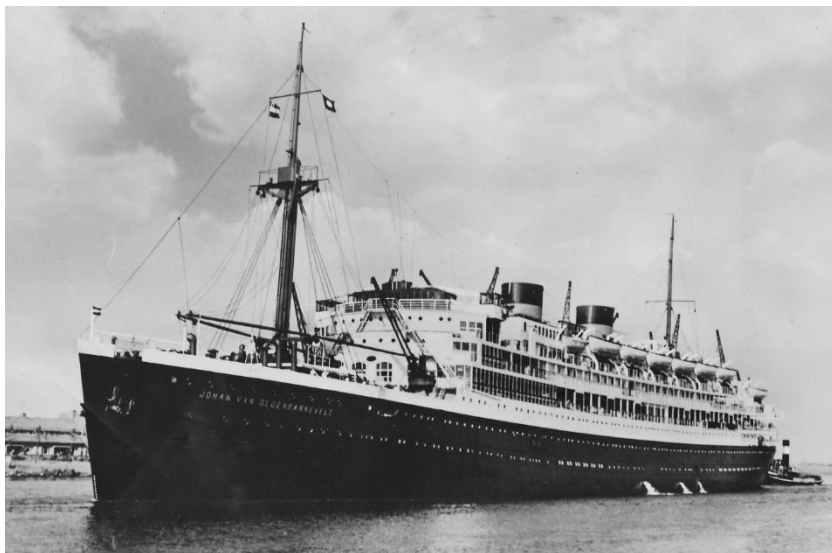
✉Johan van Oldenbarnevelt 8 mei 1948

Mijn allerliefste Jopie

Van hieruit wil ik u dan even een paar woordjes doen toekomen. En wel dat met mij hier aan boord alles nog wel is. Hetgeen ik van u ook hoop te vernemen, maar dan als ik thuis ben. Wij zullen er zo iets van 19 op 20 mei thuis zijn, dus nu begint het toch wel af te tellen hè schatje. Tot op heden hebben wij hier tijdens de reis niet veel gezien en meegemaakt omdat er niets anders te zien was dan maar water en nog eens water. Hedenmorgen zijn wij Ceylon gepasseerd en over een paar dagen dan zitten wij in het Suezkanaal. Nu als we dat voorbij zijn, dan is het niet zo lang

meer. Nog een dag of 10 en dan stappen wij aan land in Amsterdam. Nu moet u niet naar mijn schrijven kijken, want dit gaat vlug en met stoten van de boot. Aan boord hebben wij het niet zo slecht, maar er is te weinig vermaak daar deze boot te klein is voor zoveel mensen aan boord. Tijdens zo'n reis. Maar ja er is niets aan te veranderen. Wij zitten op elkaar en komen zo thuis. Hoe is het met u. Bent u bij mijn thuis als ik aankom of moet ik naar het Haagje komen. Dat zie ik nog wel dan als ik thuiskom. In port Saïd zal er nog wel post aan boord komen denk ik. Afwachten is de boodschap van de dag. Maar niet huilen hoor, anders draai ik zomaar om hoor. De reis die zal ik wel vertellen als ik thuis ben. U weet nu wanneer ik thuis kan komen hè schatje. Breng de groeten over aan uw vader, zus Jeanne, Henk, Riet, Fons en de kinderen.

Maar de meeste voor jou mijn lief aardig vrouwtje Jopie met zeer veel liefs en duizenden zoenen en nogmaals per brief stevig omhelst door mij jou spoedig wederkerende en liefhebbende Nico

Johan van Oldenbarnevelt

9/5/1948. In de vroege morgen werd ik al wakker van de kooplui die hun waar aan de man proberen te brengen. En het was een drukte van belang en zijn geschreeuw gewoon niet mooi port Saïd op zich zelf is veel veranderd. Er zijn ook heel veel diverse gebouwen bijgekomen en in de haven was het druk van de vloot die daar lag met materiaal voor de Engelsen. Wagens tenten, bulldozers, enzovoorts. Die alles gevuld hadden. Ook waren er landingsvaartuigen van alle soorten aanwezig. Om ongeveer 1:00 uur vertrekken wij naar port Saïd en zitten om 2:00 uur al in volle zee, waar niets te beleven en te zien is.

10/5/1948. 's morgens in de vroege word ik al ontslagen uit ziekenboeg en loopt dus weer over het dek de dwarrelen. Het is koud aan het dek ofschoon wij in Europees uniform lopen, want er is een hele sterke wind die fel over het dek jaagt en waar de meesten niet van terug hebben. Om 12:00 uur komen wij een Nederlands schip tegen, namelijk de Hugo de Groot. Wij gaan in de avond even naar de bioscoop die wel is voor alle soldaten met hun vrouwen. Het was een aardige film die wel voldeed en waar nogal veel in geschoten werd. Nog steeds een hele sterke wind.

11/5/1948. De wind is wel iets gaan liggen, maar niet veel. Na het eten moeten wij onze tropenuniformen in gaan leveren en is er een aardig hoopje vuil weg. Wij hebben de wind nu schuin van achteren en dit veroorzaakt een geweldige deining in het schip. Waar enkele zeezieken uit voorkomen. Om 9:00 uur komen wij stil te liggen omdat er water in de olie zit. Maar om 11:00 uur beginnen wij weer te draaien en gaan nog rustig door met de weg naar huis toe. Richting Amsterdam, waar wij 19/5/1948. in de vroege morgen aan wensen te komen. Om dan 's avonds thuis te wezen in Brabant.

12/5/1948. Steeds hetzelfde weer nog.

13/5/1948. In de vroege morgen is er wederom land te zien. Dit is van Afrika en de kustvaarders zijn er bij de vleet. In de vroege morgen ben ik me wezen douchen en geschoren. En toen ik buiten kwam waren er diverse schepen in de buurt. Om 6:00 uur was het parade van(dienstgeheim). Bij de parade bleek alles in orde te zijn. Om 9:00 uur liggen wij stil en wel om deze reden: water in de olie. Dus er moest gerapporteerd worden in Port Saïd. Dit zal ons een dag schelen in het thuiskomen en het wordt wel 20/5/1948. Verder is er niet veel te beleven en sluit ik weer maar voor een uurtje. Er heerst een gezellige drukte aan boord met het afhalen van labels voor de plunjezakken bij het van boord gaan, want je mag zelf niets in je

handen hebben dan datgene wat je aan de wal ontvangt bij het debarkeren. Alles is er op gericht om alles zo spoedig mogelijk te laten verlopen. Dus als wij 's morgens in de vroegte Amsterdam binnenlopen dan komen wij diezelfde dag nog thuis en anders de volgende dag pas. Dus er zal wel op gewerkt worden, denk ik, om alles zo snel mogelijk te laten verlopen.

14/5/1948. In de vroege morgen maken we ons gereed een grote slag in de golf van Biskaje maar dit bleek heel anders te zijn want om 12:00 uur waren we in de Golf en die was zeer rustig. En zo zitten wij voor de kust van Spanje. En zo passeerden wij om 10:00 uur Gibraltar en om 12:00 uur zijn wij de straat door en zitten in de Atlantische Oceaan de avond ben ik naar de bioscoop geweest maar waar ik ben gaan lopen aangezien de film was van de tijd voor Christus.

15/5/1948. Om 5:00 uur uit bed, wassen en scheren en naar het werk. Maar niets te zien dan water, maar aan bakboordzij passeren twee schepen en een vuurtoren. Om 6:00 uur in de avond passeren wij Lissabon. Verder is er niets te beleven en heb ik naar muziek zitten luisteren en ben vroeg gaan slapen.

16/5/1948. Deze zondagmorgen en om 6:00 uur opgestaan en ben om 10:00 uur naar de kerk geweest die gehouden werd in de bioscoopzaal. Aan dek begint het al veel kouder te worden, dit is goed te zien aan diverse personen, maar vooral aan de inlanders die aan boord zijn. Steeds zien wij de hoge rotsen van Frankrijk aan de rechterzijde van de boot. Nog een paar dagen en wij zitten in Holland, ieder is er zich voor aan het voorbereiden al gebeurt dit een beetje in een zenuwachtige stemming.

17/5/1948. Het weer begint wel goed te worden, al is het wel koud. Het is nu inpakken geblazen en zo is het druk op de binnenkamers. Zojuist krijg ik aanzegging van wacht en zo moet ik hedenavond op wacht. Ik tref het goed, want ik moet boven op het dek op wacht en kan zodoende de zaak eens goed bekijken, want we kunnen ieder ogenblik de kust van Engeland zien.

18/5/1948. Dit gebeurt dan in de vroege morgen en zien dus de kust van Engeland. Hiervoor zijn vele schepen te zien die daar gezonken zijn, en nu nog gedeeltelijk boven water uitsteken. Onder deze schepen zijn er nog velen die aan Nederland toebehoren. Van 2:00 tot 10:00 uur heb ik binnenwacht, en om 2:00 uur zien wij voor het eerst de Nederlandse kust. Zo kun je zien dat ons landje heel laag boven de watervlakte ligt. Om 3:00 uur passeren wij voeren Goeree en

Overflakkee. Zo zien wij nog diverse punten van Zeelands eilanden waarna wij voor het vaste gedeelte komen. Zo zien wij de torens van Kerken en fabrieksschoorstenen al boven de huizen uitsteken. Zeer kort varen wij onder de kust door. Wij ruiken nu de jenever van Schiedam al. Om 10:00 uur in de avond worden wij binnengelaten in Sluis van IJmuiden. Nu van alle kanten spandoeken en een gewuif van mensen. Maar ik had van de gelegenheid eens dankbaar gebruik gemaakt, om me te gaan wassen en scheren en toen ik dan boven kwam om 1:30 uur om mijn kaart af te halen, waren we al aan de kade van Amsterdam.

19/5/1948. Nu is het gereed maken voor de afmars. Om 7:00 uur was al grote bedrijvigheid aan de kade en wagens reden af en aan en roodpetten liepen langs de boot. Daarna om 7:30 uur kwam een muziekkorps en speelde diverse marsen, daarna om 8:00 uur was het inleveren van plunjezakken. Om 9:15 uur was ik van boord en kwam ik in de loods voor het afhalen van bonnen en de roepia's.

Groenendijk Oosteind

Om 11:45 uur zat ik in de bus voor de reis naar Oosteind, alwaar ik om 2:45 uur aan kwam. Bij mijn thuiskomst bleek een vlaggentooi de Groenendijk in feeststemming te dwingen, aanwezig waren onder anderen mijn meisje Jopie, de familie Beisterveld en enkele meisjes van mijn broers.

De voordeur was versierd met welkom thuis, maar iets was er wat mij niet aanstond namelijk toen ik naar mijn pak vroeg dat dit was versleten. 's Avonds kwam de buurt op bezoek en bood mij bloemen en een vulpen aan. Ik werd toegesproken door Antoine Blijlevens. De avond werd gezellig doorgebracht.

Tekenend voor de situatie thuis was wel het feit dat Nico voor dat hij naar Indië vertrok een koffer gevuld had met burgerkleding. Ondergoed, hemden, sokken broeken en een kostuum. Zijn moeder had tijdens zijn afwezigheid deze zaken verdeeld onder zijn broers.

REUETEKSTEN

Nico heeft per post enkele teksten verstuurd die hij heeft voorgedragen tijdens voorstellingen in Indië. Hieronder staan ze afgedrukt.

Het uur van scheiden is gekomen
toch blijf ik steeds van u weer dromen.
En al valt het afscheid nog zo zwaar,
ik blijf ik trouw da's waar.
Ik denk alleen aan jou
mijn lieve kleine vrouw.
Ik moet men dan in Indië gaan strijden
als ik aan u denk zal ik moeten lijden.
Maar mijn geloof schatje in gedachten
hoop ik als dat jij die tijd op mij zult wachten.
Want eenmaal komt de tijd weer,
als dat ik land in Nederland aan het meer.
Dan valt de tijd misschien wel lang
ik ga met geen zwartje mee, ben maar niet bang.
Ik hou alleen van jou
mijn lieve kleine vrouw.
Dan droom ik vaak in Indië of jou.
En in stilte van mooi dromen,
zijn ook die tijden gauw vervlogen.
Dan kom ik netjes en zeer vlug
in ons dierbaar vaderland terug.
Dan is het feest ja keer op keer.
Na verloving komt het huwelijk weer.
Dan blijf ik in ons vaderland wonen.
En vaak ja, kunnen we samen dromen.

Nico

Een verre groet aan mijn meisje in Holland

Een verre groet mijn liefste Jopie
vanuit ons dierbaar tropenland.
Die groet die wordt door mij gezongen
met wie jij liet saam hand in hand.
Wij waren zo gelukkig beiden
Wandelden langs bos en hei.
Toen moest ik plots van jou gaan scheiden.
Doch ik ook van kort, dat maakt mij blij.

Refrein:

Al zit ik in het Verre Oosten,
het was mijn plicht dat ik moest gaan.
Mijn liefde mijn kleine meisje
blijft steeds voor jou bestaan.

Toen ik vertrok mijn lief Jopie
voelde ik mij droef alleen.
Wij hadden saam zo vaak gezongen,
doch nu is het stil om mij heen.
Nu jij daar zit in het verre Holland
hoop ik dat ik jouw daar goed mag gaan.
Ik hoop dat god jou steeds mag troosten
want hij alleen kan ons bijstaan.

Ik denk steeds aan jou mijn liefste Jopie
bij dag ja zelfs in de nacht.
Dan lig ik vaak van jou te dromen,
zie dan hoe jij tegen mij lacht.
Ik hoop dat jij mij trouw steeds zult blijven
dat is de grootste troost voor mij.
En dat ik jou gauw kan schrijven,
dat is de grootste troost voor mij.
En dat ik jou gauw kan schrijven,
ik kom mijn dienstitijd is voorbij.

Als ik weer terug kom liefste Jopie,
dan ben ik zo mooi bruin gebrand.
Wanneer de boot dan aan zal komen
en ik voet zet op Nederlands strand.
Dan gaan wij saam een nestje bouwen,
een nestje toch zo mooi zo rein.
Dan gaan wij samen spoedig trouwen.
Wat zullen wij dan gelukkig zijn.

Wijze aan het strand stil en verlaten

Nu jij van mij bent gescheiden
in dat land ver overzee.
Wordt het voor mij ook geen lijden
het valt me toch ook heus niet mee.
Als ik dan zo lig te denken,
aan mijn Holland lief een klein
zullen mijn gedachten dikwijls
bij mijn liefste jongen zijn.
Als jij daar ver in de tropen
in de nacht op wacht moet staan.
Als jij dienst doet in de tropen
of jij op patrouille moet gaan.

Kijk ik naar dat lief portretje
dat jij mij toen zenden deed.
Aan mij die moest achterblijven
maar in gedachten met jou treedt.
Wordt het wachten mij soms moeilijk,
kijk ik er dan even naar.
Blijf ik rustig, vouw mijn handen,
denk dan wen maar aan daar.
Straks is alles weer vergeten,
kom jij weer terug naar huis.
Juichend haal ik jou dan binnen
in ons eigen lief tehuis.

Gedachten uit het verre land

Als ik jou zo zie zitten
met een bosje rozen in uw hand.
En ik jou dan mag bezitten,
al ben ik ver van mijn vaderland.

Dan geeft mij dat weer goede moed
hier in dit warme tropenland.
En al gaat het soms niet al te goed
voor jou alleen geef ik mijn liefdespand.

En ik kijk dan naar uw ogen
al is het slechts uit een fotokaart.
Zie ik door ronde regenbogen,
het gezellige in huis en haard

Scheiden geeft nu eenmaal lijden.
Daar is geen liefde zonder pijn.
Doch trouw zal ik je blijven.
Zo eindig ik mijn refrein.

Het zesde (Wijze Maartje revue, de kapotte schoen.)

Toen wij nog aan het Maasfront lagen.
En strede samen hand in hand.
Trotseerden wij vele gevaren
voor de bevrijding van ons land.
Daar werd zes RI geboren
Hollands beste regiment
Een regiment van onderduikers
dat angst noch bangheid kent.

Refrein

Het zesde trekt mee ten strijde.
Voor Koningin en vaderland
Het zesde, zij strijden hand in hand.

Toen de strijd was afgelopen,
de mof zich toen verslagen zag.
Gingen wij naar een kazerne,
die dicht bij Brabants hoofdstad lag.
Wij werden opgeleid als mannen
die weten wat hen staat te doen.
En bekeken dan vol trots ons wapen,
het embleem van de kapotte schoen.

Toen wij zo dan tevreden leefden
te samen opgewekt en blij.
Ook een noodkreet uit de verte,
ons dierbaar Indië moet nog vrij.
Wij stonden weldra aangetreden,
om op te gaan naar het verre land.
En daar voor ons bezit te strijden
te behoeden voor verraders hand.

Eens komt de tijd weer beste Jopie,
dat ik weer terug naar Holland kom.
Dan kan ik tegen in ieder van ons zeggen,
ja het zesde heeft zijn plicht gedaan.
Dus Jopie ik hou me taai en moedig
en zet de heimwee aan de kant.
Ik ga nu strijden met ons allen
voor Koningin en vaderland.

Meisje in Holland

Meisje in Holland, o ken toch je plichten.
Wees immer Indachtig, het woord dat je gaf.
Weersta de verleiding, wil daarvoor niet zwichten.
Dat schokt je vertrouwen, 't is eerloos en laf.

Want ginds in de tropen, daar staat hij te turen.
In rimboe op wachtpost, aan 't eenzame woud.
In stil overpeinzen, denkt hij in die ure.
Of gij nog steeds innig, en veel van hem houdt.

Verschillende maanden, is 't nu al geleden.
Dat hij in Semarang, van jou wat vernam.
Toch bleef hij jou trouw, heeft alles vermeden.
Hoe ook in verleiding, hij dikwijls daar kwam.

Jouw trouw was-zijn steun, in alle gevaren.
Jouw brieven zijn troost, in dagen van leed.
Jouw beeld bleef hij steeds, in reinheid .bewaren.
Hij dacht aan jouw liefde, bij al wat hij deed.

Kom meisje in Holland. Blijf waardig je tonen.
Wees sterk, edelmoedig, verzaak niet je plicht.
Je jongen zal eenmaal. je trouw toch belonen.
Als gij nu zijn diensttijd. in Indië verlicht.

P. v. R.

Deze tekst is niet van Nico. Hij zat bij de revueteksten en was geknipt uit een krant of tijdschrift.

EN VERDER

Na zijn terugkeer trouwt Nico met zijn Jopie op 25 november 1948. Het paar gaat wonen in Breda. De vader van Jopie blijft tot zijn dood deel uitmaken van het gezin. Ook blijven zij zorgen voor de pleegzuster van Jopie, Jeanne.

Nederland moest zich onder internationale druk terugtrekken en de republiek Indonesia werd zelfstandig.

Het leven is voor mijn ouders ook niet over rozen gegaan. Een miskraam. Het verlies van twee jonge kinderen in een tijdsbestek van amper 6 weken tijd. Hun oudste zoon Jan door een noodlottig ongeval en zoontje Henkie door een ziekte, heeft in hun verdere leven diepe sporen achtergelaten.

Maar zoals Nico al schreef in één van zijn laatste brieven uit Indië: "We komen weder met het volste vertrouwen en de wil een toekomst te gaan bouwen. Die zal staan onder het motto waar een wil is, is een weg."

Samen met Jopie kreeg hij nog 6 kinderen. En beiden hebben heel hard gewerkt om hen een zo goed mogelijke toekomst te kunnen bieden. De jongste zoon Ad verongelukte op 21 jarige leeftijd. Opnieuw een flinke tegenslag in hun bestaan.

In 1993 ging een langgekoesterde wens in vervulling en zijn beiden naar Indonesië gereisd. In Semarang heeft Nico zijn Jopie rondgeleid en hij heeft ook een bezoek gebracht aan zijn gevallen kameraden die daar begraven liggen. Voor hem een bijzonder emotioneel moment. Een onvergetelijke reis voor beiden. Maar opnieuw sloeg het noodlot toe. Een maand nadat ze waren teruggekeerd van deze reis overleed mijn moeder plotseling en onverwacht. Troost vond hij tot aan zijn dood in 2002 bij zijn voormalige dienstmakers en bij zijn vriendin Rietje.

Door het lezen van zijn dagboek en de brieven heb ik dan eindelijk kennis kunnen nemen van zijn Indische verhaal. Het is me nu meer duidelijk wat hij heeft meegemaakt en ik ben blij dat ik dat nu weet. Ook kan ik beter begrijpen waarom hij was zoals hij was. En deed zoals hij deed.

Maasbracht, april 1917.

Coen Rams

KONINKLIJKE LANDMACHT

De Minister van Oorlog

verklaart, dat *Rams, N.A.*
geboren te *Rosterhout*
laatstelijk als *Soldaat Oorlog*

op trouwe en waardige wijze het Vaderland overzee heeft
gediend bij het herstel van orde en vrede.

Als blijk van erkentelijkheid wordt hem het recht verleend
het hierboven afgebeelde insigne te dragen.

's-Gravenhage, *23 Juni* 1948.

De Minister van Oorlog.

Stuyfzand

Vertrokken uit Nederland

14 October '45

Teruggekeerd in Nederland

19 Mei '48

BRONNENOVERZICHT

Om de achtergronden van dit verhaal beter te kunnen begrijpen en om het verhaal compleet te krijgen heb ik gebruik gemaakt van de volgende bronnen.

A. Verhulst, Zomaar herinneringen aan mijn verblijf in Nederlands-Indië. 1995.

A.M. Brouwer en anderen, Tussen Sawahs en Bergen, Het leven van de soldaat in de Tijger-Brigade, De Locomotief Semarang. 1948

Brommer en anderen, Semarang een beeld van een stad, Asia Maior. 1995.

Websites:

<https://sepatoeroesak.nl/>

<https://www.indischekamparchieven.nl>

<https://www.defensie.nl/onderwerpen>

<http://www.dekolonisatie.com>

<http://www.nederlandsekrijgsmacht.nl>

<https://www.anderetijden.nl/>

<http://www.hetdepot.com/oorlogsvrijwilKL.html>

<http://collectie.legermuseum.nl/>

Artikelen:

Wat deed het ministerie van oorlog? In Commentaar, Uitgave van de regeringsvoorlichtingsdienst, 1e jaargang no. 50 d.d. 27 mei 1946

Bevrijding van Indië, Maas en Roerbode, 18-08-1945.

Indië en wij, Maas en Roerbode, 23-04-1945.

Het Nederlandsche Leger, Maas en Roerbode 14-06-1945.

Indië en wij, Maas en Roerbode, 23-04-1945.

Verminkte kerstpakketten voor Indië, Het dagblad : uitgave van de Nederlandsche Dagbladpers Batavia, 17-01-1947.

Generaal Winkelman schetst moeilijke taak der Nederlandsche troepen in Indië. Algemeen Dagblad, 15-03-1947

Algemeene Voldoening. Nieuwe courant, 18-10-1946

LINGGADJATI, berust niet op een heilig moeten. Provinciale Drentsche en Asser courant, 03-12-1946

Nationaal Archief Den Haag

NL-HaNA_2.13.132.Strijdkrachten Nederlands Indië

NL-HaNA_2.13.137 ordediensten BNS

NL-HaNA_2.13.208 archieven OD en BS

NL-HaNA_2.13.39 Inventaris van het archief van de Marine
Inlichtingendienst (MARID) en voorgangers in Nederlands
Oost-Indië en Nederlands NieuwGuinea, (1905) 1945-
1963 (1989)

Nederlands Instituut voor Militaire Historie Den Haag

509 Dekolonisatie van Nederlands-Indië (1945–1950)

drs. Th.P. Mejan

Draaginsigne Oorlogsvrijwilligers

*“Een zware tijd is aan ons oog voorbijgegaan.
Wij zijn krijgs mannen geworden die nergens
meer van terugtrekken. Maar onder dat
wilde stukje huid van krijgsman klopt nog
een warm hart naar vrede en vrijheid in het
burgerleven in ons vaderland.”*

Op 14 oktober 1945 ging soldaat Nico Rams met zijn bataljon oorlogsvrijwilligers op weg naar Nederlands Indië. Vanaf dat moment totdat hij weer terug thuis kwam, hield hij een dagboek bij.

Hij schrijft over zijn ervaringen en in brieven aan zijn meisje Jopie, geeft hij een beeld van wat hij daar heeft meegemaakt en beleefd. Hij vertelt over de dagelijkse gang van zaken bij de Tijgerbrigade waar zijn onderdeel deel van uitmaakte.

Het is het verhaal van mijn vader. Het geeft een inkijkje in de ontwikkeling van zijn verking op afstand, van zijn relatie met thuis en zijn ervaringen met een voor hem volstrekt andere wereld.

Een omgeving die hem heeft veranderd en waar hij nooit met mij over heeft willen praten. Nu heeft hij mij zijn verhaal alsnog verteld.